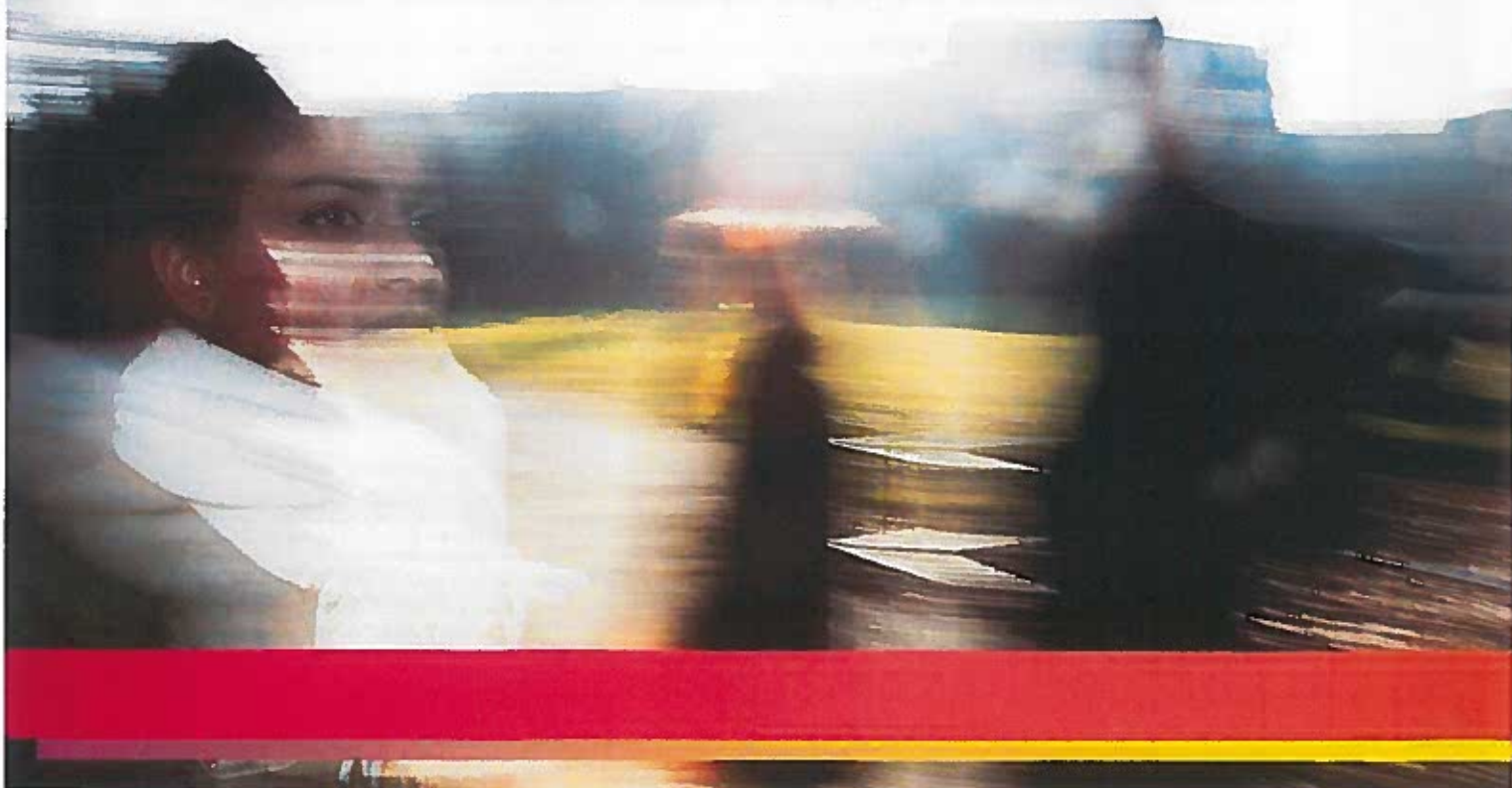

**KWALITEITS
INSTITUUT
NEDERLANDSE
GEMEENTEN**

Binnengemeentelijke leveringen

***Scenario's en impact op gemeentelijke
informatiearchitectuur***

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Samenvatting	8
2.1	Aanleiding voor dit rapport	8
2.2	Contextschets	8
2.3	Uitgangspunten voor inrichtingskeuzes	8
2.4	Referentie-inrichting gemeentelijke ICT-architectuur	9
2.5	De overgang van het GBA-stelsel naar het BRP-stelsel	10
2.6	Vertaling naar scenario's voor aansluiting op BRP	10
2.7	Eisen en wensen aan de BRP	12
3	Leeswijzer	14
4	Referentie-inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement	15
4.1	Communicatie tussen aanvrager en leverancier van een dienst	18
4.2	Levering van gegevens en signalen	19
4.3	Opslag van basis-, kern- en aangehaakte gegevens	21
4.4	Ontsluiting van basis-, kern- en aangehaakte gegevens	22
4.5	Vastleggen in logbestanden van functionele en technische gebeurtenissen	22
4.6	Autorisatie van gebruikers voor diensten en gegevens	23
4.7	Vertaling naar informatiesystemen	23
5	De overgang van het GBA-stelsel naar het BRP-stelsel	24
5.1	Bijhouding van persoonsgegevens	24
5.2	Binnengemeentelijke levering van persoonsgegevens	24
5.3	Terugmelden van gereede twijfel	25
5.4	Samenvattend	25
6	Gefaseerde plateau aanpak	26
6.1	Gefaseerde invoering van pull mechanisme	28
7	Plateau 0: Huidige situatie	30
8	Plateau 1: Eén uniforme basis	31
8.1	Aangehaakte gegevens	34
8.2	Informatiesystemen en functionele kenmerken	34
8.3	Onderlinge samenhang van de informatiesystemen	38
8.4	Borging van continuïteit van berichtenstromen	38
8.5	Migratie strategie	39

8.6	Aandachtspunten voor gemeenten	40
8.7	Aandachtspunten voor leveranciers	42
8.8	Aandachtspunten voor KING en/of het programma mGBA.....	44
8.9	Aandachtspunten voor BPR	46
9	Plateau 2: Functionele onafhankelijkheid	47
9.1	Functionele wijzigingen.....	47
9.2	Technische wijzigingen.....	47
10	Plateau 3: Technische onafhankelijkheid	48
11	Bijlage 1. Eisen vanuit de werkgroep	49
11.1	(niet-)Functionele wensen en eisen	49
11.2	Openstaande vraag	50
12	Bijlage 2. Huidige gemeentelijke informatiesystemen	51
12.1	Burgerzakensysteem	51
12.2	Gegevensmagazijn systeem	53
12.3	Gegevensdistributie en synchronisatie systeem.....	53
12.4	Basisregistratie Adressen en Gebouwen.....	55
12.5	Landelijke voorzieningen koppelingen systeem	55
12.6	Gemeentelijk service bus systeem.....	55
12.7	Leveringsvormen van persoonsgegevens	56
13	Bijlage 3. Systeemlandschappen van leveranciers.....	57
13.1	Procura	57
13.2	Centric	59
13.3	PinkRocade Local Government.....	61
13.4	T&T	62
14	Bijlage 4. Huidige situatie binnengemeentelijke leveringen.....	65
14.1	Alleen een burgerzakensysteem	65
14.2	Burgerzakensysteem i.c.m. gegevensmagazijn systeem.....	66
14.3	Burgerzakensysteem i.c.m. een distributie- en gegevensmagazijn systeem.....	67
14.4	Bevindingen ten aanzien van huidige gebruikte scenario's	70
15	Bijlage 5. Functies van het gemeentelijk gegevensmanagement.....	71
15.1	Inwinnen en registreren.....	71
15.2	Leveren.....	72
15.3	Beheren	73
16	Bijlage 6. Conformiteit aan GEMMA informatiearchitectuur	74

16.1	Conformiteit aan GEMMA principes	74
16.2	Conformiteit aan GEMMA inrichtingsprincipes	76
17	Bijlage 7 – Verklarende woordenlijst en gehanteerde afkortingen	78
18	Bijlage 8 - Gebruikte bronnen.....	80
18.1	Interviews met leveranciers	80
18.2	Werkgroep binnengemeentelijke leveringen	80
18.3	Programma mGBA.....	81
18.4	Vigerende standaarden	81
18.5	Reviewproces	81

Auteur: KING
Datum: 2012
Versie: 1.0

1 Inleiding

De komende jaren wordt de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA) vervangen door de Basisregistratie Personen (BRP). Het programma modernisering GBA ontwikkelt centrale BRP-voorzieningen voor het bijhouden en verstrekken van persoonsgegevens die in combinatie met Burgerzaken Modules de lokale burgerzakensystemen van de gemeenten gaan vervangen. De vervanging van de lokale burgerzakensystemen heeft impact op de manier waarop gemeenten binnengemeentelijke afnemers kunnen voorzien van persoonsgegevens. Gemeenten bepalen nu, en in de toekomst, zelf welke binnengemeentelijke afnemers onderkend worden, welke persoonsgegevens afnemers geleverd krijgen en op welke manier deze binnengemeentelijke afnemers de persoonsgegevens geleverd krijgen. De invoering van de BRP leidt ertoe dat de lokale persoonsgegevensadministratie bij de gemeente wordt vervangen door een centrale registratie. Het verdwijnen van de lokale persoonsgegevensadministratie heeft impact op de wijze waarop binnengemeentelijke afnemers persoonsgegevens geleverd kunnen krijgen.

Aan KING is gevraagd een onderzoek te doen naar de binnengemeentelijke afname van persoonsgegevens na de invoering van de BRP. De opdracht omvat het uitbrengen van twee adviezen, opgedeeld in subvragen. Hieronder zijn deze benoemd alsmede de plaats in het document waar de vragen beantwoord zijn. Voor de opbouw van het document is er soms voor gekozen de beantwoording van de vragen in een bijlage te plaatsen.

1. Breng een advies uit aan het programma mGBA over de invulling van het koppelvlak (server-side) voor afnemers van de BRP. Beantwoord daarbij de volgende vragen:

- a. Welke functionaliteiten hebben gemeenten nodig bij de afname van gegevens vanuit de BRP? (maak onderscheid in spontane meldingen, bestandsselecties en ad-hoc bevestigingen)

Antwoord is beschreven in Paragraaf 8.8 Aandachtspunten voor KING en/of het programma mGBA en in 11 Bijlage 1

- b. Welke plekken in data stromen zijn te verwachten vanuit het gemeentelijk veld, hoe groot zijn deze plekken, en welk type informatie bevatten zij?

Aantwoord: Deze vraag is onbeantwoord gebleven. Ook leveranciers hebben deze vraag niet kunnen beantwoorden.

- c. Welke gegevens verwachten gemeenten, zowel qua datamodel, als qua metadata, als qua inhoudelijke data?

Antwoord is beschreven in 11 Bijlage 1.

- d. Welke niet-functionele eisen stellen gemeenten aan het koppelvlak? (beschikbaarheid, performance, rapportage etc.)

Antwoord is beschreven in 11 Bijlage 1.

- e. Welk advies geeft KING aan het programma om gezien antwoord op bovenstaande vragen het koppelvak vorm te geven?

Antwoord is beschreven in Paragraaf 8.8 Aandachtspunten voor KING en/of het programma mGBA

2. Breng een advies uit aan de VNG wat er aan de client-side moet gebeuren ten behoeve van het koppelvak met BRP. Beantwoord daarbij de volgende vragen:

- a. Welke scenario's zijn denkbaar voor gemeenten om aan te sluiten op het afnamekoppelvak voor gemeenten?

Antwoord is beschreven in hoofdstuk 4 Referentie-inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement en in de hoofdstukken 6, 7, 8, 9 en 10 waarin de plateau's worden beschreven

- b. Welk advies kan VNG uitbrengen aan gemeenten ten aanzien van de invulling van dit koppelvak. Besteed daarbij aandacht aan de volgende vragen:

- i. Is een gegevensdistributiesysteem noodzakelijk of niet?

Antwoord is beschreven in paragraaf 8.2 Informatiesystemen en functionele kenmerken

- ii. Welke functionaliteiten een dergelijk systeem moet hebben?

Antwoord is beschreven in paragraaf 8.2 Informatiesystemen en functionele kenmerken

- iii. Welke spelers er op de markt zijn voor dergelijke systemen?

Deze vraag is niet beantwoord. Wel is beschreven van de huidige GBA leveranciers en T&T welke functionaliteit hun systemen bieden in Bijlage 3. Systeemlandschappen van leveranciers. Ook is beschreven wat de functionaliteit in zijn algemeenheid is van dergelijke systemen in Bijlage 2. Huidige gemeentelijke informatiesystemen

- c. Schep duidelijkheid omtrent noodzaak voor het beschrijven van specificaties voor de BZM-BGL.

Deze vraag komt in het rapport niet expliciet meer aan de orde. Door het rapport heen wordt duidelijk dat een apart BZM-BGL niet noodzakelijk is, maar dat kan worden volstaan met bestaande systemen van leveranciers (die overigens nog wel aanpassing behoeven).

Ten aanzien van de vragen op het gebied van de invulling van het koppelvak (server-side) voor afnemers is gebleken dat gemeenten pieken in data stromen en de grootte daarvan niet of slechts bij benadering kunnen inschatten. Dit verschaft onvoldoende aanknopingspunten om een onderbouwd antwoord te geven op deze vraag. De vraag over de niet-functionele eisen voor het koppelvak BRP is niet uitgebreid behandeld. De deelnemende gemeenten verwijzen voor het

antwoord naar de reeds opgestelde algemene niet-functionele eisen van de BRP. Buiten de scope van de opdracht vallen de volgende zaken:

- Migratie aspecten;
- GAP analyse tussen de functionaliteit van de huidige GBA-systemen en de Burgerzaken Modules;
- Inventarisatie op detailniveau van de aangehaakte gegevens ;
- Verschilanalyse tussen datamodellen GBA en BRP;
- Inter-stelsel communicatie.

2 Samenvatting

2.1 Aanleiding voor dit rapport

De komende jaren wordt de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA) vervangen door de Basisregistratie Personen (BRP). Het programma modernisering GBA ontwikkelt centrale BRP-voorzieningen voor het bijhouden en verstrekken van persoonsgegevens die in combinatie met Burgerzaken Modules de lokale burgerzakensystemen van de gemeenten gaan vervangen. De vervanging van de lokale burgerzakensystemen heeft impact op de manier waarop gemeenten binnengemeentelijke afnemers kunnen voorzien van persoonsgegevens. Gemeenten bepalen nu, en in de toekomst, zelf

- welke binnengemeentelijke afnemers onderkend worden,
- welke persoonsgegevens binnengemeentelijke afnemers geleverd krijgen en
- op welke manier deze binnengemeentelijke afnemers de persoonsgegevens geleverd krijgen.

De Invoering van de BRP leidt ertoe dat de lokale persoonsgegevensadministratie bij de gemeente wordt vervangen door een centrale voorziening. Het verdwijnen van de lokale persoonsgegevensadministratie heeft impact op de wijze waarop binnengemeentelijke afnemers persoonsgegevens geleverd kunnen krijgen.

2.2 Contextschets

Gemeenten hebben de komende jaren te maken met een veranderende e-overheid. Naast de invoering van de BRP worden ook andere basisregistraties ingevoerd. Dit heeft consequenties voor de binnengemeentelijke ICT architectuur en is aanleiding voor gemeenten om toe te werken naar een gestandaardiseerde en toekomstbestendige architectuur. Deze architectuur noemen we de GEMEentelijk Model Architectuur (GEMMA).

Binnen deze GEMMA zijn principes gedefinieerd die het eenvoudiger maken voor gemeenten om aan te sluiten op de basisregistraties zoals de BRP. Met de komst van de BRP zijn gemeenten er vooral bij gebaat als ze zich houden aan de GEMMA standaard¹.

2.3 Uitgangspunten voor inrichtingskeuzes

De hiervoor geschetste context geeft de aanzet voor de volgende uitgangspunten met betrekking tot de inrichting van de gemeentelijke ICT-architectuur.

- Het leveren van (samengestelde) gegevens aan binnengemeentelijke afnemers via een generieke voorziening (zoals een servicebus);
- Het ontkoppelen van bedrijfsprocessen (ondersteund door applicaties) van gegevensbronnen via een generieke voorziening waardoor grotere flexibiliteit ontstaat in het inrichten van bedrijfsprocessen;

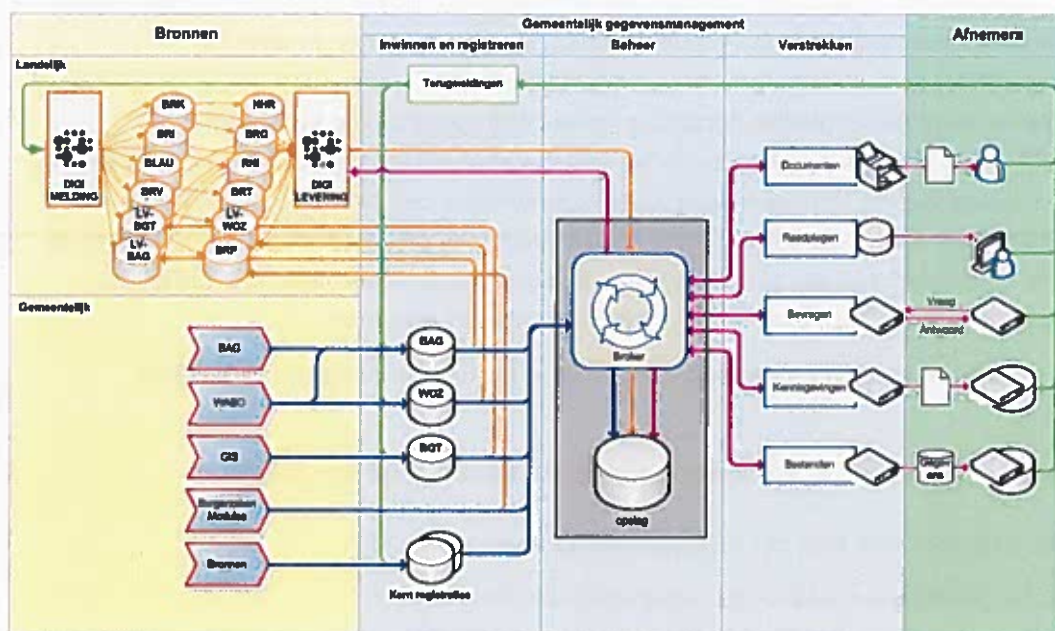
¹ Voor een beschrijving van GEMMA wordt verwezen naar het hoofddocument.

- Het verhogen van de kwaliteit van de gegevens doordat een generieke voorziening centraal het beheer op gegevens voert;
- Het centraal inrichten van de terugmeldberichten door afnemers op basis- en kerngegevens bij gereede twijfel aan de kwaliteit van de gegevens;
- Het verhogen van het inzicht in, en controle op, het binnengemeentelijk gebruik van gegevens;
- Het centraal inrichten van autorisatie ten aanzien van gegevens en signalen waardoor naleving van vigerende wetgeving op het gebied van onder andere de privacy geborgd kan worden.

2.4 Referentie-inrichting gemeentelijke ICT-architectuur

Op basis van deze uitgangspunten is een referentie-inrichting van de gemeentelijke ICT-architectuur opgesteld. Gemeenten zijn hierdoor in staat om de wijzigingen als gevolg van de komst van de BRP vanuit een bredere context dan de BRP te benaderen.

Afbeelding 1: Referentie-inrichting voor gemeentelijk ICT-architectuur

In het midden van afbeelding 1 is het gemeentelijk gegevensmanagement opgenomen. Dit blok bestaat uit de drie hoofdfuncties van gemeentelijk gegevensmanagement; inwinnen en registreren, beheren en leveren. Deze zijn verder uitgewerkt in het hoofddocument.

De belangrijkste uitgangspunten van het gemeentelijk gegevensmanagement zijn:

1. Inrichting conform GEMMA informatiearchitectuur 1.0;
2. Via de inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement en de geboden functionaliteit kan voldaan worden aan de vigerende wetgeving op het gebied van de bescherming van gegevens;
3. Alle verstrekkingen en bewerkingen van gegevens worden geprotocolleerd;
4. Afnemers krijgen alleen gegevens geleverd waar ze recht op hebben;
5. De herkomst van gegevens is altijd herleidbaar;

6. Gemeenten kunnen via configuratie aangeven welke gegevens in welke gegevensbronnen zijn te vinden.

Bij het vertalen van de referentie-inrichting naar informatiesystemen geldt dat er naar een zo optimaal mogelijke servicegerichte Inrichting dient te worden gestreefd met gebruik van de vigerende (open) standaarden. informatiesystemen die in de meeste inrichtingsvarianten gebruikt zullen worden zijn:

- Servicebus systemen;
- Zaken-, GEO- en gegevensmagazijnsystemen;
- Gegevensdistributiesystemen.

Met een combinatie van de bovenstaande informatiesystemen kan aan de verschillende functionele vereisten zoals die in de vorige paragraaf zijn beschreven Invulling worden gegeven.

2.5 De overgang van het GBA-stelsel naar het BRP-stelsel

Het GBA-stelsel wordt vervangen door het BRP-stelsel. Hierdoor worden gemeenten geconfronteerd met de verplaatsing van de gemeentelijke persoonsadministratie van lokaal naar centraal niveau. Deze gemeentelijke persoonsadministratie speelt bij een groot aantal gemeentelijke taken en (werk)processen op het gebied van de bijhouding, levering/verstrekking en beheer een belangrijke rol. Verstrekkingen vinden op diverse wijzen plaats aan afnemers en behelzen niet alleen persoonsgegevens maar ook aan personen gerelateerde gegevens. Omdat de taken in een breder verband dan alleen persoonsgegevens worden uitgevoerd moeten bij de inrichting van deze taken alle gegevens in ogenschouw worden genomen.

Met dit in het achterhoofd wordt hieronder uiteengezet hoe de aansluiting op de BRP kan plaatsvinden.

2.6 Vertaling naar scenario's voor aansluiting op BRP

Er zijn twee mogelijkheden voor het verkrijgen van gegevens uit de BRP.

1. Push – hierbij levert de BRP zelf wijzigingen aan afnemers aan.
2. Pull – hierbij vraagt de afnemer de gegevens op bij de BRP.

Een combinatie van deze twee ontstaat als de BRP slechts een signaal afgeeft dat er iets is gewijzigd en vervolgens de afnemer de wijziging ophaalt.

In de huidige situatie komen zowel push als pull koppelingen op het GBA systeem voor.

In het geval dat gebruik wordt gemaakt van pull functionaliteit houdt de afnemer (gemeente) bij voorkeur enkel nog sleutelgegevens bij en leest via de sleutelgegevens de overige persoonsgegevens uit de BRP. Deze wijze van afname doet het meeste recht aan de principes van eenmalige opslag en meervoudig gebruik en geeft de beste garanties ten aanzien van het gebruiken van de meest actuele gegevens. Er is immers geen lokale kople van de centrale database nodig.

In het hoofddocument zijn vier plateau's geschetst. Plateau 0 betreft de huidige situatie, plateau 1 is de situatie waarbij de koppeling met de BRP via centrale componenten plaatsvindt, maar waarbij lokaal nog een afslag van de BRP bewaard wordt. Het toegroeien naar plateau 2 en 3 waarbij de BRP alleen nog via een pull-mechanisme bevraagd wordt, is een lange termijn visie die door zowel

gemeenten, afnemers als de centrale overheid verder zal moeten worden uitgewerkt. Om hier op termijn naartoe te groeien, zal in zowel de BRP als het binnengemeentelijke landschap een aantal zaken moeten veranderen die op de korte termijn niet zijn voorzien:

Wijzigingen in de BRP:

- De gegevensset van de BRP moet worden uitgebreid met de gestandaardiseerde set van aangehaakte gegevens die gebruikt worden voor selecties en binnengemeentelijke distributie.
- De BRP ondersteunt elke willekeurige selectie die een gemeente wenst te doen op de gegevensset van de BRP.

Gemeente

- De gemeente moet via orkestratie bepalen dat de gegevens niet langer uit het lokale gegevensmagazijn komen, maar altijd uit de BRP.
- Systemen die nu nog afhankelijk zijn van push berichten zullen via kennisgevingen geïnformeerd worden over wijzigingen om die vervolgens zelf via een pull bericht op te halen uit de BRP. Of het systeem haalt de gegevens direct uit de BRP op zodra ze nodig zijn.

Vanuit de werkgroep gemeenten is duidelijk aangegeven dat alhoewel dit het preferente pad is, voor de korte termijn nog een lokale afslag van de gegevens noodzakelijk is (plateau 1).

Gemeenten zullen daarom een afweging moeten maken over hoe ze een afnemende applicatie aansluiten op de BRP.

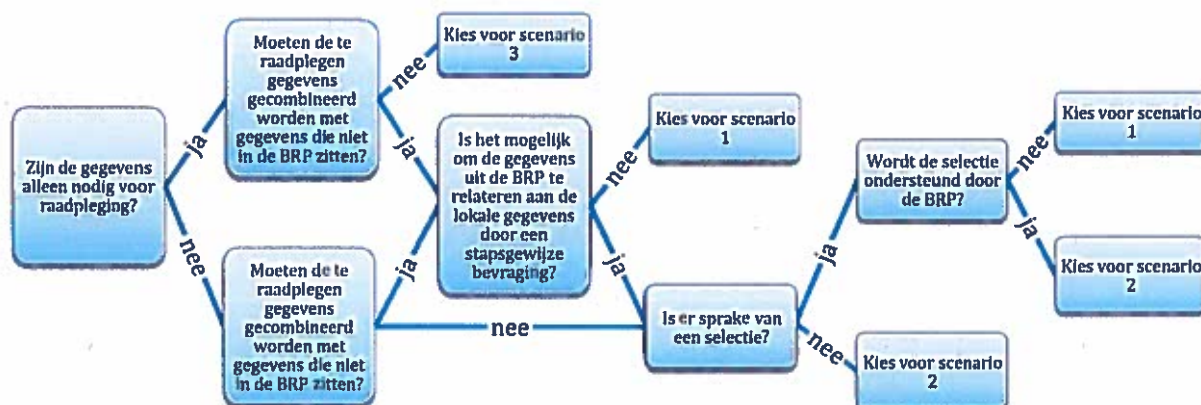
Voor de aansluiting op de BRP zijn in feite drie keuzes (scenario's) denkbaar.

1. De afnemende applicatie verkrijgt zijn gegevens vanuit een lokaal gegevensmagazijn die synchroon blijft met de BRP.
2. De afnemende applicatie verkrijgt zijn gegevens direct vanuit de BRP (bij voorkeur conform GEMMA, via een lokale generieke voorzlening.)
3. In het geval de BRP een inijkvoorziening biedt dan kan het zijn dat sommige applicaties helemaal niet hoeven te worden gekoppeld met de BRP, omdat volstaan kan worden met de inijkvoorziening. Of deze inijkvoorziening er komt, is nog onduidelijk, maar vanuit gemeenteperspectief is hier zeker behoefte aan²

Gemeenten zullen bij ieder koppelvlak dat gebruik maakt van gegevens uit de BRP zich af moeten vragen voor welke van bovenstaande scenario's wordt gekozen.

De volgende beslisboom kan daarbij behulpzaam zijn. Deze beslisboom geeft dus niet de algemene gemeentelijke situatie weer, maar kan per koppelvlak tot verschillende scenario's leiden.

² Deze uitspraak moet nog bij gemeenten worden gevalideerd.

Afbeelding 2: Beslisboom voor keuze voor aansluiting op BRP

Wat er komt kijken bij het inrichten van het binnengemeentelijke landschap om applicaties op deze manier te koppelen aan de BRP is beschreven in het rapport bij de beschrijving van plateau 1.

2.7 Eisen en wensen aan de BRP

Aan de werkgroep die enkele keren bij elkaar is geweest om met elkaar te spreken over de binnengemeentelijke levering, zijn de volgende vragen gesteld:

- Welke niet-functionele eisen stellen gemeenten aan het koppelvlak? (beschikbaarheid, performance, rapportage etc.)
- Welke functionaliteiten hebben gemeenten nodig bij de afname van gegevens vanuit de BRP? (maak onderscheid in spontane meldingen, bestandsselecties en ad-hoc bevragingen)

Het antwoord daarop luidde als volgt.

1. Het koppelvlak tussen de BRP en de gemeentelijke informatiesystemen is gebaseerd is op de StUF 'pas toe of leg uit' standaard;
2. Het moet op elk moment op verzoek mogelijk zijn om te verifiëren of de lokale afslag van de BRP en de BRP volledig in sync zijn. Zo niet dan moet het mogelijk zijn herstelacties uit te voeren (bij voorkeur geautomatiseerd). Mocht een geautomatiseerde sync niet mogelijk zijn, dan moet het mogelijk zijn een volledige 'dump' op peildatum te krijgen van de actuele persoonsgegevens van de binnengemeentelijke personen en deze op te slaan naar een bestand;
3. Het aanvragen van de levering van een dergelijke 'dump' van persoonsgegevens, bijvoorbeeld bij verkiezingen, door meerdere gemeenten tegelijkertijd mag niet een dusdanige negatieve invloed hebben op de performance van het BRP koppelvlak dat niet meer aan de met BPR afgesproken servicenormen wordt voldaan.

4. Het moet op elk moment mogelijk zijn om het gegevensdistributiesysteem via een initiële vulfing te voorzien van nieuwe persoonsgegevens, zowel binnen- als buitengemeentelijk;
5. Het moet op ieder moment mogelijk zijn om de eigenaarwaarden van het gegevensdistributiesysteem te synchroniseren met actuele waarden vanuit de BRP;
6. Het moet mogelijk zijn om de vraag om een levering van een 'dump' van persoonsgegevens voorrang te kunnen geven op andere vragen aan de BRP (bijv. selecties of ad-hoc bevragingen) om te borgen dat bijvoorbeeld bij calamiteiten de persoonsgegevens zo snel mogelijk verstrekt worden.

Verder willen gemeenten ten aanzien van de niet-functionele specificaties aansluiten op de beschreven niet functionele eisen van de BRP.

3 Leeswijzer

Dit document is opgedeeld in drie delen. Deel 1 (hoofdstuk 4) bevat een beschrijving van de referentie-inrichting van de gemeentelijke ICT-architectuur. Deze wordt als uitgangspunt beschreven voor deel 2 (hoofdstuk 5 t/m 10), waarin een viertal plateau's is beschreven waarlangs een gemeente kan migreren naar het BRP-stelsel.

Deel 3 bevindt zich in de bijlagen en bestaat uit een inventarisatie van:

1. De eisen die de gemeentelijke werkgroep heeft gesteld aan de BRP
2. De huidige gemeentelijke informatiesystemen die van belang zijn voor binnengemeentelijke levering
3. de op burgerzaken gebied belangrijkste spelers (Centric, PinkRoccade Local Government, Procura en T&T) en hun aanbod van systeemlandschappen en strategische visie
4. Huidige situatie van binnengemeentelijke leveringen met een overzicht van de drie belangrijkste scenario's die door gemeenten worden gebruikt.
5. Functies van gemeentelijk gegevensmanagement (de taken van een gemeenten zijn op het vlak van het gemeentelijk gegevensmanagement)

Tot slot is ook als naslag een overzicht opgenomen van een lijst met conformiteitselen aan de GEMMA.

Deel 1 is met name bedoeld voor de gemeentelijke gegevensarchitect die als adviseur optreedt bij het inrichten van het gemeentelijk gegevensmanagement. Uiteraard moet ook de projectleider op de hoogte zijn van de uitgangspunten die worden gehanteerd bij het inrichten van de binnengemeentelijke leveringen.

In deel 2 vindt de projectleider handvatten voor de stappen die hij binnengemeentelijk zal moeten zetten om de systemen te koppelen aan de BRP. Daarin krijgt hij advies over de in te zetten systemen en de momenten waarop dat het beste kan gebeuren.

De bijlagen zijn met name bedoeld voor diegenen in de organisatie die zich verder wil verdiepen in de huidige situatie bij gemeenten en leveranciers. Projectleiders kunnen de bijlagen gebruiken om zich een beeld te vormen van wat leveranciers te bieden hebben en welke functionaliteit de huidige systemen bevatten.

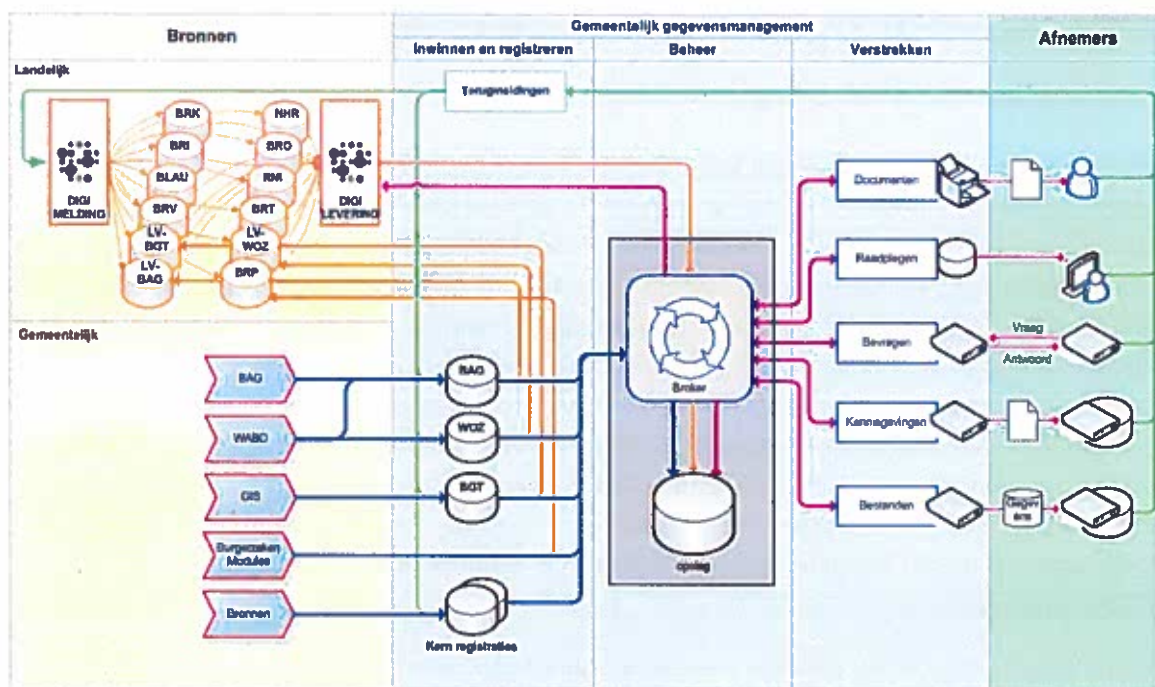
4 Referentie-inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement

In de GEMMA informatiearchitectuur wordt in het thema 'Naast koppelen ook kantelen en generiek maken' beschreven hoe door het volgens een gestandaardiseerde en uniforme manier inrichten van processen, functionaliteit en gegevens deze gemeentebreed gebruikt kunnen worden. Ten aanzien van de uniformering van de inrichting van het binnengemeentelijk gegevensmanagement worden door de GEMMA informatiearchitectuur een aantal handvatten geboden ten aanzien van het koppelen aan e-overheidsvoorzieningen (NUP bouwstenen) en het onderhoud en beheer van gegevens. Kern van de principes die de GEMMA informatiearchitectuur op deze punten hanteert is het gebruiken van generieke voorzieningen welke gebruik maken van (open) standaarden en gebaseerd zijn op serviceoriëntatie. In dit hoofdstuk worden de verschillende onderdelen van het gemeentelijk gegevensmanagement, zoals beschreven in hoofdstuk 'Gemeentelijk gegevensmanagement', in onderlinge samenhang en conform de (inrichtings)principes van de GEMMA uitgewerkt.

Voordat wordt ingegaan op de wijze waarop het binnengemeentelijk gegevensmanagement in de referentie architectuur is ingericht, is het goed om stil te staan bij de vraag waarom voor deze inrichting is gekozen. Primaire reden hiervoor is het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening zowel aan de burger als aan binnengemeentelijke afnemers. Dit wordt bereikt door:

- Het leveren van (samengestelde) gegevens aan binnengemeentelijke afnemers via een generieke voorziening (zoals een servicebus);
- Het ontkoppelen van bedrijfsprocessen (ondersteund door applicaties) van gegevensbronnen via een generieke voorziening waardoor grotere flexibiliteit ontstaat in het inrichten van bedrijfsprocessen;
- Het verhogen van de kwaliteit van de gegevens doordat een generieke voorziening centraal het beheer op gegevens voert;
- Het centraal inrichten van de terugmeldberichten door afnemers op basis- en kerngegevens bij gereede twijfel aan de kwaliteit van de gegevens;
- Het verhogen van het inzicht in, en controle op, het binnengemeentelijk gebruik van gegevens;
- Het centraal inrichten van autorisatie ten aanzien van gegevens en signalen waardoor naleving van vigerende wetgeving op het gebied van onder andere de privacy geborgd kan worden.

In onderstaande afbeelding zijn deze onderdelen in samenhang met afnemers en gemeentelijke- en landelijke bronnen weergegeven. In de afbeelding zijn de informatiestromen van en naar landelijke bronnen weergegeven in het oranje terwijl de informatiestromen naar de binnengemeentelijke registraties in het blauw zijn weergegeven. Informatiestromen die gerelateerd zijn aan terugmeldingen zijn groen weergegeven en informatiestromen ten gevolge van bevraging door afnemers zijn paars weergegeven.

Afbeelding 1 – Referentie inrichting gemeentelijk gegevensmanagement

In bovenstaande afbeelding zijn gemeentelijke en landelijke bronnen aan de linkerkant van de afbeelding weergegeven. De landelijke bronnen bestaan uit een aantal basisregistraties en landelijke voorzieningen en de gemeentelijke bronnen bestaan uit de basisregistraties waarvoor de gemeente bronhouder is en de gemeentelijke registraties die kerngegevens leveren. Aan de rechterkant van de afbeelding zijn de afnemers van gegevens weergegeven. Bij de afnemers zijn de verschillende interactiepatronen weergegeven die ondersteund worden ten aanzien van de levering van gegevens. In het midden van de afbeelding is het gemeentelijk gegevensmanagement opgenomen. Dit blok bestaat uit de drie hoofdfuncties van gemeentelijk gegevensmanagement; inwinnen en registreren, beheeren en leveren.

Inwinnen en registreren - In de afbeelding is te zien dat conform de in de Bijlage S. Functies van het gemeentelijk gegevensmanagement beschreven functionaliteit het onderdeel 'inwinnen en registreren' de volgende zaken omvat:

- de basisregistraties die door de gemeente worden onderhouden
- gemeentelijke kernregistraties
- de signalen vanuit Digilevering en
- terugmeldingen.

Bij de terugmeldingen is te zien dat de gemeentelijke terugmeldfunctie zowel terugmeldingen op stelselgegevens als binnengemeentelijke terugmeldingen ondersteunt. Signalen die van Digimelding worden ontvangen en mutaties uit gemeentelijke basis- en kernregistraties worden via het blok 'inwinnen en registreren' doorgegeven aan de beheercomponent.

Beheren - De beheercomponent is verantwoordelijk voor de distributie van de ontvangen mutaties en signalen aan afnemers, desgewenst opname van de gegevens in een magazijn registratie van zowel ontvangst als distributie van de mutaties en signalen in een logbestand. Naast het technisch en functioneel afhandelen van mutaties en signalen is de beheercomponent ook verantwoordelijk voor het beantwoorden van leveringsverzoeken. De beheercomponent kan bij de vraag om levering van gegevens deze lezen uit het magazijn of direct uit de (authentieke) bron of landelijke voorziening. Uit welke bron de gegevens worden gelezen is afhankelijk van door de gemeente ingestelde parameters. Afnemers krijgen alleen die gegevens geleverd waar ze conform ingestelde autorisaties recht op hebben.

Verstrekkingsen - Het blok verstrekkingen is verantwoordelijk voor het aanbieden van de verschillende leveringsvormen aan afnemers en het doorgeven van leveringsverzoeken aan de beheercomponent.

De belangrijkste uitgangspunten van het gemeentelijk gegevensmanagement zijn:

- Inrichting conform GEMMA informatiearchitectuur 1.0;
- Via de inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement en de geboden functionaliteit kan voldaan worden aan de vigerende wetgeving op het gebied van de bescherming van gegevens;
- Alle verstrekkingen en bewerkingen van gegevens worden geprotocolleerd;
- Afnemers krijgen alleen gegevens geleverd waar ze recht op hebben;
- De herkomst van gegevens is altijd herleidbaar;
- Gemeenten kunnen via configuratie aangeven welke gegevens in welke gegevensbronnen zijn te vinden.

Het gemeentelijk gegevensmanagement bestaat uit de volgende functionele onderdelen:

- Communicatie tussen aanvrager en leverancier van een dienst;
- Levering van gegevens en signalen;
- Opslag en ontsluiting van basis-, kern- en aangehaakte gegevens;
- Vastleggen in logbestanden van functionele en technische gebeurtenissen;
- Autorisatie van gebruikers voor diensten en gegevens.

In onderstaande paragrafen worden de bovenstaande onderdelen van het gemeentelijk gegevensmanagement en hun verschillende kenmerken nader toegelicht.

4.1 Communicatie tussen aanvrager en leverancier van een dienst

Binnen servicegeoriënteerde architecturen moet het altijd mogelijk zijn nieuwe gegevens, diensten en transportmiddelen toe te voegen of de bestaande te vervangen zonder dat dit invloed heeft op bestaande oplossingen. Dit wordt bereikt door service aanvragers en service leveranciers van elkaar te ontkoppelen. Om aanvrager en leverancier van een service van elkaar te ontkoppelen wordt veelal gebruik gemaakt van een (enterprise) service bus. Ongeacht het systeem dat invulling geeft aan het ontkoppelen van service aanvrager en service leverancier zal invulling gegeven moeten worden aan de volgende kenmerken:

- **Vertaling van berichtformaten en protocollen via in- en uitgaande adapters**
De wijze waarop een afnemer gebruik maakt van een service en de berichtenstandaard die gebruikt wordt voor het aanspreken van die service moet los staan van de implementatie van de service. Het moet mogelijk zijn om inkomende verzoeken (via een inkomende adapter) te vertalen naar een uitgaand verzoek (uitgaande adapter). De vertaling moet zowel op protocol als berichtniveau mogelijk zijn.
- **Transformatiefuncties voor omzetten en verrijken van gegevens tussen inkomende en uitgaande adapters**
Het moet mogelijk zijn om gegevens in een bericht die via een inkomende adapter ontvangen worden te converteren en te verrijken met andere gegevens alvorens het bericht wordt doorgestuurd naar een uitgaande adapter. Het kan bijvoorbeeld nodig zijn om een datum die in het formaat DDMMYYYY ontvangen wordt te vertalen naar YYYYMMDD formaat.
- **Instelbare routing van berichten van ingaande naar uitgaande adapter**
Het moet mogelijk zijn om berichten die ontvangen worden via een ingaande adapter door middel van instellingen of business rules te routeren naar een uitgaande adapter. Via routing kan bijvoorbeeld worden ingesteld of gegevens uit een landelijke bron of uit een gegevensmagazijn gelezen moeten worden. Via business rules kan deze routing op basis van de inhoud van een bericht worden uitgevoerd. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om bij een verzoek om persoonsgegevens de vragen over eigen inwoners te routeren naar een gegevensmagazijn en vragen over buitengemeentelijke personen te routeren naar de GBA-V.
- **Queueing van berichten**
Het moet indien een service aanbieder tijdelijk niet bereikbaar is mogelijk zijn om ontvangen berichten op te slaan en op een later tijdstip weer aan te bieden.
- **Service orkestratie**
Het moet mogelijk zijn om orkestraties te definiëren die bij de ontvangst van een bericht in een Inkomende adapter worden uitgevoerd. Een orkestratie is een aaneenschakeling van services die op basis van bepaalde voorwaarden wordt uitgevoerd. Via service orkestratie kunnen complexe processen geconfigureerd en uitgevoerd worden welke voor de aanvrager van de dienst verborgen worden.

- Monitoring en logging van berichtenflows en transformaties

Er moeten in het kader van traceability en beheer ruime mogelijkheden geboden worden om de flow van ingaande en uitgaande berichten te monitoren. In de logging moet iedere transformatie en orkestratie die is uitgevoerd tussen ontvangst en verzending van een bericht worden opgenomen zodat de herkomst van gegevens altijd herleid kan worden.

4.2 Levering van gegevens en signalen

Het doel van dit onderdeel is het ontvangen van mutaties en signalen uit bronsystemen en het op basis van abonnementen doorleveren van deze mutaties en signalen aan afnemers. Om invulling te geven aan deze functionaliteit wordt veelal gebruik gemaakt van een gegevensdistributiesysteem. Ongeacht het systeem wat invulling geeft aan de levering van gegevens en signalen zal invulling gegeven moeten worden aan de volgende kenmerken:

Registratie en inwinningsfunctionaliteit

- Ontvangen van mutaties (gegevens) en signalen (context en gegevens) vanuit bronnen
Het moet zowel mogelijk zijn om mutaties te kunnen ontvangen vanuit zowel gemeentelijke basis- en kernregistraties als vanuit landelijke basisregistraties.

Distributiefunctie

Via distributiefunctie worden afnemers actief op de hoogte gehouden van mutaties op gegevens en/of signalen uit (basis)registraties. Het gaat hierbij om zowel distributie kennisgevingen naar aanleiding van binnengemeentelijke bijhoudingen als distributie van signalen welke afkomstig zijn uit andere (basis)registraties.

- Distributie- van basis-, kern- en aangehaakte gegevens
De component moet in staat zijn om het push mechanisme op het gebied van gegevensdistributie te ondersteunen³. Dit houdt in dat het mogelijk moet zijn om op basis van abonnementen die door afnemers zijn ingesteld op gegevens(groepen) geautomatiseerd kennisgevingen te sturen naar afnemers op het moment dat er een mutatie uit een bron ontvangen wordt.
- Distributie van signalen op basis van abonnementen
Het moet mogelijk zijn om op basis van abonnementen die door afnemers zijn ingesteld op signalen geautomatiseerd kennisgevingen te sturen naar afnemers op het moment dat er een signaal uit een bron ontvangen wordt. Het gaat hier in tegenstelling tot de bij de distributie van gegevens niet om de gegevens die geautomatiseerd gedistribueerd wordt maar om het signaal dat er 'iets' is gebeurd met betrekking tot een gegeven. Een voorbeeld kan zijn dat een gemeente via Digilevering een NHR signaal ontvangt over de vestiging van een bedrijf in de gemeente.
- Afsluiten abonnementen door afnemers op gegevens(groepen) en signalen
Het moet mogelijk zijn voor afnemers om zich te abonneren op wijzigingen op gegevens(groepen) en signalen van (basis)registraties.

³ Zie Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Synchronisatiefunctionaliteit

Via synchronisatiefunctionaliteit is het mogelijk om waarden die afnemers geregistreerd hebben in hun redundante opslag af te stemmen met de laatst bekende eigenaarwaarde. De reden voor het beschikbaar stellen van deze functionaliteit ligt in het asynchrone karakter van het verzenden van kennisgevingen en de potentiële problemen die hierbij kunnen optreden. Bij asynchrone kennisgevingen is het mogelijk dat afnemers bepaalde kennisgevingen niet, of met vertraging, verwerken. Afnemers zijn verplicht om na het verwerken van een kennisgeving hiervan melding te maken bij het systeem dat de kennisgeving gezonden heeft. Op deze manier kan een verzendend systeem bijhouden welke kennisgevingen wel en niet verwerkt zijn door afnemers. Door in het gegevensdistributiesysteem bij te houden welke kennisgevingen wel en niet verwerkt zijn, is eenvoudig vast te stellen of afnemers gebruik maken van de meest actuele gegevens. Het geeft hiermee de mogelijkheid om gegevens van afnemers te synchroniseren met de gegevens van het gegevensdistributiesysteem. Het gegevensdistributiesysteem houdt dus de meest actuele gegevens van gegevens bij en houdt tevens per afnemer bij wat de waarden zijn die de afnemers van het object geregistreerd hebben.

Synchronisatiefunctionaliteit is in een perfect werkende omgeving niet nodig maar de ervaring leert dat geen enkele omgeving in alle gevallen perfect werkt. Het kan dus voorkomen dat hetzij een afnemer om welke reden dan ook niet de laatst bekende eigenaarwaarde heeft geregistreerd hetzij de eigenaarwaarde niet overeenkomt met de actuele waarde van het gegeven in de bron. Via synchronisatiefunctionaliteit kunnen deze de afnemer-, en eigenaar- en waarden in de bron weer onderling gesynchroniseerd worden.

- **Vastlegging van afnemer- en eigenaarwaarden**
Om vast te kunnen stellen of afnemers de laatst bekende waarde van een gegeven hebben geregistreerd is het nodig om zowel de laatst bekende waarde van dat gegeven in de bron (de eigenaarwaarde) als de door de afnemer geregistreerde waarde (de afnemerswaarde) op te slaan. Eigenaarwaarden worden vastgelegd op het moment dat een mutatie uit een bron ontvangen wordt. De waarden die in die mutatie zijn opgenomen worden automatisch eigenaarwaarde. De afnemerwaarden zijn die waarden waarvan de afnemer heeft bevestigd dat ze zijn overgenomen.
- **Inzage mogelijkheden in de afnemer- en eigenaarwaarden**
Om synchronisatie problemen te kunnen detecteren en analyseren is het vereist dat functionaliteit wordt geboden om eigenaar- en afnemer waarden in te zien.
- **Mogelijkheden om afnemerwaarden te synchroniseren met eigenaarwaarden**
Bij geconstateerde afwijkingen tussen eigenaar- en afnemerwaarden moet het mogelijk zijn om hetzij in bulk, hetzij per gegeven, de afnemerwaarden te synchroniseren met de eigenaarwaarden.
- **Mogelijkheden om de eigenaarwaarde te synchroniseren met de (authentieke) bron**
Bij geconstateerde afwijkingen tussen eigenaarwaarde en waarden in de (authentieke) bron moet het mogelijk zijn om hetzij in bulk, hetzij per gegeven, de eigenaarwaarden te synchroniseren met de (authentieke) bron.

4.3 Opslag van basis-, kern- en aangehaakte gegevens

Het doel van dit onderdeel is het mogelijk te maken gegevens die binnengemeentelijk door hetzij meer dan één afnemer hetzij binnen selecties van gecombineerde gegevens gebruikt worden (redundant) op te slaan. Ongeacht het systeem dat invulling geeft aan de opslag van basis-, kern- en aangehaakte gegevens zal invulling gegeven moeten worden aan de volgende kenmerken:

- **Mogelijkheid tot opslag van basisgegevens**
Het moet voor gemeenten mogelijk zijn om basisgegevens lokaal redundant te registreren conform het RSGB informatiemodel en op te slaan in een gegevensmagazijn.
- **Mogelijkheid tot opslag van aangehaakte gegevens**
Het moet voor gemeenten mogelijk zijn om aangehaakte gegevens om die lokaal redundant te registreren en op te slaan in een gegevensmagazijn. Een reden om deze gegevens redundant op te slaan in een gegevensmagazijn kan bijvoorbeeld zijn dat deze gegevens in selecties die op het gegevensmagazijn worden uitgevoerd worden gecombineerd met andere gegevens.
- **Mogelijkheid tot opslag van kerngegevens**
Het moet mogelijk zijn om kerngegevens, zoals de medewerkers van een gemeente lokaal redundant te registreren en op te slaan in een gegevensmagazijn.
- **Opbouw van historie ten behoeve van afhandelen vragen op peildatum**
Bij de opslag van gegevens in een magazijn dient het magazijn historie op te bouwen zodat het mogelijk is bevestigingen op basis van peildatum mogelijk te maken.
- **Bieden van services voor ontsluiting gegevens**
Er moeten services geboden worden waarmee gegevens beschikbaar worden gesteld. Het aantal en aard van de services is afhankelijk van gemeentelijke wensen. Van invloed hierop zijn onder andere het feit of wel of geen kerngegevens in het magazijn worden opgenomen en het aantal en soort aangehaakte gegevens die een plek krijgen in het magazijn.
- **Mogelijkheid tot autorisatie van gegevens**
Het moet mogelijk zijn om afnemers te autoriseren voor het gebruik van gegevens uit het gegevensmagazijn. Binnen een gemeente wordt ten aanzien van persoonsgegevens in het gemeentelijk (GBA) privacy reglement beschreven welke afnemer voor welke gegevens(groepen) geautoriseerd zijn. Het moet mogelijk zijn om deze autorisaties in te regelen.

Voor alle bovenstaande functionele vereisten geldt dat alle bewerkingen en bevestiging van gegevens in logbestanden opgenomen dienen te worden zodat te allen tijde nagegaan kan worden wie toegang heeft gevraagd tot welke gegevens en in welke context.

4.4 Ontsluiting van basis-, kern- en aangehaakte gegevens

Naast het feit dat basis-, kern- en aangehaakte gegevens moeten kunnen worden opgeslagen moeten ze uiteraard ook aan afnemers geleverd kunnen worden. De leveringen, zoals beschreven in het hoofdstuk 'Functies van het gemeentelijk gegevensmanagement', zijn:

- Raadpleging via schermen
- Ad hoc bevraging via (web)services
- Geautomatiseerde levering van kennisgevingen
- Levering van bestanden (selecties) ten behoeve van binnengemeentelijke afnemers, derden en gemeentelijke statistiek

Alle bovenstaande leveringen behalve de geautomatiseerde levering van kennisgevingen betreffen leveringen die door de afnemer geïnitieerd worden. Bij de geautomatiseerde levering van kennisgevingen is de initiator de component die verantwoordelijk is voor levering van gegevens en signalen aan geabonneerde afnemers. Voor alle raadplegingen geldt dat afnemers enkel de gegevens waarvoor ze geautoriseerd zijn geleverd mogen krijgen. Verder dienen alle vragen om levering van gegevens en de daaruit volgende antwoorden in logbestanden opgenomen te worden.

4.5 Vastleggen in logbestanden van functionele en technische gebeurtenissen

Voor alle onderdelen van het gemeentelijk gegevensmanagement geldt dat alle handelingen met betrekking tot het ontvangen en afhandelen van berichten in logbestanden geregistreerd moeten worden. De reden hiervan is dat te allen tijde nagegaan moet kunnen worden wat de oorsprong van gegevens is, welke bewerkingen er op de gegevens zijn uitgevoerd en wie er gebruik gemaakt heeft van de gegevens.

Functionaliteit die ten aanzien van logging minimaal moet worden geboden is logging van:

- handelingen van afnemers zoals bevraging van gegevens via de verschillende leveringsvormen;
- ontvangst en levering van berichten, berichtstransformaties, filteringen en orkestraties;
- fouten, waarschuwingen en meldingen;
- beveiligingsmeldingen ten aanzien van aanvallen, integriteit en vertrouwelijkheid.

Naast deze technische functionaliteit die gewenst is op het gebied van de registratie van gebeurtenissen in logbestanden is er ook eindgebruikerfunctionaliteit gewenst op het punt van het gebruik van deze logbestanden. Deze functionaliteit is bedoeld voor systeembeheerders en spitst zich toe op inzage en analyse van logbestanden welke gebruikt kan worden bij het analyseren van technische- en functionele ketens.

- inzage- en zoekmogelijkheden in de logbestanden;
- Loganalyse mogelijkheden;
- Aanmaken van extracten uit logbestanden, bijvoorbeeld voor juridisch gebruik.

4.6 Autorisatie van gebruikers voor diensten en gegevens

Belangrijk onderdeel van het binnengemeentelijk gegevensbeheer is de autorisatie van bronnen en afnemers voor gegevens. Het moet mogelijk zijn om voor zowel bronnen als afnemers in te stellen voor welke gegevens(groepen) en signalen zij geautoriseerd zijn.

4.7 Vertaling naar informatiesystemen

Het staat gemeenten vrij om zelf de vertaling van de geschetste referentie inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement naar informatiesystemen te maken. De geschetste referentie inrichting kan in de praktijk namelijk op verschillende manieren worden ingevuld. Bij het vertalen van de referentie inrichting naar informatiesystemen geldt wel dat er naar een zo optimaal mogelijke servicegerichte inrichting dient te worden gestreefd met gebruik van de vigerende (open) standaarden. Daarmee wordt het immers mogelijk om oplossingen die eerder voldeden, zoals het opslaan van kopiegegevens in een gegevensmagazijn, in de toekomst te vervangen door nieuwe manieren van gegevensverstrekking zoals het real-time gaan leveren van gegevens via een (web)service. Informatiesystemen die in de meeste inrichtingsvarianten gebruikt zullen worden zijn:

- Service bus systemen;
- Zaken-, GEO- en gegevensmagazijnsystemen;
- Gegevensdistributiesystemen.

Met een combinatie van de bovenstaande informatiesystemen kan aan de verschillende functionele vereisten zoals die in de vorige paragraaf zijn beschreven invulling worden gegeven. Het is echter ook mogelijk dat een gemeente andere informatiesystemen inzet om invulling te geven aan de functionele vereisten. De verantwoordelijkheid voor autorisatie en het vastleggen van gebeurtenissen in logbestanden kan worden gepositioneerd bij centrale informatiesysteem maar deze kan ook aan de diverse losse informatiesystemen die een rol hebben binnen de gemeentelijke gegevensmanagement worden gedelegeerd.

5 De overgang van het GBA-stelsel naar het BRP-stelsel

Door de vervanging van het GBA-stelsel door het BRP-stelsel worden gemeenten geconfronteerd met de verplaatsing van een voor binnengemeentelijke afnemers belangrijke lokale administratie van lokaal naar centraal niveau. Om de impact van deze verplaatsing en de veranderopgave voor gemeenten te bepalen is het van belang om te schetsen voor welke gemeentelijke taken en processen deze personenadministratie een rol speelt.

5.1 Bijhouding van persoonsgegevens

Gemeenten maken voor het bijhouden van de gegevens van inwoners van de gemeente gebruik van een gemeentelijk Burgerzakensysteem. Dit Burgerzakensysteem wordt bij de invoering van het BRP-stelsel binnen de gemeente vervangen door Burgerzaken Modules. Via deze Burgerzaken Modules worden persoonsgegevens verwerkt en in de centrale BRP opgeslagen. Naast de gegevens die in de centrale BRP worden bijgehouden bewerken de Burgerzaken Modules ook gegevens die geen onderdeel zijn van de gegevensset van de BRP. Deze gegevens zijn zogenaamde 'aangehaakte gegevens' die gebruikt worden binnen, en in sommige gevallen ook buiten, de uitvoering van een proces. Voorbeelden van dergelijke aangehaakte gegevens zijn notities, voorletters van een persoon, gezinsverhouding en onderzoeksdossiers.

Ten aanzien van aangehaakte gegevens kan zoals eerder aangegeven een tweedeling gemaakt worden in aangehaakte gegevens die alleen binnen de uitvoering van een proces van belang zijn en aangehaakte gegevens die ook buiten, of na, de uitvoering van een proces voor andere doeleinden van belang zijn. Deze laatste categorie van aangehaakte gegevens zijn voor gemeenten van groot belang ten aanzien van de binnengemeentelijke levering van gegevens aan afnemers en het maken en leveren van selecties. De aangehaakte gegevens maken immers geen deel uit van de gegevensset van de BRP en worden dus in de levering van gegevens van de BRP niet meegenomen. Gemeenten zullen zelf in hun informatievoorziening de binnengemeentelijke levering van deze aangehaakte gegevens moeten verzorgen.

5.2 Binnengemeentelijke levering van persoonsgegevens

Gemeenten verstrekken de persoonsgegevens op diverse wijzen aan binnengemeentelijke afnemers. De onderstaande voorbeelden van het binnengemeentelijk gebruik van persoonsgegevens worden samengevat als 'binnengemeentelijke leveringen van persoonsgegevens'. Bij de vervanging van het lokale GBA-systeem door de combinatie van de Basisregistratie Personen en de Burgerzaken Modules is het voor gemeenten van belang dat de invulling van alle onderstaande soorten verstrekkingen geborgd is.

Levering van persoonsgegevens aan afnemers - Een groot aantal gemeentelijke informatiesystemen en processen gebruiken persoonsgegevens en slaan deze redundant op. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een kadastrale registratie die naast de kadastrale gegevens ook de eigenaar en gebruiker van een kadastraal object registreert. De wijze waarop deze systemen de persoonsgegevens ontvangen is divers. De mogelijkheid bestaat de gegevens handmatig over te nemen uit de GBA administratie, de persoonsgegevens kunnen geautomatiseerd via kennisgevingen

worden aangeleverd door een distributiesysteem, persoonsgegevens kunnen op alternatief medium worden aangeleverd door een GBA-systeem, gegevens kunnen direct uit de GBA-database gelezen worden en er zijn nog vele andere manieren te bedenken waarop informatiesystemen de beschikking krijgen over persoonsgegevens.

Uitvoeren van selecties - Binnengemeentelijk wordt gebruik gemaakt van persoonsgegevens ten behoeve van bijvoorbeeld gemeentelijke statistiek, aselecte steekproeven en levering aan derden. In sommige gevallen gebruiken gemeenten binnen de selectie een combinatie van authentieke persoonsgegevens en aangehaakte persoonsgegevens.

Raadplegen van gegevens - Veel gemeenten bieden medewerkers de mogelijkheid om persoonsgegevens in te zien via raadpleegschermen. Medewerkers van bijvoorbeeld een klant contact centrum (KCC) zoeken via deze raadpleegschermen personen met behulp van verschillende zoekargumenten en combineren de gegevens van een burger in het KCC met andere gegevens van de burger zoals zijn lopende zaken, uitkeringsgegevens, WOZ gegevens en andere voor het KCC relevante gegevens voor de dienstverlening aan de burger.

5.3 Terugmelden van gereede twijfel

Bij zogenaamde 'gereede twijfel' aan de juistheid van authentieke persoonsgegevens is een afnemer verplicht om aan de bron melding te maken van deze gereede twijfel. Voor het melden van gereede twijfel aan persoonsgegevens maken gemeente nu gebruik van de Terugmeldvoorziening (TMV). Bij de overgang van het GBA- naar het BRP-stelsel zal een gemeente geen gebruik meer maken van de TMV maar zullen terugmeldingen door afnemers gemeld worden via Digimelding (NUP-bouwsteen).

5.4 Samenvattend

Concluderend: De gemeentelijke persoonsadministratie speelt bij een groot aantal gemeentelijke taken en (werk)processen op het gebied van de bijhouding, levering en beheer een rol. De verschillende soorten van verstrekkingen worden middels een diversiteit aan interactiepatronen aan afnemers aangeboden en verstrekkingen behelzen niet alleen persoonsgegevens maar ook aan personen gerelateerde gegevens. Bij een aantal van de taken en verantwoordelijkheden op het gebied van gegevens zoals de levering van gegevens, de terugmeldfunctie en het voeren van beheer over de gegevens kan een gemeente bij de inrichting van deze functies zich niet enkel op de persoonsgegevens richten maar zal deze functies in een breder verband moeten beschouwen aangezien deze specifieke taken en verantwoordelijkheden voor alle gegevens gelden.

In Bijlage 5. Functies van het gemeentelijk gegevensmanagement' en hoofdstuk 4 Referentie-Inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement wordt nader ingegaan op inrichting van de functies die ten aanzien van de binnengemeentelijke gegevensmanagement functie van een gemeente van belang zijn.

6 Gefaseerde plateau aanpak

in de bijlagen is beschreven welke scenario's er in de huidige situatie gebruikt worden door gemeenten voor de binnengemeentelijke leveringen en in de vorige hoofdstukken is een referentie inrichting beschreven van het gemeentelijke gegevensmanagement. In dit hoofdstuk wordt uiteen gezet via welke stappen gemeenten kunnen groeien naar het uiteindelijke, door de gemeenten, geschetste doel van een landschap waarin authentieke gegevens enkel nog uit de bron worden gelezen en geen lokale schaduwbestanden meer worden bijgehouden.

Bij distributie van gegevens kan onderscheid worden gemaakt in twee mechanismen; push en pull.

Push mechanisme - Bij een push mechanisme worden mutaties van brongegevens actief gedistribueerd vanuit de bron naar afnemers die aangegeven hebben geïnteresseerd te zijn in de gegevens. Deze gegevens kunnen met en zonder context informatie aan afnemers gedistribueerd worden. Met context wordt bedoeld dat bij een mutatie kan worden aangegeven wat de aanleiding van de mutatie is. De afnemers houden de ontvangen brongegevens in een eigen gegevensopslag bij. Bij dit mechanisme leidt een mutatie van brongegevens tot een n aantal kennisgevingen die naar afnemers verstuurd worden. Bij dit mechanisme worden de brongegevens altijd n keer als kopie bijgehouden in de administraties van de afnemers waarbij n gelijk staat aan het aantal afnemers.

Bij de Implementatie van een pull mechanisme is het niet zo dat er helemaal geen distributie van mutaties naar binnengemeentelijke afnemers meer nodig is. Gebeurtenissen waarvan de oorzaak buiten de eigen gemeente ligt maar wel een impact heeft op gemeentelijke gegevens zullen ook in een pull scenario naar afnemers gedistribueerd te worden. Denk hier in het kader van Burgerzaken bijvoorbeeld aan huwelijken tussen personen en het overlijden van personen waarop een gemeente volindicaties heeft staan. Deze mutaties zullen vanuit de BRP gedistribueerd worden aan gemeenten die deze personen volgen en de gemeente zal deze signalen binnengemeentelijk moeten distribueren naar afnemers die geïnteresseerd zijn in deze signalen. Het gaat hierbij wel uitdrukkelijk over de binnengemeentelijke distributie van signalen en niet van gegevens. Dat wil zeggen dat de gegevens nog steeds via het pull mechanisme moeten worden opgehaald. Het signaal bevat slechts een indicatie van een wijziging.

Zoals in Bijlage 1. Eisen vanuit de werkgroep is beschreven is door een meerderheid van de deelnemers van de werkgroep binnengemeentelijke leveringen aangegeven dat op langere termijn een scenario waarbij binnengemeentelijke afnemers gegevens direct uit de bron ophalen de voorkeur heeft (pull mechanisme). Binnengemeentelijke afnemers houden in dit scenario bij voorkeur enkel nog sleutelgegevens bij en lezen via de sleutelgegevens de overige persoonsgegevens uit de BRP. Dit scenario doet het meeste recht aan de principes van eenmalige opslag en meervoudig gebruik en geeft de beste garanties ten aanzien van het gebruiken van de meest actuele gegevens. Uiteraard geldt de voorkeur voor dit scenario niet alleen voor de persoonsgegevens maar voor alle gegevensbronnen die via het gemeentelijke gegevensmanagement ontsloten worden.

Hoewel een pull mechanisme voor het ophalen van gegevens door veel partijen als het preferente scenario wordt gezien geven zowel gemeenten als leveranciers aan dat het implementeren van dit scenario in de praktijk geen sinecure is. Om van de huidige situatie te kunnen groeien naar een scenario waarin alle binnengemeentelijke afnemers via een pull mechanisme gegevens uit de bron lezen is het van belang om de huidige situatie helder op het netvlies te hebben. In Bijlage 4. Huidige situatie binnengemeentelijke leveringen is beschreven wat de meest voorkomende binnengemeentelijk levering scenario's zijn die gebruikt worden. De werkelijke implementatie van deze, veelal combinatie van scenario's, bij de gemeenten is onder meer afhankelijk van:

Aansluiting op de strategische visie van gemeenten – Zoals in paragraaf 'Burgerzakensysteem i.c.m. een distributie- en gegevensmagazijn systeem' van Bijlage 4. Huidige situatie binnengemeentelijke leveringen is beschreven, hebben gemeenten en leveranciers hun visie ten aanzien van het gemeentelijk gegevensmanagement in lijn gebracht met de in de GEMMA informatiearchitectuur beschreven (inrichting)principes. In de praktijk houdt dit in dat gemeenten nu hetzij de beschikking hebben, of in de nabije toekomst krijgen, over Informatiesystemen welke invulling geven aan distributie- en gegevensmagazijn functionaliteit. De distributiefunctie beperkt zich tot de distributie van gegevens op basis van een push mechanisme, distributie van signalen is in de huidige informatiesystemen nog niet voorzien.

Aanpassen van bestaande informatiesystemen - Implementatie van een pull mechanisme voor gegevens vraagt om aanpassing van alle binnengemeentelijke Informatiesystemen die GBA gegevens gebruiken. Het merendeel van deze informatiesystemen legt nu in de eigen gegevensset persoonsgegevens vast en wordt op de hoogte gehouden van mutaties van persoonsgegevens hetzij via bestandsuitwisseling hetzij via geautomatiseerde kennisgevingen. Bij de implementatie van een pull mechanisme mogen deze informatiesystemen de persoonsgegevens niet meer in hun eigen database vastleggen maar en moeten ze op het moment dat gegevens benodigd zijn deze rechtstreeks uit de bron lezen. Afhankelijk van de omvang van het informatiesysteem en de afhankelijkheid van het systeem van persoonsgegevens kan het doorvoeren van de wijzigingen die nodig zijn om een pull mechanisme te implementeren een zeer ingrijpende klus zijn.

Definitie en uitvoering van selecties – Op het moment dat gemeenten niet meer de beschikking hebben over een afslag van de (persoons)gegevens kunnen deze afnemers niet meer zonder meer zelf selecties en statistische informatie genereren. Zoals in Bijlage 5. Functies van het gemeentelijk gegevensmanagement en in hoofdstuk 4 Referentie-inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement is beschreven zullen gemeenten bij het implementeren van een pull mechanisme een visie moeten ontwikkelen ten aanzien van de wijze waarop selecties worden uitgevoerd. Gemeenten zullen hiervoor gebruik moeten maken hetzij van selectiefunctie die door de eigenaar van gegevens (bijvoorbeeld de BRP) wordt geboden hetzij van lokale functionaliteit. Indien in selecties gebruik gemaakt wordt van een combinatie van basis- en kerngegevens dan zal een gemeente er rekening mee moeten houden dat in dat geval de gemeente een lokale mogelijkheid moet inrichten, bijvoorbeeld in de vorm van een gegevensmagazijn, voor het uitvoeren van selecties. Mogelijkheden zijn: voor de persoonsgegevens gebruik maken van selectiefunctie vanuit de beheerorganisatie van de BRP en beheerorganisaties van landelijke voorzieningen voor bijvoorbeeld de statistische informatie-uitvraag. Voor de bestandsselecties waarbij men gegevens combineert uit lokale en centrale systemen zal een vorm van al dan niet tijdelijke lokale opslag nodig zijn.

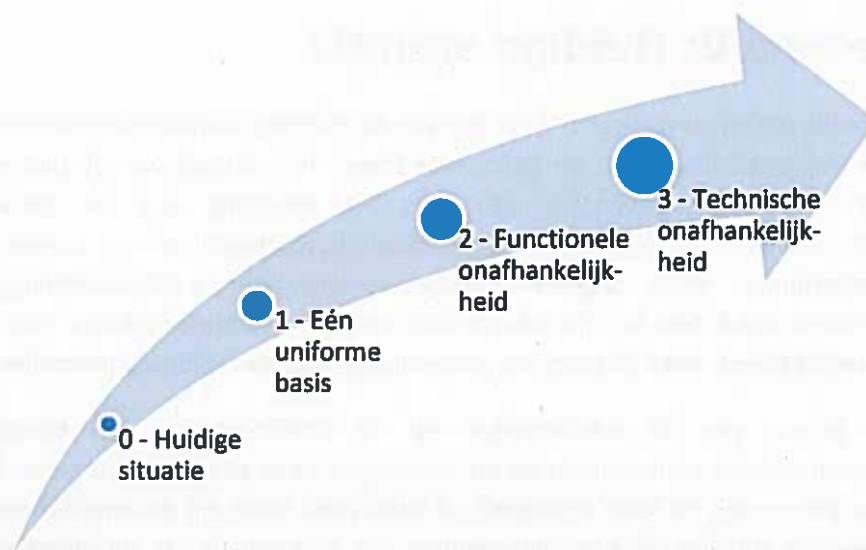
Bij de invoering van het BRP stelsel wordt de huidige gegevensset die in de lokale GBA systemen wordt geadministreerd in feite in tweeën geknipt. De authentieke persoonsgegevens worden centraal opgeslagen in de BRP en de aangehaakte gegevens worden opgeslagen in de Burgerzaken Modules. Noch de BRP noch de Burgerzaken Modules onderkennen functionaliteit voor het definiëren en uitvoeren van selecties. Gemeenten zullen voor selecties die uitgevoerd moeten worden op authentieke persoonsgegevens, aangehaakte gegevens en combinaties hiervan zelf voorzieningen moeten leveren in hun informatiearchitectuur.

Technische aspecten - Het implementeren van de binnengemeentelijke leveringen via een pull mechanisme van gegevens houdt technisch gezien in dat ad hoc bevragingen direct op de centrale voorziening (de BRP) worden uitgevoerd. Dit zal naar verwachting een enorme belasting van de BRP betekenen. De meerderheid van leveranciers en gemeenten zijn er niet van overtuigd dat de BRP dit volume van bevraging in eerste opzet aan zal kunnen en is van mening dat het, op korte termijn, implementeren van een pull mechanisme, naast de enorme investering en doorlooptijd die het vergt om alle lokale systemen aan te passen, mede daarom risicovol is.

6.1 Gefaseerde invoering van pull mechanisme

Zoals in de vorige paragraaf is aangegeven is de invoering van een pull mechanisme voor gegevens om meerdere redenen een complexe en tijdrovende klus. Gezien de planning van de implementatie van de BRP bij gemeenten is het niet realistisch om er vanuit te gaan dat gemeenten voor invoering van de BRP en Burgerzaken Modules binnen een gemeente gemigreerd zullen zijn naar een pull scenario voor persoonsgegevens. Gemeenten zijn enerzijds afhankelijk van de leveranciers aangezien deze hun software geschikt moeten maken voor een pull scenario en anderzijds zullen gemeenten de migratie van de verschillende applicaties budgettair moeten regelen.

Het invoeren van een pull mechanisme op het gebied van persoonsgegevens zal daarom in een groeiscenario via een aantal stappen uiteindelijk vorm moeten krijgen. Deze stappen, of plateaus, zetten ieder op zich gecontroleerd een stap in het groeipad naar een pull mechanisme voor gegevenslevering terwijl zij aansluiten op, en recht doen aan, de visie en strategie van gemeenten. Binnen deze plateau strategie wordt in ieder plateau een deel van de functionaliteit van de referentie inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement geïmplementeerd met de kanttekening dat de plateau strategie zich beperkt tot die aspecten die voor de persoonsgegevens van belang zijn.

Afbeelding 2 - Groeipad in plateaus

Bovenstaand afbeelding geeft een indruk van de verschillende plateaus die gedefinieerd zijn om te groeien van de huidige situatie naar een pull mechanisme voor gegevens. Het belangrijkste onderscheid in de verschillende plateaus is de bron die gebruikt wordt voor het ophalen van de persoonsgegevens bij de verschillende leveringen. Hoe hoger het geïmplementeerde plateau hoe meer mogelijkheden een gemeente krijgt om de BRP als bron voor de leveringen te hanteren.

Onderstaande tabel geeft weer welke bronnen binnen de plateaus voor de verschillende leveringen gehanteerd kunnen worden.

Leveringen					
Plateau	Ad hoc	Bestanden (selecties)	Raadplegen via schermen	Kennisgevingen (gegevens)	Kennisgevingen (signalen)
0	GBA systeem of gegevensmagazijn	GBA systeem of gegevensmagazijn	GBA systeem of gegevensmagazijn	Distributiesysteem of geen geautomatiseerd systeem aanwezig	Distributiesysteem of geen geautomatiseerd systeem aanwezig
1	BRP of gegevensmagazijn	Gegevensmagazijn	BRP of Gegevensmagazijn	Distributiesysteem	Distributiesysteem
2	BRP of gegevensmagazijn	BRP of gegevensmagazijn	BRP of gegevensmagazijn	Distributiesysteem	Distributiesysteem
3	BRP	BRP	BRP	Niet meer nodig	Distributiesysteem

Afbeelding 3 - Bronnen voor leveringen per plateau

De verschillende plateaus worden in de volgende hoofdstukken nader beschreven.

7 Plateau 0: Huidige situatie

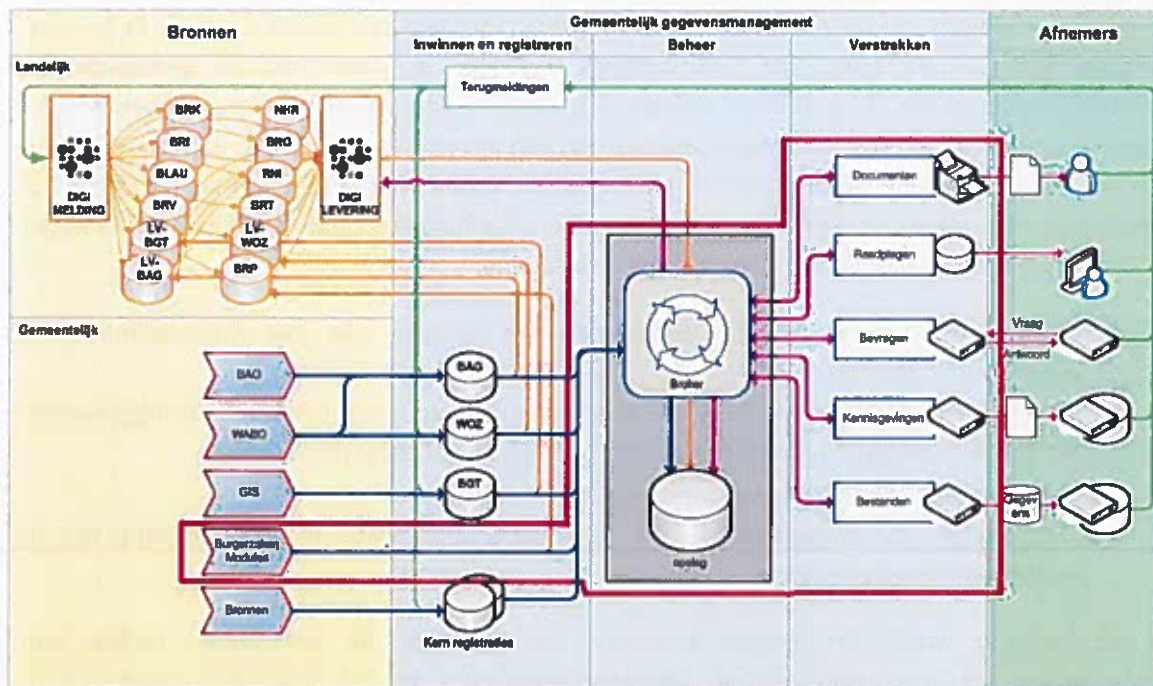
De huidige situatie bij gemeenten ten aanzien van de inrichting van binnengemeentelijke leveringen is er één van grote diversiteit. Dit geldt voor zowel de inrichting van de binnengemeentelijke leveringen van persoonsgegevens als voor het inrichting van de hiervoor gebruikte informatiesystemen. Sommige gemeenten maken bijvoorbeeld op dit moment gebruik van gegevensdistributie- en/of gegevensmagazijnsystemen voor e-dienstverleningsscenario's en anderen maken naast deze functie ook van deze informatiesystemen gebruik voor de afhandeling van de binnengemeentelijke levering van persoonsgegevens aan bepaalde backoffice applicaties.

Op het gebied van de toekomstvisie op de inrichting van het binnengemeentelijke gegevensmanagement onderkennen we op hoofdlijnen twee groepen gemeenten. Ten eerste is er een groep gemeenten die visie ontwikkelt, of ontwikkeld heeft, op de verschillende aspecten van het binnengemeentelijke gegevensmanagement om de kwaliteit van de dienstverlening aan de burger, de Interne Informatievoorziening en de besturing op het gebruik van gegevens, te verbeteren. Ten tweede is er een groep gemeenten welke bij de inrichting van het binnengemeentelijke gegevensmanagement in hoofdlijnen de visie van de (huis)leverancier volgt en de producten van deze leverancier implementeert. Ongeacht het feit of de gemeente zelf een visie ontwikkelt voor binnengemeentelijke gegevensmanagement of de visie van de leverancier volgt is het referentiekader dat gehanteerd wordt door gemeenten en leveranciers de GEMMA informatiearchitectuur versie 1.0.

8 Plateau 1: Eén uniforme basis

Dit plateau beschrijft het scenario waarin gemeenten invulling geven aan het binnengemeentelijk gegevensmanagement op het gebied van personen van de referentie Inrichting van het binnengemeentelijk gegevensmanagement. In onderstaande afbeelding is via de rode omkadering aangegeven welk deel van de referentie inrichting dit plateau betrekking heeft.

Afbeelding 4 - Plateau 1 in relatie met referentie inrichting

Er is op dit moment landelijk geen leidend scenario te onderscheiden ten aanzien van de manier waarop gemeenten omgaan met het binnengemeentelijk gegevensmanagement van gegevens, noch zijn hiervoor landelijk richtlijnen opgesteld. Het overgrote deel⁴ van de gemeenten heeft de beschikking over een gegevensmagazijn, distributiesysteem en een service bus waarmee het binnengemeentelijk gegevensmanagement ingeregeld zou kunnen worden indien zowel de wijze van toepassing als de functionele afbakening van deze systemen gestandaardiseerd wordt. Van deze standaardisatie is nu nog geen sprake. Om te kunnen doorgroeien naar een einddoel is het van belang dat het startpunt voor alle gemeenten grotendeels gelijk is. De eerste stap in de plateaustrategie is dan ook het groeien naar één uniforme basis voor het binnengemeentelijk gegevensmanagement en de inrichting van de binnengemeentelijke levering van persoonsgegevens. Na implementatie van plateau 1 is een gemeente in staat om:

- Leveringen van persoonsgegevens vanuit de BRP binnengemeentelijk te distribueren;
- Persoonsgegevens te leveren aan afnemers via verschillende leveringsmethoden;
- Afnemers enkel die gegevens te leveren waar zij recht op hebben;

⁴ Uit gesprekken met leveranciers blijkt dat bijna 100% van de Key2Burgerzaken klanten ook Key2Datadistributie heeft, dat alle PinkRocade klanten CiviVision Basisregistratie dan wel de opvolger CiviVision Makelaar Gegevens heeft en dat Procura koppelt aan beide distributiesystemen.

- Te rapporteren op het gebruik en de levering van persoonsgegevens;

In plateau 1 wordt invulling gegeven aan de GEMMA principes van zowel de ontsluiting, het gebruik en het beheer van basisgegevens als van de verbinding aan e-overheidsvoorzieningen. Er is in dit plateau voor gekozen om slechts de functionaliteit uit de referentie inrichting te realiseren die minimaal vereist is voor het realiseren van de binnengemeentelijke levering van persoonsgegevens. De functionaliteit die in dit plateau gerealiseerd wordt omvat derhalve niet de hele scope van inrichting en inhoud van de referentie inrichting maar realiseert een subset daarvan. Er is voor gekozen om aan de benodigde functionaliteit invulling te geven via de gemeentelijke informatiesystemen die in de huidige situatie al gebruikt worden voor de binnengemeentelijke levering van gegevens. Deze informatiesystemen zijn een gegevensmagazijn, distributiesysteem en een service bus. De redenen om in dit plateau te kiezen voor het gebruiken, en daar waar nodig functioneel te verrijken, van de informatiesystemen die in de huidige situatie gebruikt worden bij de binnengemeentelijke levering van gegevens zijn de volgende:

- Aansluiting op de visie van gemeenten ten aanzien van het binnengemeentelijk gegevensmanagement;
- Aansluiten op de binnen de GEMMA informatiearchitectuur beschreven (inrichting)principes ten aanzien van het inwinnen, beheer en levering van basisgegevens;
- Rekening houden met door gemeente gedane investeringen;
- Haalbaarheid van Implementatie van de oplossing in relatie met de planning van de implementatie van de BRP.

In dit scenario wordt het gegevensmagazijn gebruikt voor de redundante opslag van persoonsgegevens, leveringen (ad hoc, selecties, raadplegen) en het distributiesysteem wordt gebruikt voor levering van kennisgevingen. Via de service bus koppelen gemeentelijke informatiesystemen aan de bijhouding-, bevraging- en levering koppelvlakken van de BRP. Ten aanzien van deze informatiesystemen zijn functionele eisen geformuleerd die in veel gevallen aanvullend zijn op de huidige functionaliteit van de informatiesystemen. Deze aanvullende functionaliteit wordt per informatiesysteem toegelicht in dit hoofdstuk en moeten in een vervolgtraject inhoudelijk verdiept worden naar functionele requirements om ze aanbestedbaar te maken. Dit rapport beperkt zich tot de functionaliteit op hoofdlijnen.

De verantwoordelijkheid van de autorisatie van gebruikers en logging zoals beschreven in de referentie inrichting wordt in dit plateau gepositioneerd binnen de individuele informatiesystemen. Indien een gemeente voor deze functionaliteiten een centraal informatiesysteem, bijvoorbeeld een Authentication and Identity Management (AIM) systeem, beschikbaar heeft kan deze uiteraard binnen dit plateau worden ingezet.

Gemeenten zullen per applicatie een afweging moeten maken over hoe ze een afnemende applicatie aansluiten op de BRP.

Voor de aansluiting op de BRP zijn in feite drie keuzes (scenario's) denkbaar.

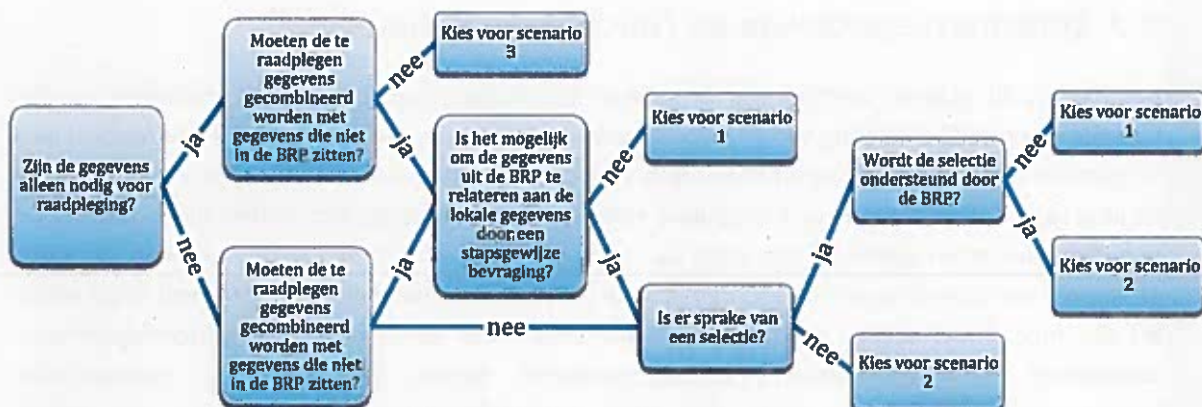
1. De afnemende applicatie verkrijgt zijn gegevens vanuit een lokaal gegevensmagazijn die synchroon blijft met de BRP.

2. De afnemende applicatie verkrijgt zijn gegevens direct vanuit de BRP (bij voorkeur conform GEMMA, via een lokale generieke voorziening.)
3. In het geval de BRP een inkijkvoorziening biedt dan kan het zijn dat sommige applicaties helemaal niet hoeven te worden gekoppeld met de BRP, omdat volstaan kan worden met de inkijkvoorziening. Of deze inkijkvoorziening er komt, is nog onduidelijk, maar vanuit gemeenteperspectief is hier zeker behoefte aan⁵

Gemeenten zullen bij ieder koppelvlak dat gebruik maakt van gegevens uit de BRP zich af moeten vragen voor welke van bovenstaande scenario's wordt gekozen.

De volgende beslisboom kan daarbij behulpzaam zijn. Deze beslisboom geeft dus niet de algemene gemeentelijke situatie weer, maar kan per koppelvlak tot verschillende scenario's leiden.

Afbeelding 3: Beslisboom voor keuze voor aansluiting op BRP

De onderstaande paragrafen beschrijven zowel de rol van de informatiesystemen binnen dit plateau als de uit dit plateau voorkomende vereiste functionele wijzigingen.

⁵ Deze uitspraak moet nog bij gemeenten worden gevalideerd.

8.1 Aangehaakte gegevens

Zoals binnen het hoofdstuk Referentie-inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement is beschreven worden nu binnen GBA-systemen, en in de toekomst door de Burgerzaken Modules, zowel authentieke gegevens als aangehaakte gegevens bijgehouden. Voor een aantal van de aangehaakte gegevens geldt dat deze voor meerdere afnemers van belang zijn onder andere voor selecties. Om die reden is er voor gekozen om aangehaakte gegevens te distribueren en op te nemen in een gegevensmagazijn. Om aangehaakte gegevens te distribueren is het vereist ze te standaardiseren. Alleen gestandaardiseerde aangehaakte gegevens kunnen via aanvullende attributen opgenomen worden in een StUF (BG) bericht. Deze open berichtstandaard wordt ondersteund door het merendeel van de gemeentelijke distributie- en gegevensmagazijn systemen. Deze manier van werken met aanvullende attributen is identiek aan de wijze waarop de aanvullende BAG attributen tussen informatiesystemen worden uitgewisseld.

8.2 Informatiesystemen en functionele kenmerken⁶

Het binnen dit plateau inzetten van bestaande informatiesystemen voor het realiseren van de binnengemeentelijke levering van persoonsgegevens heeft meerdere redenen. Het merendeel van de gemeenten heeft hetzij vanuit haar eigen visie op gegevensbeheer hetzij vanuit het volgen van de visie van de (huis)leverancier hierop deze systemen in huis of krijgt deze in de nabije toekomst in huis. Deze systemen sluiten in hoge mate aan op de visie die ten aanzien van het inwinnen, beheren en leveren van gegevens wordt beschreven in de GEMMA informatiearchitectuur wordt beschreven en zijn functioneel breder gepositioneerd dan enkel voor de levering van persoonsgegevens. Gemeenten gebruiken deze informatiesystemen vanuit de visie op gemeentelijk gegevensmanagement voor meer dan enkel persoonsgegevens. Het inrichten van aparte informatiesystemen voor het beheer en de levering van persoonsgegevens zou het gemeentelijk gegevensmanagement onnodig compliceren.

Onderstaande paragrafen beschrijven de rol die de verschillende gemeentelijke informatiesystemen spelen bij de binnengemeentelijke levering van persoonsgegevens en beschrijven tevens aan welke kenmerken uit de referentie inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement invulling wordt gegeven.

Distributiesysteem

De overgrote meerderheid heeft vanuit de strategie van de leveranciers de beschikking over een distributiesysteem of krijgt in de nabije toekomst vanuit deze strategie de beschikking over een dergelijk systeem. Volgens de leveranciers hebben op enkele gemeenten na hebben alle Key2Burgerzaken (Centric) klanten de beschikking over Key2Datadistributie en alle Cipers (PinkRocade Local Government) klanten hebben de beschikking over CiVision Makelaar/Gegevens of krijgen daar binnenkort de beschikking over. Procura heeft geen eigen datadistributiesysteem want heeft een andere visie ontwikkelt. Echter omdat het burgerzakensysteem van Procura vooral in gemeenten met heterogene landschappen staat is een koppeling op de datadistributiesystemen van zowel Centric als PINK mogelijk. Hieruit volgt dat naar schatting minimaal 95% van de

⁶ In Bijlage 2 Huidige informatiesystemen is een overzicht gegeven van de functionaliteiten die de huidige informatiesystemen globaal ondersteunen.

Nederlandse gemeenten nu, of in de nabije toekomst, de beschikking heeft over een gegevensdistributiesysteem.

In plateau 1 is er voor gekozen om met behulp van de bestaande systemen de distributiefunctie die vanuit de referentie inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement vereist is in te vullen. Op dit moment ondersteunen deze distributiesystemen binnengemeentelijke levering van gegevens op basis van een push mechanisme. In plateau 1 zal derhalve distributie van gegevens mogelijk zijn via een push mechanisme. Indien afnemers gegevens willen afnemen via een pull mechanisme is dat uiteraard ook mogelijk. Deze afnemers kunnen zelf, via de service bus, gegevens direct bij de bron opvragen.

Zoals in de referentie inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement is beschreven is er behoefte aan zowel distributie van gegevens als van signalen. De huidige distributiesystemen ondersteunen alleen de distributie van gegevens. Om invulling te kunnen geven aan de functionele kenmerken die beschreven zijn in de referentie inrichting zullen ten aanzien van de distributie van signalen de bestaande distributiesystemen functioneel uitgebreid moeten worden.

Invulling van functionaliteit uit de referentie inrichting

Via het distributiesysteem wordt invulling gegeven aan een deel van de functionaliteit die in de referentie inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement is beschreven. De functionaliteit die in plateau 1 wordt ingevuld is de volgende:

- Registratie en inwinning van gegevens
- Distributie van basis- en aangehaakte gegevens op basis van abonnementen
- Distributie van signalen op basis van abonnementen
- Afsluiten abonnementen door afnemers op gegevens(groepen) en signalen
- Vastlegging van afnemer- en eigenaarwaarden
- Inzage mogelijkheden in de afnemer- en eigenaarwaarden
- Synchronisatie van afnemer- en eigenaarwaarden
- Synchronisatie van eigenaarwaarde met de (authentieke) bron
- Protocollering van binnengemeentelijke verstrekkingen

Gegevensmagazijnsysteem

De meerderheid van de gemeenten heeft op dit moment de beschikking over een gegevensmagazijn of krijgt die in de nabije toekomst beschikbaar vanuit de strategie van de leveranciers. Deze gegevensmagazijnen zijn minimaal in staat persoonsgegevens redundant op te slaan, meestal conform de definitie van het vigerende RSGB.

Het gegevensmagazijn wordt in dit plateau gepositioneerd als informatiesysteem voor zowel ontsluiting- als opslag van basis- en aangehaakte gegevens. In de referentie inrichting zijn de verantwoordelijkheden van opslag en ontsluiting van gegevens van elkaar gescheiden. De reden voor deze schieding ligt in het feit dat het ophalen van gegevens configureerbaar moet zijn. Via de configuratie moet het mogelijk zijn om in te stellen waar een service gegevens ophaalt. Door de verantwoordelijkheden van opslag- en ontsluiting van gegevens van elkaar te scheiden wordt de mogelijkheid geboden om tussen deze twee componenten een service bus te positioneren. In deze

service bus is het vervolgens via orkestratie mogelijk om een service welke verantwoordelijk is voor het ophalen van gegevens in te richten. Gemeenten krijgen door deze inrichting de mogelijkheid om per bron in te stellen waar gegevens opgehaald moeten worden. Via orkestratie is het bijvoorbeeld mogelijk persoonsgegevens direct uit de BRP te lezen in plaats van uit een gegevensmagazijn. In plateau 1 wordt orkestratie functionaliteit niet gevraagd aangezien dit een zeer omvangrijke aanpassing is van bestaande systemen en op korte termijn niet realiseerbaar. Deze functionaliteit wordt wel gepositioneerd in de vervolg plateaus.

Voor het beantwoorden van ad hoc vragen via we services, het bieden van inzage in persoonsgegevens via schermen en het uitvoeren van selecties ten behoeve van derden en statistische doeleinden wordt in plateau 1 het gegevensmagazijn gepositioneerd. Dit gegevensmagazijn bevat zowel RSGB- als die aangehaakte gegevens die voor leveringen relevant zijn.

Invulling van functionaliteit uit de referentie inrichting

Via het gegevensmagazijn wordt invulling gegeven aan een deel van de functionaliteit die in de referentie inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement is beschreven. De functionaliteit in plateau 1 is de volgende:

- Opslag van basisgegevens zoals personen en adressen conform RSGB informatiemodel;
- Opslag van aangehaakte gegevens zoals stembuizen en buurt- en wijkcodes;
- Vulling van het gegevensmagazijn via kennisgevingberichten;
- Opbouw van historie ten behoeve van afhandelen vragen op peildatum;
- Logging van het gebruik van gegevens uit het gegevensmagazijn conform gemeentelijk (GBA) privacy reglement;
- Ontsluiting van de in het magazijn opgenomen gegevens via diverse leveringsvormen;
- Autorisatie en authenticatie van gebruikers en binnengemeentelijke afnemers aan de hand van te configureren rollen en profielen;
- Functionaliteit voor het definiëren en uitvoeren van selecties;
- Functionaliteit voor het uitvoeren van statistische functies.

Service bus systeem

In de referentie inrichting van het gemeentelijke gegevensmanagement is de service bus gepositioneerd als de ontkoppeling van service aanbieders en service afnemers. In plateau 1 wordt de communicatie tussen de Burgerzaken Modules en de BRP via deze gemeentelijke service bus ingericht. Via deze service bus worden alle berichten van en naar de BRP ten aanzien van bijhouding-, bevraging- en levering koppelvlakken ingesteld.

Digikoppeling

In verband met de gevoeligheid van de gegevens die door de Burgerzaken Modules worden verwerkt en de daardoor vereiste beveiliging is er door het programma mGBA voor gekozen om de communicatie met de BRP te laten verlopen via Digikoppeling standaarden en het Diginetwerk. De gemeentelijke service bus dient derhalve adapters te bieden die ondersteuning bieden voor de door Logius gedefinieerde Digikoppeling standaarden.

Diginetwerk

Op netwerk niveau kunnen gemeenten ten aanzien van de Diginetwerk configuratie er voor kiezen om GemNet als koppelnetwerk te gebruiken. Gemeenten die mee hebben gedaan aan de OT aanbesteding hebben ook de optie om gebruik te maken van de OT-Wolk in plaats van GemNet als koppelnetwerk.

Ontvangen en routeren van signalen

Na succesvolle verwerking van een bijhouding stuurt de BRP kennisgevingberichten naar alle afnemers die een afnemerindicatie geplaatst hebben op de persoon waarop de bijhouding van toepassing was. In tegenstelling tot wat in de referentie inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement is beschreven worden deze signalen van de BRP naar huidige Inzichten niet via Digilevering naar de afnemers gestuurd maar direct vanuit de BRP. De berichtstandaard voor de signalen die vanuit de BRP worden verstuurd naar gemeenten is nog niet vastgesteld. Er wordt naar gestreefd om deze berichten StUF berichten te laten zijn. Over de te hanteren berichtstandaard zijn de contacten tussen Programma mGBA en KING als beheerder van de StUF-standaard inmiddels gelegd. Ongeacht van het formaat dat door de BRP gaat hanteren zal de service bus een adapter moeten ondersteunen die de signalen van de BRP kan ontvangen.

Invoering van functionaliteit uit de referentie inrichting

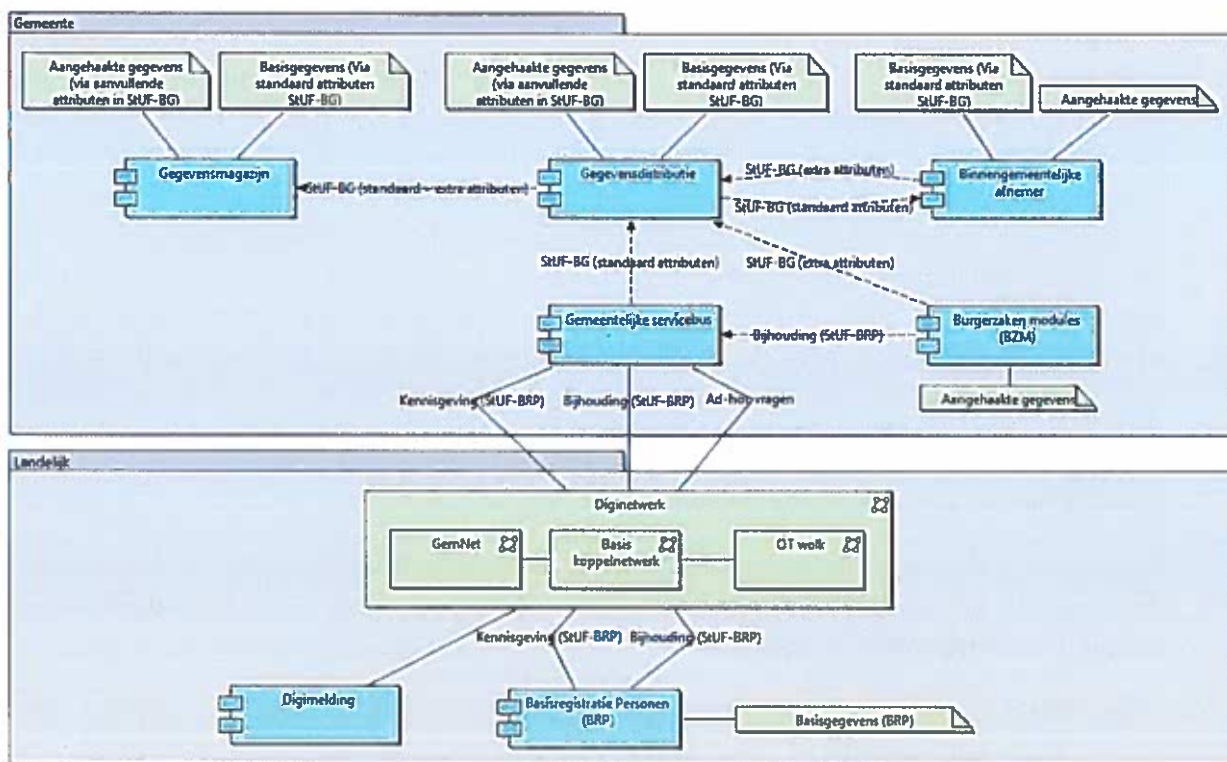
Via de service bus wordt invoering gegeven aan een deel van de functionaliteit die in de referentie inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement is beschreven. De functionaliteit die in plateau 1 wordt ingevuld is de volgende:

- BRP signalen adapter;
- Digikoppeling adapter;
- Monitoring en logging van berichtenflows en transformaties;
- Queueing van berichten;
- Instelbare routing van berichten van ingaande naar uitgaande adapters.

8.3 Onderlinge samenhang van de informatiesystemen

Onderstaande afbeelding schetst de verschillende informatiesystemen die een rol hebben in plateau 1 een geeft per systeem aan welke onderlinge verbindingen er zijn en welke gegevens door de informatiesystemen worden opgeslagen.

Afbeelding 5 - Plateau 1

8.4 Borging van continuïteit van berichtenstromen

Het is van groot belang dat de bron waar afnemers gegevens afnemen de meest recente gegevens bevatten. De bronregistratie van persoonsgegevens, straks dus de BRP, is uiteraard in een pull strategie als bron te gebruiken voor het ophalen van de persoonsgegevens. De vraag is of een gegevensmagazijn dat via kennisgevingen door de bron (de BRP) wordt gevoed met alle mutaties ook, onder voorwaarden, als bron beschouwd mag worden.

In dit document is er vanuit gegaan dat zolang een gegevensmagazijn via asynchrone kennisgevingen bijna real-time wordt bijgewerkt vanuit de BRP de actualiteit van de persoonsgegevens afdoende is voor het overgrote deel van de gemeentelijke processen en toepassingen. Kanttekening hierbij is dat de gemeente in haar processen geborgd moet hebben dat de processen en ketens die randvoorwaardelijk zijn voor de verwerking van de kennisgevingen van de BRP binnen een gedefinieerde bandbreedte blijven functioneren.

De gemeente zal dus het berichtenverkeer tussen BRP en de gemeentelijke informatiesystemen actief moeten monitoren en adequaat moeten handelen bij verstoring van dit berichtenverkeer. Deze verstoringen kunnen zowel technisch als functioneel van aard zijn. Er kan bijvoorbeeld een

netwerkcomponent fysiek stuk gaan of een database vollopen maar het kan ook gebeuren dat een binnengemeentelijke afnemer een BRP kennisgeving niet kan verwerken. Het is voor een gemeente dus van belang dat de gehele keten van BRP tot binnengemeentelijke afnemer en alle informatiesystemen daartussen op eenvoudige en eenduidige wijze te monitoren is.

8.5. Migratie strategie

De uitdaging waar gemeenten mee geconfronteerd worden door de invoering van het BRP-stelsel is het vervangen van één van de belangrijkste gemeentelijke administraties door een nieuw systeem, waarbij de lokale gegevensset wordt gemigreerd naar een centrale administratie. Tijdens deze migratie van het GBA- naar het BRP-stelsel blijft de spreekwoordelijke winkel open. De gemeente moet haar wettelijke taken gewoon kunnen blijven uitvoeren en andere projecten zoals de implementatie van de NUP-bouwstenen en ook de decentralisaties (Wet Werken naar Vermogen, overheveling van AWBZ-taken en de Jeugdzorg) naar gemeenten gaan door. Daarnaast verloopt de gehele migratie in een tijdsperiode van 3 jaar; gedurende deze periode zijn er gemeenten die volgens het LO GBA 3.x-stelsel werken en gemeenten die al volgens het BRP-stelsel werken. Binnen het programma mGBA worden hiervoor migratie voorzeleningen gerealiseerd. Het is zaak om de migratie van het GBA- naar het BRP-stelsel zo soepel mogelijk te laten verlopen waarbij de impact op de gemeente zo klein mogelijk gehouden wordt.

In het eerste plateau is gekozen voor een informatiearchitectuur die een stapsgewijze migratie van de gemeentelijke Informatiearchitectuur mogelijk maakt. De kern van deze strategie is dat voorafgaand aan de vervanging van het lokale burgerzakensysteem door de Burgerzaken Modules er in de gemeente al de combinatie van gegevensdistributie- en gegevensmagazijn systeem met de juiste functionaliteit is ingevoerd en gefaseerd de binnengemeentelijke afnemers op het gegevensdistributiesysteem worden aangesloten⁷. Nadat alle binnengemeentelijke afnemers zijn aangesloten op het gegevensdistributiesysteem en het burgerzakensysteem daarmee geen directe koppelingen meer heeft met binnengemeentelijke afnemers kan het burgerzakensysteem vervangen worden door Burgerzaken Modules.

De stappen die in de migratie op hoofdlijnen ondernomen moeten worden door een gemeente zijn de volgende:

- Invoeren van een gegevensdistributie- en gegevensmagazijn systeem wat voldoet aan de gestelde functionele eisen;
- Aansluiten van het bestaande burgerzakensysteem op het gegevensdistributiesysteem;
- Aansluiten van het gegevensmagazijn systeem als afnemer van het gegevensdistributiesysteem
- Binnengemeentelijk raadplegen van personen laten plaatsvinden op het gegevensmagazijn in plaats van op het lokale burgerzakensysteem;
- In kaart brengen van het gebruik van persoonsgegevens door binnengemeentelijke afnemers;
- Per binnengemeentelijke afnemer de afname van persoonsgegevens migreren naar een situatie waarin de persoonsgegevens geautomatiseerd door het gegevensdistributiesysteem worden geleverd;

⁷ Gegeven de cijfers van leveranciers over ingevoerde gegevensmagazijnen en datadistributiesystemen geldt het volgende: Voor de meeste gemeenten geldt dat deze systemen niet zozeer hoeven te worden ingevoerd, maar wel geschikt gemaakt moeten worden door hun leverancier voor de komst van de BRP.

- Per binnengemeentelijke afnemer de ad hoc bevestigingen via het gegevensmagazijn laten verlopen;
- Inregelen van de afnemerindicaties en autorisaties per binnengemeentelijke afnemer;
- Selecties die op het burgerzakensysteem worden uitgevoerd overbrengen naar selecties die op het gegevensmagazijn worden uitgevoerd;
- Gewenste binnengemeentelijke statistische informatie betrekken uit het gegevensmagazijn;
- Afstemmen van gemeentelijke processen op nieuwe informatiearchitectuur.

Nadat bovengenoemde stappen zijn ondernomen moeten nog twee randvoorwaarde worden ingevuld om een soepele overgang van lokaal burgerzaken systeem naar de BRP mogelijk te maken. Deze twee randvoorwaarden zijn:

RSGB en StUF-BG moeten afgestemd zijn op de BRP - Het aanpassen van het RSGB en StUF-BG heeft uiteraard effect op informatiesystemen die gebruik maken van het RSGB informatiemodel en de StUF-BG standaard. Het onderzoek naar de impact van de BRP op het RSGB wordt door KING uitgevoerd samen met het programma mGBA.

Mocht blijken dat de impact van de BRP op het RSGB (te) groot is dan is te overwegen om het StUF-BRP sectormodel wat naast het RSGB staat te laten bestaan in plaats van deze op termijn te laten overgaan naar een op het RSGB gebaseerd sectormodel. In dit geval moet nagegaan worden welke gegevens uit het StUF-BRP sectormodel minimaal in het RSGB opgenomen moeten worden om de binnengemeentelijke levering van persoonsgegevens in het BRP-stelsel mogelijk te maken. Deze set van gegevens wordt vervolgens via mapping van StUF-BRP naar StUF-BG omgezet. Op deze wijze zijn niet alle StUF-BRP gegevens opgenomen maar wel de noodzakelijke. Dit vraagt om een detail analyse van de persoonsgegevens die nu binnengemeentelijk uitgewisseld worden.

Aanpassen bestaande informatiesystemen – Leveranciers zullen hun bestaande gegevensmagazijn en gegevensdistributiesysteem aan de eisen moeten aanpassen die vanuit plateau 1 aan deze systemen gesteld worden. Voor een aantal leveranciers zal het aanpassen van de informatiesystemen naar verwachting geen sinecure zijn. Om de doorlooptijd voor leveranciers om wijzigingen door te voeren zo klein mogelijk te houden zal op de kortst mogelijke termijn aan leveranciers duidelijkheid verschaft moeten worden over de functionele en technische eisen. Dit vraagt om snelheid bij de definitie en realisatie van de koppelvlakken aan de kant van het programma mGBA en om snelheid aan de kant van KING bij de vaststelling van de functionele en technische eisen.

8.6 Aandachtspunten voor gemeenten

De hiernavolgende aandachtspunten zijn beschreven zodat gemeenten inzicht krijgen in de vraagstukken die zijn ten aanzien van de binnengemeentelijke levering in ieder geval niet moeten vergeten. Dit helpt gemeenten bij het opstellen van een plan van aanpak voor de het regelen van de binnengemeentelijke levering. Overigens zijn deze punten ook als stappen opgenomen in het draaiboek dat KING aanbiedt aan gemeenten ter ondersteuning van de implementatie van de BRP.

Gegevensdistributiesysteem - De keuze voor een gegevensdistributiesysteem in combinatie met een gegevensmagazijn houdt voor gemeenten die nog geen gebruik maken van dergelijke systemen in dat zij deze zullen moeten aanschaffen en implementeren. De meerderheid van de gemeenten

heeft op dit moment de beschikking over een gegevensdistributiesysteem aangezien zowel PinkRoccade en Centric aangeven dat het overgrote deel van hun gemeenten gebruik maakt van hetzij Key2datadistributie van Centric hetzij CIVision Makelaar Gegevens van PinkRoccade. Gemeenten zetten deze gegevensdistributiesystemen vaak nog niet gemeentebreed voor alle binnengemeentelijke afnemers in. Gemeenten zullen zelf moeten inventariseren welke binnengemeentelijke afnemers van persoonsgegevens zij onderkennen. Per afnemer moet vervolgens bepaald worden welke persoonsgegevens er door die afnemer worden afgenomen op welke wijze de afnemers deze gegevens ontvangen. Nadat de gemeente in kaart heeft gebracht hoe de huidige binnengemeentelijke levering van persoonsgegevens loopt zal de gemeente per afnemer een plan moeten maken om deze te migreren naar de situatie waarin de levering via een gegevensdistributiesysteem loopt.

Gegevensmagazijn - Ten aanzien van gegevensmagazijnen ligt de situatie complexer dan bij gegevensdistributiesystemen. Veel gemeenten maken gebruik van één of meerdere gegevensmagazijnen. Echter deze magazijnen zijn veelal niet geschikt voor het bieden van inzage- en selectie functionaliteit. Gemeenten zullen moeten nagaan welke gegevensmagazijn zij nu in gebruik hebben en zij zullen moeten nagaan of dit systeem de vereiste functionaliteit ondersteunt. Indien dit niet het geval is zal de gemeente in overleg moeten treden met de leverancier om het gegevensmagazijn aan te laten passen aan de functionele eisen.

Binnengemeentelijke afnemers – Het is mogelijk dat verschillen in de gegevenssets van de BRP en de huidige GBA impact hebben op binnengemeentelijke afnemers. Het is redelijk gebruikelijk dat applicaties van afnemers persoonsattributen redundant in de database van de applicatie opslaan. Op het moment dat de betekenis of technische definitie (bijvoorbeeld lengte en type van het attribuut) van een attribuut in de BRP ten opzichte van de GBA gewijzigd is zal per afnemer geïnterpreteerd moeten worden of dat attribuut gebruikt cq. redundant opgeslagen wordt. Vervolgens moet bepaald worden wat de impact van de wijziging van het attribuut op de applicatie van de afnemer is. Voordat de binnengemeentelijke levering van persoonsgegevens aangesloten kan worden op de leveringscomponent van de BRP zullen alle binnengemeentelijke afnemers van persoonsgegevens geschikt gemaakt moeten zijn voor de gegevensset van de BRP.

Gegevensmanagement – Gemeenten zullen procedures moeten definiëren voor het borgen van de continuïteit van het berichtenverkeer tussen de Burgerzaken Modules, de BRP, het gegevensdistributiesysteem en de binnengemeentelijke afnemers.

Autorisatie van afnemers – Op dit moment is de afdeling Burgerzaken verantwoordelijk voor de levering van persoonsgegevens aan binnengemeentelijke afnemers en derden. In het scenario van plateau 1 wordt de binnengemeentelijke levering van gegevens geregeld vanuit het gegevensdistributiesysteem. Het functioneel beheer van het gegevensdistributiesysteem valt bij veel gemeenten niet onder de afdeling Burgerzaken maar onder bijvoorbeeld een afdeling Publieke Zaken. Gemeenten moeten ten aanzien van de autorisatie van de levering van persoonsgegevens bepalen hoe zij de verantwoordelijkheden opnieuw gaan inrichten.

Digikoppeling aansluiting – De communicatie met de BRP verloopt in plateau 1 via Diginetwerk. Indien een gemeente nog geen gebruik maakt van het Diginetwerk zal de gemeente het Diginetwerk aansluitprotocol van Loglus moeten doorlopen.

Het gebruik van het Diginetwerk vereist het gebruik van PKIOverheid certificaten. Gemeenten kunnen voor de communicatie met de BRP hetzij een bestaand PKIOverheid certificaat hergebruiken of moeten een nieuw certificaat aanschaffen. Of een bestaand certificaat hergebruikt kan worden hangt af van de gemeentespecifieke inrichting van de informatiesystemen en technische architectuur.

Leveranciersmanagement – Gemeenten maken over het algemeen gebruik van de informatiesystemen van een relatief groot aantal leveranciers. Om succesvol te kunnen migreren naar een informatiearchitectuur zoals beschreven is in plateau 1 zal de gemeenten in kaart moeten brengen welke informatiesystemen aangepast moeten worden en actief regie moeten voeren over de keten en de leveranciers. De complexiteit van deze activiteit moet niet onderschat worden.

8.7 Aandachtspunten voor leveranciers

De hiernavolgende aandachtspunten zijn voor leveranciers die een rol spelen in de binnengemeentelijke levering van persoonsgegevens bij gemeenten. Zij kunnen deze aandachtspunten gebruiken bij het opstellen van een plan van aanpak om de gemeente te bedienen.

Gegevensdistributie en magazijn systemen - De functionele eisen die vanuit plateau 1 gesteld worden aan gegevensdistributie- en magazijnsystemen komen niet altijd overeen met de functionaliteit die leveranciers momenteel met hun implementaties van deze systemen bieden. Op het gebied van gegevensdistributie voldoen niet alle systemen aan de eis dat het gegevensdistributiesysteem in staat moet zijn om te kunnen synchroniseren met zowel de bron als de doelapplicaties. Ten aanzien van gegevensmagazijnen ondersteunen niet alle huidige producten inzage en selectie functionaliteit en verschillen de leveranciers ook in de vlsie of er naast basisgegevens (RSGB) ook aangehaakte gegevens in het gegevensmagazijn opgeslagen moeten kunnen worden.

Binnengemeentelijke afnemers - Leveranciers van binnengemeentelijk afnemer informatiesystemen zullen hun systemen geschikt moeten maken voor het kunnen ontvangen van persoonsgegevens via kennisgevingen. Dit houdt voor deze leveranciers in dat zij ondersteuning voor StUF zullen moeten gaan bieden in hun informatiesystemen. De ervaring leert dat de leercurve van StUF vrij steil is. Leveranciers zullen op een zo vroeg mogelijk tijdstip vanuit hetzij KING hetzij het programma mGBA geïnformeerd moeten worden over de eisen die er aan de binnengemeentelijke leveringen gesteld gaan worden zodat zij hun informatiesystemen kunnen aanpassen.

Diginetwerk aansluiting – De communicatie met de BRP verloopt in plateau 1 via Digikoppeling over Diginetwerk. Indien een gemeente nog geen gebruik maakt van het Diginetwerk zal de gemeente het Diginetwerk aansluitprotocol van Logius moeten doorlopen.

Digikoppeling aansluiting - Het gebruik van het Digikoppeling vereist het gebruik van PKIOverheid certificaten. Gemeenten kunnen voor de communicatie met de BRP hetzij een bestaand PKIOverheid certificaat hergebruiken of moeten een nieuw certificaat aanschaffen. Of een bestaand certificaat hergebruikt kan worden hangt af van de gemeentespecifieke inrichting van de

informatiesystemen en technische architectuur. Indien de Digikoppeling functionaliteit nu al is ingericht als onderdeel van de gemeentelijke service bus is de kans op hergebruik groot.

Gemeenten die nog geen digikoppeling hebben geïmplementeerd zullen dit alsnog moeten doen. Overigens is digikoppeling niet alleen vereist voor de BRP maar ook voor Digimelding, Digilevering en aansluiting op vele andere landelijke voorzieningen. Het beste kan men digikoppeling implementeren als onderdeel van of gekoppeld aan een service bus zodat deze hergebruikt kan worden voor alle aansluitingen met landelijke voorzieningen.

8.8 Aandachtspunten voor KING en/of het programma mGBA

Met onderstaande paragraaf wordt het antwoord geformuleerd op de volgende vragen uit de Inleiding:

1. Breng een advies uit aan het programma mGBA over de invulling van het koppelvlak (server-side) voor afnemers van de BRP. Beantwoord daarbij de volgende vragen:
  - a. Welke functionaliteiten hebben gemeenten nodig bij de afname van gegevens vanuit de BRP? (maak onderscheid in spontane meldingen, bestandsselecties en ad-hoc bevestigingen)
  - e. Welk advies geeft KING aan het programma om gezien antwoord op bovenstaande vragen het koppelvlak vorm te geven?

implementatie – Het programma Implementatie BRP zal samen met het programma mGBA de scenario's moeten vertalen naar eisen die aan stakeholders worden gesteld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan eisen die conform plateau 1 aan de informatiearchitectuur van koplopers worden gesteld, de eisen die aan de informatiesystemen van de leveranciers worden gesteld en de vertaling hiervan naar een implementatiestrategie.

GEMMA Informatiearchitectuur – Het scenario dat in plateau 1 gespecificeerd is moet integraal onderdeel gaan uitmaken van de GEMMA informatiearchitectuur (GEMMA IA). De GEMMA IA is door KING verdiept naar informatiesystemen en functionele eisen die aan deze systemen gesteld worden en deze verdieping moet worden uitgebreid met samenwerkingspatronen zoals de binnengemeentelijke leveringen. De GEMMA IA gaat daarmee niet alleen vastleggen welke informatiesystemen een gemeente kent en wat de functionaliteit van deze systemen is maar gaat ook vastleggen hoe deze systemen onderling samenwerken.

Impact RSGB en StUF-BG – De ontwikkeling van de BRP heeft zeer waarschijnlijk impact op zowel het RSGB als op StUF-BG. Zowel het RSGB als StUF-BG worden door KING beheerd. Het programma mGBA heeft inmiddels contact gelegd met KING om in samenwerking met KING een plan op te stellen om gefaseerd en gecontroleerd te komen tot de benodigde aanpassingen in het RSGB en StUF-BG. In het kort is er afgesproken dat voor de koppelvlakken van de BRP in eerste aanleg een verticaal StUF-BRP sectormodel wordt ontwikkeld wat geen relatie heeft met het RSGB. Door tijdelijk een los verticaal sectormodel te gebruiken kan het programma de koppelvlakken van de BRP incrementeel ontwikkelen zonder dat dit impact heeft op StUF-BG en daarmee de huidige gebruikers van StUF-BG. Parallel aan het ontwikkelen van de koppelvlakken van de BRP wordt een onderzoek uitgevoerd naar de verschillen tussen de GBA en de BRP, de impact van de BRP op het RSGB en de impact van de BRP op StUF. Door KING en het programma mGBA wordt gezamenlijk een roadmap gedefinieerd ten aanzien van de StUF-standaard en het weer opgaan van het tijdelijke StUF-BRP sectormodel in de reguliere StUF structuur.

Zaaktype catalogus – Door de BRP worden mutaties inclusief de BRP gebeurtenis die geleid heeft tot de mutatie verzonden naar gemeenten. Gemeenten kunnen deze gebeurtenissen gebruiken om processen mee op te starten, of lopende processen mee te informeren. De gebeurtenissen kunnen dus gebruikt worden als 'signalen'. Binnen het o-NUP wordt ook gedacht aan het introduceren van

dergelijke signalen in de vorm van zogenaamde 'processchakels'. Om wildgroei en overlap van signalen te voorkomen is het aan te bevelen om het beheer van deze gebeurtenissen c.q. signalen centraal te beleggen en vast te leggen. In de zaaktype catalogus 2.0 welke in concept beschikbaar is wordt gesteld dat *'Naast de zaaktypes die voor de vraag van burgers en bedrijven noodzakelijk zijn, bestaan er ook zaaktypes die in eerste instantie geïnitieerd worden door een trigger van een externe partij (ketenpartner), maar niet door iedereen aangevraagd kunnen worden. In tweede instantie zullen ook deze zaaktypes worden opgenomen.'* De gebeurtenissen die door de BRP als context bij een mutatie worden verstuurd kunnen gezien worden als een *'zaaktypes die in eerste instantie geïnitieerd worden door een trigger van een externe partij (ketenpartner)'* en er zou overwogen kunnen worden om deze gebeurtenissen op te nemen in de zaaktype catalogus (ZTC).

Diginetwerk handreiking – Gemeenten moeten om te kunnen communiceren met de BRP gebruik maken van Diginetwerk. Informatie ten aanzien van een implementatie stappenplan voor Diginetwerk is te vinden op de Wiki van het stelsel van basisregistraties⁸. Ook Logius biedt enige informatie⁹ en is in eerste instantie de aangewezen partij voor een handreiking.

Synchronisatie functionaliteit – Vanuit plateau 1 is er de wens om de persoonsgegevens die in het gegevensmagazijn zijn opgeslagen op eenvoudige wijze te kunnen synchroniseren met de gegevens van de BRP. De BRP zal een service moeten bieden waarmee snel gecontroleerd kan worden welke gegevens uit het gegevensmagazijn niet up-to-date zijn. Vervolgens zal de BRP een service moeten bieden waarmee de gegevens in het gegevensmagazijn gesynchroniseerd kunnen worden met de gegevens in de BRP. Onderzocht moet worden of het BRP bevragskoppelvlak hiervoor geschikt is of dat er een apart synchronisatie koppelvlak ontwikkeld moet worden.

Opnieuw aanbieden van mutaties – Het kan gebeuren dat bij een gemeente de inhoud van het gegevensdistributiesysteem via een restore operatie moet worden teruggezet naar de stand uit het verleden. Om de integriteit van de persoonsgegevens binnen de gemeente te kunnen garanderen zou het handig zijn als de BRP vervolgens alle mutaties vanaf een bepaalde datum en tijd opnieuw kan aanbieden aan een gemeente zodat deze opnieuw door het gegevensdistributiesysteem verwerkt kunnen worden.

Digilevering – De BRP levert bij mutaties de gebeurtenis die ten grondslag ligt aan de mutatie. Digilevering is als generieke voorziening gepositioneerd voor het, op basis van een abonnementssysteem, aan overheidsinstanties leveren van gebeurtenissen die plaatsvinden in de basisregistraties. De BRP lijkt door het bij een mutatie doorgeven van de gebeurtenis die aanleiding is voor de mutatie functionaliteit te leveren die overlappend is aan Digilevering. Het wordt aanbevolen om duidelijkheid te scheppen over de relatie van de BRP ten opzichte van Digilevering.

Protocollering – Eén van de functionaliteiten die nu gepositioneerd wordt binnen het gegevensdistributiesysteem is protocollering. Via protocollering worden handelingen van een geautomatiseerd systeem door het systeem zelf vastgelegd. Door protocolleren wordt ook vastgelegd welke gegevens wanneer en aan wie uit de administratie zijn verstrekt.¹⁰ Het zo vastleggen van gegevensverstrekkingen heeft twee functies. Ten eerste kan uit de protocollen

⁸ https://wiki.stelselvanbasisregistraties.nl/xwiki/bin/view/Stelselhandboek/Digikoppeling_StappenplanImplementatie

⁹ <http://www.logius.nl/producten/gegevensuitwisseling/diginetwerk/>

¹⁰ Basisadministratie persoonsgegevens en reisdocumenten - Protocollering versie 14 juni 2011, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

worden afgeleid of het systeem de verstrekking juist heeft uitgevoerd. Ten tweede is de vastlegging van een gegevensverstrekking een belangrijk bestanddeel in het stelsel tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de burger. Het is het sluitstuk. Achteraf kan dan immers worden herleid of de gegevensverstrekking rechtmatig heeft plaatsgevonden: dit wordt de privacy functie genoemd.

Het wordt aanbevolen om de wijze van protocolleren en de vastlegging van de protocolgegevens te standaardiseren zodat het in de toekomst relatief eenvoudig is om de burger via bijvoorbeeld MijnOverheid.nl inzage te geven in de verstrekkingen van zijn of haar persoonsgegevens aan afnemers (binnen en buitengemeentelijk) en derden.

8.9 Aandachtspunten voor BPR

Schouwing en toetsing – Het is voor binnengemeentelijke afnemers mogelijk om via het bevragskoppelvlak van de BRP ad hoc vragen te stellen aan de BRP. Op dit moment stelt het Agentschap dat elke initiële aansluiting op één van de BRP-koppelvlakken onderworpen moet worden aan een aansluittoets conform de elsen en criteria zoals deze opgesteld worden door het Agentschap. Het is belangrijk dat BPR zo snel mogelijk deze eisen en criteria opstelt en aanlevert aan leveranciers.

9 Plateau 2: Functionele onafhankelijkheid

In de tweede fase van de plateau aanpak worden een aantal functionele en technische zaken gerealiseerd waarmee het mogelijk wordt de redundante opslag van persoonsgegevens bij de gemeente uit te faseren. Na uitvoering en realisatie van dit plateau zijn er geen functionele afhankelijkheden meer tussen de informatiesystemen van de gemeente en de BRP. Alle functionele wensen worden door de BRP gerealiseerd, er zijn slechts nog technische afhankelijkheden ten aanzien van de distributie van persoonsgegevens.

9.1 Functionele wijzigingen

De belangrijkste reden voor een gemeente om een lokale redundante afslag van persoonsgegevens bij te houden ligt in het feit dat gemeenten deze lokale afslag nodig hebben als bron voor selecties. De BRP biedt in dit plateau mogelijkheden aan gemeenten voor het definiëren en testen van selecties. De selecties worden hiermee uitgevoerd op de bron en daarmee op de meest actuele persoonsgegevens. De gegevensset van de BRP is in dit plateau uitgebreid met de gestandaardiseerde set van aangehaakte gegevens die gebruikt worden voor selecties en binnengemeentelijke distributie.

De leveringen via ad hoc bevestigingen en raadplegingen die in plateau 1 nog het gegevensmagazijn als bron gebruiken kunnen in dit plateau gebruik maken van de BRP als bronsysteem in plaats van het gegevensmagazijn. Deze leveringen worden dus aangepast naar een pull mechanisme.

9.2 Technische wijzigingen

Om het mogelijk te maken om ad hoc bevestigingen en raadplegingen direct op de BRP te laten plaatsvinden moeten bestaande gegevensmagazijnen aangepast worden. Conform de referentie inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement dienen de redundante opslag van gegevens en de ontsluiting van gegevens van elkaar ontkoppeld te worden via de service bus. In de service bus kan een gemeente via hetzij orkestratie hetzij routing configureren waar bij een bevestiging de gegevens vandaan gelezen moeten worden. Een gemeente kan via de service bus dan instellen dat vragen om persoonsgegevens direct uit de BRP gelezen dienen te worden.

10 Plateau 3: Technische onafhankelijkheid

In het derde plateau worden de binnengemeentelijke afnemers ten aanzien van de levering van persoonsgegevens via kennisgevingen technisch onafhankelijk gemaakt van gemeentelijke informatiesystemen. Voor de informatiesystemen houdt dit in dat ze ten aanzien van de afname van persoonsgegevens gefaseerd één voor één omgezet worden van een push mechanisme naar een pull mechanisme. Dit houdt in dat alle informatiesystemen één voor één worden omgezet van een situatie waarin de persoonsgegevens worden aangeleverd aan de informatiesystemen naar een situatie waarin deze systemen de persoonsgegevens lezen uit de BRP op het moment dat deze nodig zijn.

Op het moment dat de laatste binnengemeentelijke afnemer overgegaan is op een pull mechanisme is de binnengemeentelijke distributie van persoonsgegevens niet meer nodig. Binnengemeentelijke distributie van gebeurtenissen zoals huwelijken, vestiging in de gemeente en overlijden is uiteraard nog wel nodig aangezien binnengemeentelijke afnemers wel proactief op de hoogte gehouden moeten worden van gebeurtenissen die betrekking hebben op personen die door de afnemer gevolgd worden.

Het toegroeien naar een BRP die alleen nog op die manier bevestigd wordt, is een lange termijn visie die door zowel gemeenten, afnemers als de centrale overheid verder zal moeten worden uitgewerkt. Om hier op termijn naartoe te groeien, zal in zowel de BRP als het binnengemeentelijke landschap een aantal zaken moeten veranderen die op de korte termijn nog niet zijn voorzien:

Wijzigingen in de BRP:

- De gegevensset van de BRP moet worden uitgebreid met de gestandaardiseerde set van aangehaakte gegevens die gebruikt worden voor selecties en binnengemeentelijke distributie.
- De BRP ondersteunt elke willekeurige selectie die een gemeente wenst te doen op de gegevensset van de BRP.

Gemeente

- De gemeente moet via orkestratie bepalen dat de gegevens niet langer uit het lokale gegevensmagazijn komen, maar altijd uit de BRP.
- Systemen die nu nog afhankelijk zijn van push berichten zullen via kennisgevingen geïnformeerd worden over wijzigingen om die vervolgens zelf via een pull bericht op te halen uit de BRP. Of het systeem haalt de gegevens direct uit de BRP op zodra ze nodig zijn.

11 Bijlage 1. Eisen vanuit de werkgroep

Voor het opstellen van de functionele specificaties voor het koppelvak met de BRP gaan de gemeenten die deelnemer waren in de werkgroep uit van de volgende veronderstellingen c.q. uitgangspunten:

1. De gegevensdistributie- en magazijnsystemen zoals geïmplementeerd bij gemeenten zijn ook de komende jaren nog in gebruik voor de binnengemeentelijke leveringen;
2. Voor raadplegen en verstrekken van de actuele persoonsgegevens van de binnengemeentelijke personen en aangehaakte gegevens hebben gemeenten een (vorm van) lokaal gegevensmagazijn. Dit geldt niet voor raadplegingen ten behoeve van bijhoudingen. Die komen direct uit de BRP.
3. Levering van relevante wijzigingen van persoonsgegevens (spontaan dan wel via een afnemersindicatie). De distributie van deze mutaties moeten via het gegevensdistributiesysteem plaatsvinden;

11.1 (niet-)Functionele wensen en eisen

Aan de werkgroep die enkele keren bij elkaar is geweest om met elkaar te spreken over de binnengemeentelijke levering zijn de volgende vragen gesteld:

- Welke gegevens verwachten gemeenten, zowel qua datamodel, als qua metadata, als qua inhoudelijke data?
- Welke niet-functionele eisen stellen gemeenten aan het koppelvak? (beschikbaarheid, performance, rapportage etc.)
- Welke functionaliteiten hebben gemeenten nodig bij de afname van gegevens vanuit de BRP? (maak onderscheid in spontane meldingen, bestandsselecties en ad-hoc bevragingen)

Het antwoord daarop luidde als volgt.

1. Het koppelvak tussen de BRP en de gemeentelijke informatiesystemen is gebaseerd op de StUF 'pas toe of leg uit' standaard;
2. Het moet op elk moment¹¹ op verzoek mogelijk zijn om te verifiëren of de lokale afslag van de BRP en de BRP volledig in sync zijn. Zo niet dan moet het mogelijk zijn herstelacties uit te voeren (bij voorkeur geautomatiseerd). Mocht een geautomatiseerde sync niet mogelijk zijn, dan moet het mogelijk zijn een volledige 'dump' op peildatum te krijgen van de actuele persoonsgegevens van de binnengemeentelijke personen en deze op te slaan naar een bestand;
3. Het aanvragen van de levering van een dergelijke 'dump' van persoonsgegevens, bijvoorbeeld bij verkiezingen, door meerdere gemeenten tegelijkertijd mag niet een dusdanige negatieve invloed hebben op de performance van het BRP koppelvak dat niet meer aan de met BPR afgesproken servicenormen wordt voldaan.

¹¹ Elk moment moet nader worden gespecificeerd en in deze context worden gelezen als binnen het daarvoor afgesproken servicewindow.

4. Het moet op elk moment mogelijk zijn om het gegevensdistributiesysteem via een initiële vulling te voorzien van nieuwe persoonsgegevens, zowel binnen- als buitengemeentelijk;
5. Het moet op ieder moment mogelijk zijn om de waarden van het gegevensdistributiesysteem te synchroniseren met actuele waarden vanuit de BRP;
6. Het moet mogelijk zijn om de vraag om een levering van een 'dump' van persoonsgegevens voorrang te kunnen geven op andere vragen aan de BRP (bijv. selecties of ad-hoc bevestigingen) om te borgen dat bijvoorbeeld bij calamiteiten de persoonsgegevens zo snel mogelijk verstrekt worden.

Verder willen gemeenten ten aanzien van de niet-functionele specificaties aansluiten op de beschreven niet functionele eisen van de BRP.

11.2 Openstaande vraag

Tijdens de bijeenkomst kwam de volgende vraag naar boven:

Gemeenten vragen zich af hoe en waar de koppeling tussen de BAG en de BRP vorm gaat krijgen en hoe zich dat verhoudt met plaatsonafhankelijke dienstverlening.

Deze vraag is inmiddels belegd bij het programma. Het antwoord wordt gepubliceerd in een volgende uitgave van dit rapport.

12 Bijlage 2. Huidige gemeentelijke informatiesystemen

Bij de binnengemeentelijke levering van GBA gegevens is op dit moment, afhankelijk van de inrichting van de informatie architectuur van de gemeente, een aantal informatiesystemen betrokken. Deze systemen worden gebruikt voor de registratie, distributie en ontsluiting van persoonsgegevens. Dit hoofdstuk beschrijft de belangrijkste elementen van de informatie architectuur van de gemeente die relevant zijn voor binnengemeentelijke leveringen.

12.1 Burgerzakensysteem

Binnen de overheid zijn gemeenten verantwoordelijk voor burgerzaken taken, waaronder het vaststellen en vastleggen van identiteit, de bijhouding van persoonsgegevens in de GBA en RNI (BZK), het verstrekken van informatie c.q. documenten, het uitgeven van Rijbewijzen (I&M) en reisdocumenten (BZK), het bijhouden van de Burgerlijke Stand (Veiligheid en Justitie) en het organiseren van verkiezingen (BZK). Voor het uitvoeren van deze taken, en het administreren van de bij deze taken gebruikte gegevens, gebruiken gemeenten een gemeentelijk GBA systeem: een burgerzaken systeem.

Uitvoeren taken die voortkomen uit de Wet GBA

De GBA bevat de persoonsgegevens die nodig zijn voor de uitvoering van overheidstaken. Het GBA-stelsel maakt het aanmaken, bijhouden, gebruiken en corrigeren van deze persoonsgegevens mogelijk. In relatie tot de huidige GBA en diens opvolger BRP heeft de gemeente drie rollen:

De gemeente als bijhouder – gemeenten zijn bronhouder en bijhouder van de basisregistratie GBA. Dit betekent dat de gemeente eindverantwoordelijk is voor de inhoud en de kwaliteit van de gegevens van de ingezetenen van de eigen gemeente.

De gemeente als afnemer - de gemeente is verplicht om in haar werkprocessen en dienstverlening aan haar burgers de authentieke gegevens uit de GBA te gebruiken. Voor de gegevens van de eigen gemeente gebeurt dat op dit moment door binnengemeentelijke afname. De gemeente is ook buitengemeentelijk afnemer als zij voor haar taken gegevens uit het GBA nodig heeft van burgers uit andere gemeenten.

De gemeente als verstrekker - in het huidige GBA-stelsel is de gemeente verantwoordelijk voor de verstrekking van GBA-gegevens aan afnemers (binnen en buiten de gemeente) en derden (wettelijke, bijzondere en vrije derden). Vooruitlopend op de komst van BRP zal met de komst van de GBA-V Full Service de uitvoering van de systematische verstrekkingen door de minister worden overgenomen.

Het verstrekken van GBA-gegevens aan afnemers kan op verschillende manieren gebeuren. Sommige afnemers willen telkens als wijzigingen plaatsvinden de nieuwe gegevens ontvangen, soms is een eenmalige of periodieke selectie van bepaalde gegevens gewenst en soms wil een afnemer 'ad hoc' de persoonsgegevens van een bepaalde burger opzoeken.

Overige GBA gerelateerde activiteiten

Naast de taken die voortkomen uit de Wet GBA ondersteunt burgerzaken ook andere taken, waarbij behalve de wettelijk voorgeschreven gegevens ook gebruik wordt gemaakt van zogenaamde aangehaakte gegevens, die in het GBA-systeem worden bijgehouden:

Bijhouden van de Burgerlijke stand - De huidige Burgerlijke stand is een administratie die tot doel heeft inzicht en zekerheid te verschaffen ten aanzien van de burgerlijke staat van personen. Ingevoerd in het begin van de negentiende eeuw met de taak van belangrijke rechtsfeiten in een mensenleven authentiek bewijs in akten vast te leggen, deze in registers te bewaren en van daaruit afschriften of uittreksels te verstrekken. Door een burgerzakensysteem wordt het registreren van het feit en het opmaken van een akte van geboorte, huwelijk, echtscheiding en overlijden ondersteund.

Verstrekken van informatie en uittreksels aan burgers - het proces van aanvraag tot afgifte informatie c.q. document.

Uitgeven van rijbewijzen - het proces van aanvragen of vernieuwen van rijbewijzen.

Uitgeven van reisdocumenten - het proces van aanvragen of vernieuwen van reisdocumenten.

Verkiezingen – het proces van het organiseren van verkiezingen. De gemeente, in het bijzonder de colleges van B&W, is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Verkiezingen voor de 2^e Kamer, Provinciale staten, de Gemeenteraad en het Europees parlement.

Uitgeven van Verklaringen omtrent het gedrag (VOG) – het proces van het uitgeven van een VOG. Voor sommige beroepen (zoals onderwijzer) is een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) verplicht. Ook aan personeel dat omgaat met vertrouwelijke gegevens, kwetsbare personen, geld of goederen kan een bedrijf vragen om een VOG. Burgers vragen een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) aan bij de gemeente waarin ze staan ingeschreven. De gemeente stuurt de digitale aanvraag door naar COVOG.

Centraal Registratie en Inlichtingen Bureau (CRIB) - Bij rampen is het van belang om over de juiste informatie te beschikken. Een CRIB systeem ondersteunt de registratie van gegevens van slachtoffers en direct daarbij betrokkenen bij rampen en grote ongevallen. Het doel van het geheel van verwerkingen is het verzamelen en verder verwerken van gegevens van het op enigerlei wijze betrokkenen bij rampen of zware ongevallen ten behoeve van het informeren van het bevoegd gezag en betrokken verwanten.

Terugmelding – Als een afnemer “gerede twijfel”¹² heeft over de correctheid van bepaalde gegevens, dan moet de afnemer een terugmelding doen. Dit ontslaat de afnemer van de verplichting om deze authentieke gegevens uit de basisregistratie te gebruiken. De gemeente is verplicht een onderzoek in te stellen en het gegeven aan te passen in de authentieke bron, als blijkt dat dit inderdaad onjuist is.

¹² <https://wiki.stelselvanbasisregistraties.nl/xwiki/bin/view/Stelselhandboek/Gerede+twijfel>

Een aantal gemeenten heeft ten aanzien van bovenstaande zaken aanvullende taken. Denk hierbij aan de gemeente Den Haag in het kader van verkiezingen ten aanzien van de Kiezers Buiten Nederland (KBN'ers) en het bureau Landelijke taken.

12.2 Gegevensmagazijn systeem

In een gegevensmagazijn worden gegevens die door de gemeente in gemeentelijke administratieve- en dienstverleningsprocessen worden gebruikt centraal opgeslagen én ontsloten. Een gegevensmagazijn kan, afhankelijk van de implementatie, zowel basis- (personen, adressen, WOZ objecten, etc.), kern- (medewerkers, producten, klanten, etc.) als aangehaakte (stemdistricten, buurt- en wijkcodes, etc.) gegevens bevatten.

Belangrijkste functionaliteit van een gegevensmagazijnsysteem

De belangrijkste functie van een gegevensmagazijn systeem is het ontsluiten van basis-, kern- en/of aangehaakte gegevens van een gemeente. Het ontsluiten van deze gegevens kan bijvoorbeeld plaatsvinden ten behoeve van de baliefunctie van de gemeente, het klantcontactcentrum, het invullen van velden op elektronische formulieren of voor selecties ten behoeve van afnemers en statistische doeleinden. Een gegevensmagazijn kent in de huidige situatie, afhankelijk van gemeentelijke inrichting en implementatie van de leverancier, de volgende hoofdfunctionaliteiten:

- Opslag van basisgegevens zoals personen en adressen; opslag van deze gegevens is veelal conform RSGB informatiemodel;
- Opslag van kerngegevens zoals medewerkers, producten en klanten;
- Opslag van aangehaakte gegevens zoals stemdistricten en buurt- en wijkcodes;
- Vulling van het gegevensmagazijn via extract-transform-load (ETL) of mutatieberichten technieken;
- Opbouw van historie;
- Ontsluiting van de in het magazijn opgenomen gegevens via een baliefunctie;
- Ontsluiting van de in het magazijn opgenomen gegevens via directe koppeling op het magazijn of via (web)services. Bij gebruik van services wordt veelal gebruik gemaakt van de StUF standaard;
- Autorisatie van gebruikers aan de hand van rollen en profielen.
- Logging van verstrekte mutatie- en vraag/antwoordberichten

12.3 Gegevensdistributie en synchronisatie systeem

Binnen de gemeente worden door verschillende informatiesystemen gegevens gemuteerd en gebruikt. Om zowel de kwaliteit als de consistentie van deze gegevens te kunnen borgen wordt binnen de gemeentelijke informatie architectuur veelal een gegevensdistributiesysteem ingezet. Een dergelijk systeem heeft een spilfunctie in de binnengemeentelijke distributie van basis- en kern gegevens tussen informatiesystemen. Bij deze informatiesystemen wordt onderscheid gemaakt in bron- en doelsystemen. Bronsystemen zijn informatiesystemen die gebruikt worden voor het onderhouden van gegevens en doelsystemen zijn de informatiesystemen die deze gegevens hergebruiken. Voorbeelden van bronsystemen zijn het gemeentelijk burgerzakensysteem en de gemeentelijke adressen en gebouwen administratie. Voorbeelden van doelsystemen zijn backoffice

systemen zoals een leerplicht- en een vergunningen systemen maar bijvoorbeeld ook een gegevensmagazijn systeem kan afnemer zijn van het gegevensdistributiesysteem.

Configuratie van berichtstromen

Via een gegevensdistributiesysteem kunnen de berichten- en gegevensstromen tussen bron- en doelsystemen geconfigureerd worden. Bij de configuratie kan per bericht of gegeven worden aangegeven wie het bronsysteem en de doelsystemen zijn. Berichten uit bronsystemen kunnen worden gedistribueerd naar meerdere doelsystemen de relatie bron- en doelsysteem is zodoende dus 1:n.

Gegevensdistributiesystemen kunnen, afhankelijk van de implementatie van de leverancier, gegevens distribueren en synchroniseren. Hieronder worden deze twee begrippen uitgelegd.

Distributie van gegevens

Het doel van distributie van gegevens is het doorsturen van gegevens van bronsystemen naar doelsystemen. Binnen het gegevensdistributiesysteem wordt geconfigureerd wie afnemer is van welke gegevens op basis van het type gegeven en soort bericht. Kwaliteitscontrole en filtering van gegevens wordt door de afnemende applicaties uitgevoerd. Het gegevensdistributiesysteem houdt meestal niet bij wat de eigenaarwaarde en wat de situatie van de gegevens is die afnemers afnemen.

Synchronisatie van gegevens

In geval van synchronisatie van gegevens is er in zekere zin sprake van een intelligent gegevensdistributiesysteem. Naast de hierboven genoemde eigenschappen legt het gegevensdistributiesysteem bij synchronisatie van gegevens vast wat de meest actuele waarde van een gegeven is (de eigenaarwaarde) en legt het systeem tevens vast wat de waarde van het gegeven is dat door afnemers wordt geregistreerd (de afnemerswaarde). Hierdoor is een aanzienlijke verfijning mogelijk bij het configureren van de zogenaamde afnemer- en leverregels (de distributieregels). Gegevensdistributiesystemen die synchronisatie van gegevens ondersteunen kennen een eigen gegevensadministratie van de eigenaargegevens en in voorkomende gevallen ook van door andere toepassingen vastgelegde afwijkende gegevens.

Belangrijkste functionaliteit van een gegevensdistributiesysteem

Een gegevensdistributiesysteem kent in de huidige situatie, afhankelijk van de implementatie door de leverancier, de volgende kernfunctionaliteiten:

- Configuratie van leveranciers en afnemers;
- Configuratie van lever- en afnemerregels; o.a. hiërarchie, autorisatie;
- Distributie en synchronisatie van basisgegevens;
- Authenticatie;
- Autorisatie van afnemers aan de hand van rollen en profielen;
- Transformatie van berichten;
- Filtering van berichten;
- Routing van berichten;
- Levering van berichten op alternatief medium;

- Monitoring van berichtenflows;
- Queueing van berichten;
- Logging van afgehandelde berichtenflows;
- Plaatsen van afnemerindicaties;
- Vastlegging van eigenaarwaarden;
- Vastlegging van door afnemers geregistreerde (afwijkende) waarden.

12.4 Basisregistratie Adressen en Gebouwen

De wet Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) verplicht alle Nederlandse gemeenten een aantal basisgegevens over adressen en gebouwen centraal te registreren en bij te houden. De BAG bevat gegevens over adressen en gebouwen, zoals straatnaam, huisnummer, geometrie en oppervlakte van het verblijfsobject. De BAG gegevens worden bijgehouden in een landelijk informatiesysteem, de zogenaamde 'landelijke voorziening BAG (LV-BAG)', die wordt beheerd door het Kadaster en wordt gevuld door de individuele gemeenten.

Binnengemeentelijk gebruik van BAG gegevens is verplicht voor diverse publiekrechtelijke taken van de gemeente. Aangezien de adresgegevens van de GBA uit de BAG dienen te komen is er een koppeling vereist tussen de GBA en de BAG. Voor de afdeling burgerzaken van de gemeente is de BAG immers de authentieke bron van adressen. Het verplicht gebruik betekent niet dat gegevens uit de BAG per definitie geautomatiseerd in de GBA overgenomen dienen te worden echter gezien de omvang van de betrokken taken in de meeste gemeenten zal het wenselijk zijn om op een geautomatiseerde wijze de wijzigingen in BAG gegevens te kunnen verwerken. De leveranciers van de BAG en GBA informatiesystemen leveren in de huidige situatie koppelvlakken waarmee deze systemen onderling gekoppeld kunnen worden.

12.5 Landelijke voorzieningen koppelingen systeem

Binnen het gemeentelijk systeemlandschap worden verschillende koppelingen naar, voor de Burgerzaken Modules, relevante landelijke voorzieningen en bouwstenen gemaakt. De koppeling die onder van belang is voor de Burgerzaken Modules is de koppeling aan de BRP (incl. BV BSN). De plaats in de informatiearchitectuur waar de koppeling met landelijke voorzieningen gelegd wordt, is leverancier-afhankelijk. Sommige leveranciers laten informatiesystemen direct aansluiten op landelijke voorzieningen terwijl anderen dit via een gemeentelijke service bus of ander informatiesysteem laten verlopen.

12.6 Gemeentelijk service bus systeem

Binnen het gemeentelijk landschap wordt veelal gebruik gemaakt van een zogenaamd gemeentelijk service bus systeem. Dit systeem wordt in GEMMA termen gebruikt voor het onderling verbinden van front-, mid- en backoffice van de gemeente. De basisfunctie van een gemeentelijk service bus systeem is het ontvangen van berichten, het optioneel uitvoeren van een transformatie op de inhoud van de ontvangen berichten en het door routeren van berichten naar doelapplicaties. Door de inzet van een service bus systeem is het mogelijk om service aanbieders en afnemers van elkaar te ontkoppelen waardoor onderlinge afhankelijkheden tussen informatiesystemen geminimaliseerd worden.

Belangrijkste functionaliteit van een gemeentelijk service bus systeem

- Standaardisatie van de communicatie met service aanvragers;
- Routing van berichten tussen service aanvragers en service aanbieders;
- Transformatie van gegevens tussen service aanvragers en service aanbieders;
- Orkestratie van de afhandeling van aanvragen en het doorsturen naar aanbieders;
- Monitoring van service gebruik en rapportage over het gebruik services.

12.7 Leveringsvormen van persoonsgegevens

De in de huidige situatie meest voorkomende manieren van levering van persoonsgegevens zijn:

- applicatie - applicatiekoppeling tussen het burgerzaken systeem en binnengemeentelijke afnemers;
- een export van mutaties vanuit het burgerzakensysteem die op gezette tijden aan binnengemeentelijke afnemers wordt verstrekt;
- een raadpleegfunctie in het burgerzakensysteem voor de verificatie van gegevens die - indien van toepassing - handmatig worden overgenomen in de gebruikte applicatie;
- geautomatiseerde distributie van persoonsgegevens vanuit een gegevensdistributiesysteem naar binnengemeentelijke afnemers;
- op basis van ad hoc vragen lezen van persoonsgegevens uit een gegevensmagazijn;
- combinaties van het voorgaande.

13 Bijlage 3. Systeemlandschappen van leveranciers

Ten aanzien van gemeentelijke burgerzaken systemen zijn er drie leveranciers die in totaal vier verschillende burgerzakensystemen aan gemeenten leveren. De drie leveranciers van gemeentelijke burgerzakensystemen zijn:

1. Procura
2. Centric
3. PinkRoccade Local Government

Naast deze leveranciers is het bedrijf T&T actief op een aantal specifieke GBA gerelateerde onderdelen (verzend & ontvangststation afnemers, terugmeldingen, inzage GBA-V). Met de drie leveranciers van de burgerzaken systemen en met T&T zijn gesprekken gevoerd om het aanbod van deze leveranciers en hun visie op de toekomst in beeld te brengen. In onderstaande paragrafen wordt het aanbod van, voor de invoering van de burgerzaken modules, relevante informatiesystemen van bovenstaande leveranciers beschreven.

13.1 Procura

Burgerzaken

Procura levert oplossingen voor verschillende beleidsterreinen van gemeenten waaronder het burgerzaken domein. Op het gebied van burgerzaken levert Procura het GBA systeem PROBEV. Deze applicatie biedt ondersteuning voor het bijhouden van de GBA administratie, rijbewijzen, reisdocumenten, burgerlijke stand, COVOG, TMV, GBA-V, verkiezingen en VOA.

PROBEV levert een dienstenlaag waarmee een deel van de functionaliteit van PROBEV aan afnemende applicaties als losse dienst wordt aangeboden. Deze diensten laag is in ontwikkeling en bestaat uit we services. De we service definities (XSD) van de diensten die in de dienstenlaag geboden worden zijn open en op aanvraag beschikbaar voor derden. Voorbeelden van diensten die door de dienstenlaag geboden worden zijn het zoeken van een persoon maar bijvoorbeeld ook het ophalen van de GBA mutaties sinds de laatste keer dat een applicatie mutaties heeft opgehaald. De dienstenlaag van PROBEV ontkoppelt de diensten die het systeem levert van de feitelijke implementatie van deze diensten (de business logica van het systeem). Deze ontkoppeling van diensten en implementatie van de diensten geeft Procura de mogelijkheid de diensten (services) van PROBEV te verbinden aan de diensten (services) van de BRP. Voor de afnemers van de diensten van het systeem verandert er bij de invoering van de BRP in principe weinig aangezien deze afnemers gebruik blijven maken van de diensten uit de dienstenlaag van PROBEV. Door de diensten worden verschillende berichtformaten ondersteund waaronder het StUF formaat. Van StUF wordt de meest recente versie en de voorgaande versie ondersteund inclusief onderlinge transformatie. Momenteel worden StUF 2.04 en 3.10 ondersteund. StUF ondersteuning wordt geboden vanuit een basislaag die door de verschillende producten van Procura gebruikt wordt.

Het gebruik van diensten uit de dienstenlaag van PROBEV wordt geprotocolleerd. Per dienst is in te stellen wat de rechten van een gebruiker van de dienst (afnemer) zijn. Afnemers krijgen nooit meer gegevens van de dienst dan waar ze conform de ingestelde autorisaties recht op hebben.

Binnen PROBEV wordt naast de GBA gegevens een zeer beperkt aantal aangehaakte gegevens geregistreerd zoals wijk- en buurtcode, gezinsverhouding, stemdistricten, aantekeningen, aktenummering en klappers Burgerlijke Stand. De vraag voor Procura is welke aangehaakte gegevens echt worden gebruikt door de klanten. Een aantal van de huidige aangehaakte gegevens (wijk en buurtcodes) zijn overigens nu al uit de BAG op te halen en zouden ook alleen daar geadministreerd moeten worden.

Binnengemeentelijke afnemers nemen GBA gegevens af van PROBEV door middel van een 'pull-mechanisme'. De afnemers gebruiken voor het ophalen van de GBA gegevens diensten uit de dienstenlaag van PROBEV. Afhankelijk van de afnemer worden de GBA gegevens via de dienstenlaag opgehaald hetzij met behulp van StUF berichten hetzij via andersoortige XML berichten. Het pull-mechanisme wat door Procura wordt gebruikt wijkt af van de strategie die door de andere twee burgerzakenleveranciers (Centric en PinkRoccade) worden gehanteerd. Deze beide leveranciers hanteren een push- mechanisme. Aangezien PROBEV ook moet kunnen acteren in een heterogeen systeemlandschap waarin applicaties van andere leveranciers aanwezig zijn, wordt door PROBEV ook het push- mechanisme ondersteund. Dit houdt in dat PROBEV geconfigureerd kan worden om kennisgevingen van GBA mutaties door te geven aan gegevensdistributiesystemen.

Gegevensdistributie

Op dit moment levert Procura geen systeem voor gegevensdistributie.

Gegevensmagazijn

Op dit moment levert Procura geen systeem voor gegevensmagazijnen.

Toekomstvisie

Procura werkt met een derde partij aan de realisatie van een zakenmagazijn, een gegevensmagazijn en een datadistributiesysteem. Deze systemen zullen worden ontsloten via we services (diensten). Procura wil graag partneren met andere bedrijven om een soort 'basisgemeente' te creëren. Procura wil zich in die basisgemeente richten op magazijnen, datadistributie en taakspecifieke applicaties en laat andere functionaliteiten zoals workflow- en documentmanagement graag aan andere daarop gespecialiseerde bedrijven over. In de visie van Procura worden alle systemen binnen deze 'basisgemeente' via we services ontsloten waardoor via deze we services de volledige basisfunctionaliteit van een gemeente beschikbaar wordt gesteld.

PROBEV wordt geschikt gemaakt om in de toekomst te integreren met diverse zaaksystemen. Deze toekomstige zaaksystemen worden in de visie van Procura gebruikt voor het inrichten en besturen van de burgerzaken processen. De specifieke GBA taken die in het kader van de procesafhandeling uitgevoerd moeten worden, worden vervolgens uitgevoerd binnen PROBEV. PROBEV haalt de taken die uitgevoerd moeten worden in PROBEV op bij het zaakstelsel zodat deze binnen PROBEV uitgevoerd kunnen worden. PROBEV kan vervolgens na het afhandelen van de in het proces gewenste handeling taken afmelden bij het zaakbeheersysteem via door dat systeem geboden diensten. Procura ziet in de combinatie van een vernieuwd, en zaak-georiënteerd, PROBEV in combinatie met een zaakstelsel een goede invulling van de Burgerzaken Modules.

Procura zou het liefst zien dat systemen alleen nog maar by-reference gaan werken. Dit houdt in dat applicaties geen lokale kopieën van basisgegevens bijhouden in de eigen administratie maar alleen de identificerende gegevens van objecten (bijvoorbeeld een BSN). Applicaties registreren bij

by-reference werken dus zelf geen basisgegevens meer maar lezen deze direct uit de bron. Op het moment dat de basisgegevens benodigd zijn leest een applicatie via de identificerende gegevens de overige gegevens uit de bron uit. De huidige stand van de techniek maakt volgens Procura by-reference werken nu al mogelijk. By-reference werken verminderd de complexiteit van de systemen en vermijdt onnodige synchronisatieslagen en beheer van systemen door gemeenten. Procura beseft wel dat het by-reference werken een grote impact heeft op veel van de bestaande systemen en dus niet snel gerealiseerd zal worden.

Procura zal ook in de toekomst vasthouden aan het gebruiken van een pull mechanisme voor het ophalen van GBA gegevens in plaats van een push mechanisme voor actieve distributie van deze gegevens. Procura beseft zich dat ze in een heterogeen landschap niet aan een push systeem ontkomt, aangezien dit door andere partijen gebruikt wordt, daarom zal Procura beide scenario's (push en pull) ondersteunen.

13.2 Centric

Centric biedt een breed scala van oplossingen op tal van beleidsterreinen voor de lokale overheidsmarkt. Centric biedt al haar software voor de lokale overheid aan onder de naam Centric Melodies. Voor elk vastgesteld beleidsveld, bijvoorbeeld Burgerzaken, biedt Centric Melodies een Suite; in dit geval de Suite4Burgerzaken. In een Suite zijn alle applicaties, services en modules geclusterd die vallen onder dit aandachtsgebied. De applicaties, die ontwikkeld zijn binnen Centric Melodies, hebben een Key2-naam. Binnen de Suite4Burgerzaken is dat bijvoorbeeld Key2Burgerzaken.

Burgerzaken

Centric biedt op het gebied van burgerzaken de Suite4Burgerzaken. Deze suite bestaat uit een drietal applicaties: Key2Burgerzaken, KAS4All en DIS4Burgerzaken. Van deze applicaties is Key2Burgerzaken de applicatie die ondersteuning biedt voor alle wet- en regelgeving voor onder meer de GBA, Burgerlijke Stand, reisdocumenten, rijbewijzen, verklaring omtrent gedrag en verkiezingen (optioneel bij verkiezingen: uitslag, herindeling en kiesdistricten). Aanvullend zijn modules beschikbaar voor communicatie met CRIB, VOA, GBA-V en TMV. De module VOA is onderdeel van het gegevensdistributiesysteem van Centric (Key2Datadistributie). Key2Burgerzaken kan als bronapplicatie dienen voor Key2Datadistributie. Er is een grote overlap tussen Key2Burgerzaken- en Key2Datadistributie-klienten hoewel niet alle Key2Burgerzaken-klienten gebruik maken van Key2Datadistributie.

Ten aanzien van selecties maken klienten van Centric gebruik van verschillende oplossingen. Key2Burgerzaken biedt mogelijkheden voor het maken van selecties en verder zijn er gemeenten die los van deze mogelijkheden op andere wijzen ook nog selecties uitvoeren: Den Haag gebruikt een eigen kernregistratie en andere gemeenten maken een kopie van de Key2Burgerzaken gegevens en draaien daarop de selecties.

Gegevensdistributie

Key2Datadistributie, voorheen DDS4all, is het gegevensdistributie systeem van Centric wat als onderdeel van de Suite4Basisgegevens wordt geleverd. Deze component verzorgt de datadistributie en datasynchronisatie binnen Centric melodies. Applicaties sluiten aan op Key2Datadistributie via zogenaamde 'StUF-stekkers' van het product Key2Berichten. Iedere applicatie heeft een specifieke

Key2Berichten stekker. Key2Datadistributie kan communiceren op basis van StUF-BG en kan per afnemende applicatie instellen op basis van welke StUF versie met die applicatie wordt gecommuniceerd. Key2Datadistributie interpreteert ontvangen kennisgevingen en leidt af wat de context van de wijziging is. Op basis van die interpretatie kunnen extra berichten naar afnemers worden samengesteld. Een voorbeeld van interpretatie van de berichten is dat Key2Datadistributie kan afleiden dat er een persoon is overleden waarna Key2Datadistributie kennisgevingen van het overlijden van een persoon kan versturen naar applicaties. Op deze manier kan bijvoorbeeld het zaakstelsel op de hoogte worden gebracht van het overlijden van een persoon waarna dit stelsel zaken waarin de persoon belanghebbende was kan stopzetten of aanhouden.

Gegevensmagazijn

Er wordt binnen het midoffice van Centric een gegevensmagazijn geboden. Vulling van dit magazijn kan plaatsvinden via ETL of via berichten van een gegevensdistributiesysteem. De opbouw van het gegevensmagazijn is niet conform het RSGB en is niet bedoeld als bron voor selecties of raadpleegfunctionaliteit. Het midoffice gegevensmagazijn is primair bedoeld als bron voor het vooraf invullen van formulieren aan de frontoffice. In 2012 komt Centric met een nieuw product waarin een RSGB compliant gegevensmagazijn en een RGBZ compliant zakenmagazijn zijn opgenomen. Aangehaakte gegevens worden door Centric in deze nieuwe magazijnen gepositioneerd naast de basisgegevens. Op deze nieuwe magazijnen kunnen selecties uitgevoerd worden en ook raadpleegfunctionaliteit voor ad hoc vragen wordt op deze magazijnen ontwikkeld.

Koppeling met landelijke voorzieningen

Centric applicaties communiceren met andere overheidsinstanties via Digikoppeling. Centric zet hiervoor de Conductor in. Voorbeelden van communicatie via Digikoppeling met gebruikmaking van de Conductor zijn OLO, e-facturering en regiohulp. Voor het bevragen van de GBA-V wordt Key2GBA-V geboden. Deze applicatie kent ook een voorziening om terugmeldingen aan de bron (TMV) door te geven. Daarnaast is er de applicatie Key2VOA om afnemers indicaties te plaatsen in de GBA van andere gemeenten. Deze applicatie werkt nauw samen met Key2Datadistributie.

Toekomstvisie

In het verleden heeft Centric aangegeven dat hun applicaties 'by-reference' zouden gaan werken. Dit houdt in dat applicaties geen lokale kopieën van basisgegevens bijhouden in de eigen administratie maar alleen de identificerende gegevens van objecten (bijvoorbeeld een BSN). Op het moment dat de basisgegevens benodigd zijn leest een applicatie via de identificerende gegevens de overige gegevens uit de bron uit. Per applicatie wordt bekeken of er 'by-source' of 'by-reference' gewerkt gaat worden.

Centric gaat voor de toekomst uit van gegevensdistributie via een push en pull mechanisme. Voor o.a. het uitvoeren van selecties is in de visie van Centric ook in de toekomst een lokale afslag van de GBA gegevens nodig. Centric positioneert hier een nieuw gegevensmagazijn dat naar verwachting in 2012 beschikbaar komt. Dit gegevensmagazijn zal naast basisgegevens ook aangehaakte gegevens (niet-authentieke gegevens) kunnen bevatten.

13.3 PinkRoccade Local Government

PinkRoccade Local Government (hierna: PinkRoccade) levert een breed scala van oplossingen voor de lokale overheidsmarkt. Het gaat hier om de taakspecifieke applicaties voor Belastingen, Welzijn, Inkomen, Zorg, Jeugd en Onderwijs en de zogenaamde midoffice producten, zoals dienstendistributie, gegevensdistributie- en gegevensmagazijn, zaakafhandeling en zakenmagazijn en de koppeling naar landelijke voorzieningen (GBA-V, BV BSN, TMV en Digikoppeling).

Burgerzaken

PinkRoccade levert een tweetal burgerzaken applicaties: Cipers Unix en Cipers iSeries. Beide systemen bieden vergelijkbare functionaliteit. Het voornaamste onderscheid zit in de platformen waarop deze applicaties werken. Cipers iSeries is geschikt voor het IBM iSeries platform en Cipers Unix is geschikt voor een aantal Unix platformen en het Suse Linux platform.

Functionaliteit

Cipers iSeries en Unix: muteren GBA administratie, rijbewijzen, reisdocumenten, burgerlijke stand, COVOG, GBA-V en TMV (beiden direct of via service bus), verkiezingen en, kwaliteitsmodule (optioneel); Voor Cipers iSeries is optioneel CRIB beschikbaar. Voor Cipers Unix is optioneel een gegevensmagazijn beschikbaar.

Ontsluiting van de functionaliteit van de beide burgerzaken applicaties vindt plaats via cliënt applicatie. Voor het gebruik van IZRM is een lokale- of serverinstallatie van deze applicatie vereist.

Cipers ondersteunt een aantal diensten voor het verwerken van aanvragen uit de frontoffice. Het gaat hier onder andere om de diensten verhuizingen (binnen- en intergemeentelijk), uittreksels uit de GBA en de digitale burgerlijke stand intake (huwelijk, overlijden en geboorte).

Selecties

Cipers iSeries biedt standaard uitgebreide mogelijkheden voor het uitvoeren van selecties. Gebruikers kunnen zelf hun selecties definiëren en kunnen zelf selecties uitvoeren op aantekeningenvelden (aangehaakte gegevens). Cipers Unix biedt voor het uitvoeren van selecties optioneel een gegevensmagazijn. Via Cognos worden de selecties via een kubus van Cognos uitgevoerd op de Cipers Unix database.

Gegevensdistributie

Door PinkRoccade wordt een gegevenssynchronisatie systeem geleverd: CiVision Makelaar Gegevens. Er loopt vanuit PinkRoccade een migratieproject om laatste gemeenten te migreren naar van CiVision Basisregistratie naar CiVision Makelaar Gegevens. CiVision Makelaar Gegevens zorgt voor de distributie en synchronisatie van gegevens tussen bron- en doelsystemen van basisgegevens. CiVision Makelaar Gegevens gebruikt hierbij een informatiemodel wat werkt op basis van het StUF BG sectormodel.

Gegevensmagazijn

Het gegevensmagazijn van PinkRoccade, CiVision Makelaar Magazijn, is conform het vigerende sectormodel StUF BG opgebouwd en ondersteunt de volledige Teletex tekenset. Vulling van het gegevensmagazijn kan plaats vinden via kennisgevingberichten uit het gegevensdistributiesysteem.

Op het moment dat een gemeente beschikt over CiVision Makelaar Magazijn in combinatie met een gegevenssynchronisatiesysteem wordt het gegevensmagazijn in de visie van PinkRoccade de bron voor raadplegers en selecties.

Koppeling met landelijke voorzieningen

Voor de koppeling naar landelijke voorzieningen biedt PinkRoccade het product CiVision Makelaar Landelijke Voorzieningen. Via dit product is het mogelijk om te koppelen naar onder meer de GBA-V, PIVA-V, TMV, Digimelding, Digilevering, BV-BSN en Digikoppeling.

Toekomstvisie

PinkRoccade biedt nu en in de toekomst een aantal systemen op het gebied van informatiehuishouding en koppeling aan landelijke bouwstenen en (basis)registraties. PinkRoccade ziet in de verre toekomst (10 tot 20 jaar) een landschap waarin op basis van een 'referentie-scenario' applicaties gegevens direct bij de bron afnemen en er geen lokale datadistributiesystemen en gegevensmagazijnen meer nodig zijn. Op de korte termijn ziet PinkRoccade echter geen mogelijkheden om de huidige systemen via een referentie-mechanisme te laten werken. Enerzijds komt dit doordat het Stelsel van Basisregistraties dit niet (in samenhang) ondersteund. Om dit te wijzigen zijn aanpassingen op veel basisregistraties nodig. Naast de wettelijke hindernissen zijn de hiermee gemoeide investeringen voor de overheid groot. Ook zal de doorlooptijd van deze aanpassingen aanzienlijk zijn. Anderzijds is PinkRoccade van mening dat de huidige risico's ten aanzien van beschikbaarheid en performance van de huidige voorzieningen in een referentiearchitectuur groot zijn en de technische haalbaarheid beperkt. Daarnaast geldt dat gemeenten veel systemen in gebruik hebben die generiek van aard zijn en ook worden gebruikt buiten de overheid. Deze systemen zullen de referentiearchitectuur pas op termijn (kunnen) adopteren. Tot het moment dat de meeste gemeentelijke systemen kunnen refereren zal een gegevenssynchronisatiesysteem en -magazijn in de gemeentelijke architectuur zijn opgenomen.

PinkRoccade ziet het gegevensmagazijn en het gegevenssynchronisatiesysteem als systemen die op basis van StUF-BG en StUF-Zaken berichten werken. Dit houdt in dat het gegevenssynchronisatiesysteem geen aangehaakte gegevens zal synchroniseren die niet in het RSBG en of RGBZ zijn opgenomen aangezien deze vanuit de definitie alle gegevens bevatten die over meerdere sectoren heen worden gebruikt. Een uitzondering daarop is de ruimtelijke informatie voor zover deze aan de BAG objecten en subjecten gerelateerd wordt. Overige aangehaakte gegevens slaat PinkRoccade op in de taakspecifieke applicaties. In het geval van burgerzaken daarmee dus in de Burgerzaken modules. In een persbericht¹³ van 19 december 2011 is door PinkRoccade aangekondigd te investeren in de realisatie van Burgerzaken Modules. PinkRoccade geeft aan het nieuw te ontwikkelen burgerzakensysteem te baseren op ontwikkelingen zoals SaaS, private cloud computing en het gebruik van onafhankelijke (goedkopere) open source-componenten.

13.4 T&T

Het bedrijf T&T biedt een product (COMPET&T) aan waarmee afnemers zoals gemeenten, pensioenfondsen en zorgverzekeraars via een SaaS omgeving kunnen aansluiten op het GBA

¹³ <http://www.pinkroccadelocalgovernment.nl/nieuwsbericht/63>

netwerk en diensten via dat netwerk kunnen gebruiken. Deze SaaS variant staat ook wel bekend onder de naam GBA-we service.

Via COMPET&T kan men onder meer ad hoc vragen stellen aan de GBA-V, de beheervoorziening BSN raadplegen, terugmeiden, terugmeldingsdossiers inzien en de PIVA-V raadplegen.

Naast de mogelijkheid om via COMPET&T gebruik te maken van de verschillende landelijke bouwstenen biedt COMPET&T een tweetal functionaliteiten op het gebied van gegevensdistributie en gegevensmagazijnen:

- Gegevensdistributie; COMPET&T ondersteunt gegevensdistributie naar zogenaamde “interne afnemers”. Een interne afnemer kan een afdeling zijn of een afnemende applicatie. Per “interne afnemer” kan worden gedefinieerd op welke wijze de distributie dient plaats te vinden (op papier, of via interfaces (waaronder StUF). Per “interne afnemer” kan tevens worden vastgelegd welke velden (een subset van de gegevensset waarvoor de gemeente is geautoriseerd) worden doorgegeven.
- Gegevensmagazijn; COMPET&T houdt een schaduwbestand bij van alle personen waar door de gemeente een afnemersindicatie is geplaatst. Dit schaduwbestand draagt de naam e-BRP (eigen BRP). Bij iedere persoon in e-BRP wordt vastgelegd voor welke interne afnemer(s) de betreffende persoon relevant is. Het is voor (interne) afnemers mogelijk om zelf gedefinieerde selecties op e-BRP uit te voeren. De e-BRP ondersteunt verschillende standaard selecties ondersteund. Daarbij houdt men rekening met de gegevensset waar de “interne afnemer” voor is geautoriseerd. De e-BRP bevat alleen persoonsgegevens.

T&T heeft momenteel ongeveer 415 klanten die COMPET&T gebruiken.

Gebruik van COMPET&T door gemeenten

Onder de afnemers van T&T zijn ongeveer een zestigtal gemeenten. Het merendeel van deze gemeenten (ongeveer 50) gebruiken naast de BV-BSN en TMV diensten COMPET&T voor de ad hoc bevraging van buitengemeentelijke personen. Ad hoc bevraging van binnengemeentelijke personen gebeurt door deze gemeenten over het algemeen op het lokale burgerzakensysteem of gegevensmagazijn. Deze gemeenten hebben in e-BRP daardoor alleen buitengemeentelijke personen opgenomen.

Een minderheid van de gemeenten (ongeveer 10) leveren de binnengemeentelijke personen via GBA.DAT bestanden periodiek aan COMPET&T aan. Deze gemeenten hebben daardoor in e-BRP zowel binnen- als buitengemeentelijke personen opgenomen. Bij deze gemeenten vervult e-BRP de rol van gegevensmagazijn op het gebied van binnen- en buitengemeentelijke personen. Deze gemeenten zetten veelal de raadpleegschermen van COMPET&T in voor raadplegers binnen de gemeente.

Opmerkingen en vragen van T&T

Ah-hoc vragen en afnemerindicaties

Waar T&T in het GBA-stelsel ‘last’ van heeft is dat gemeenten voor de binnengemeentelijke personen formeel GBA-V niet mogen raadplegen. Gemeenten moeten de binnengemeentelijke personen ophalen uit de lokale burgerzaken registratie. Alleen voor ad hoc bevraging van

buitengemeentelijke personen mogen gemeenten nu GBA-V gebruiken. Ook mogen gemeenten alleen op buitengemeentelijke personen afnemerindicaties plaatsen.

In het BRP-stelsel mogen gemeenten ad hoc vragen stellen over alle personen. Het is in het nieuwe stelsel irrelevant of dit binnengemeentelijke- of buitengemeentelijke personen of niet ingezetenen zijn. Een vraag van T&T is of in het BRP-stelsel een gemeente (net zoals bijvoorbeeld bij een waterschap) een zodanige autorisatie kan krijgen dat automatisch afnemersindicaties worden geplaatst bij de binnengemeentelijke personen.

Autorisaties

Op dit moment kan een gemeente slechts één autorisatie krijgen bij BPR. Indien een gemeente in het BRP-stelsel via een pull mechanisme de GBA gegevens direct uit de bron wil lezen en lokaal geen distributiesysteem heeft is minimaal één autorisatie extra aan te bevelen. Via deze autorisaties kan een gemeente regelen dat de BRP alleen die gegevens verstrekt aan de afnemende applicaties waar deze conform het GBA privacy reglement van de gemeente recht op hebben. Indien een gemeente maar één autorisatie heeft bij BRP zal de gemeente altijd een standaard set aan gegevens krijgen via spontane verstrekkingen en zal de gemeente lokaal verantwoordelijk zijn voor het filteren en distribueren van de spontane verstrekkingen wat in feite neerkomt op een stuk datadistributie.

Certificaten

Op dit moment staat BPR maar één PKIOverheid certificaat toe per gemeente voor de benadering van de GBA-V, TMV en BV-BSN. In de praktijk lopen gemeenten tegen grote problemen aan aangezien ze in de praktijk verschillende leveranciers hebben voor de ontsluiting van deze diensten. Daardoor kunnen gemeenten vaak niet voldoen aan de eis dat er maar één PKIOverheid certificaat gebruikt mag worden. Blijft deze eis in het BRP-stelsel gelden?

Schouwing en toetsing

T&T vraagt zich af of in het BRP-stelsel de afnemers van diensten van de BRP onderworpen zullen worden aan een schouwing en toetsing. Het is de uitdrukkelijke wens van T&T om dit wel te doen om daarmee problemen op het gebied van de continuïteit en betrouwbaarheid van de BRP te voorkomen.

14 Bijlage 4. Huidige situatie binnengemeentelijke leveringen

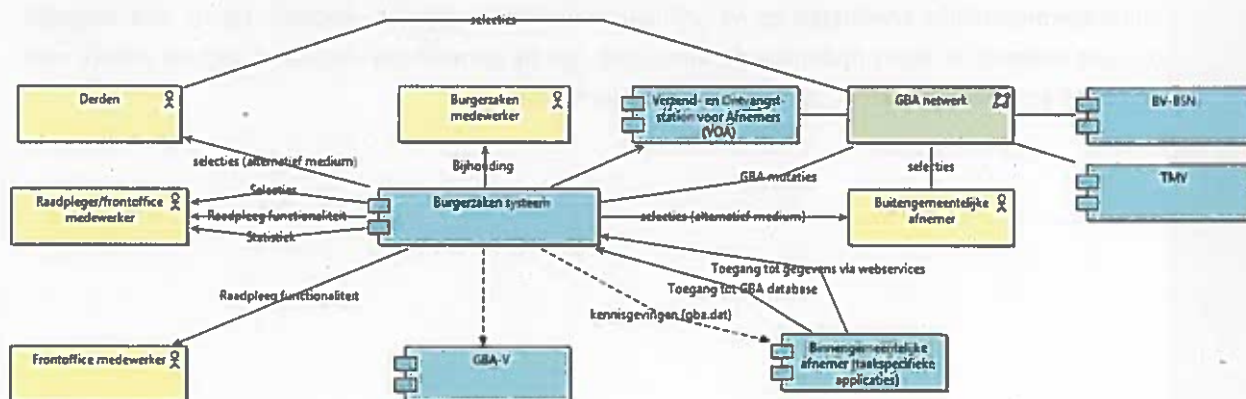
Bij gemeenten is een aantal scenario's te onderkennen ten aanzien van de manier waarop wordt omgegaan met de ontsluiting van gegevens uit het GBA systeem enerzijds en de binnengemeentelijke levering van GBA gegevens aan taak specifieke applicaties anderzijds. Uiteraard gebruikt de gemeente binnen ieder scenario het burgerzaken systeem voor het bijhouden van de GBA administratie. Het onderscheid in de scenario's ligt op het gebied van de ontsluiting van de GBA gegevens en de wijze waarop GBA gegevens aan afnemers levert.

De onderstaande paragrafen beschrijven de belangrijkste in de markt voorkomende scenario's. Het is van belang om te onderkennen dat gemeenten gebruik kunnen maken van een combinatie van de onderstaande scenario's.

14.1 Alleen een burgerzakensysteem

In dit scenario gebruiken zowel backoffice medewerkers als raadplegers het burgerzakensysteem als een monolithisch backoffice systeem. De backoffice medewerkers gebruiken de door het burgerzaken systeem geboden mutatiefunctionaliteit voor het uitvoeren van de burgerzaken taken. Raadplegers kunnen via raadpleegfunctionaliteit die door het burgerzaken systeem wordt geleverd GBA gegevens inzien. Het burgerzakensysteem heeft in dit scenario geen relatie met een gemeentelijk mid- of frontoffice.

Onderstaande afbeelding geeft schematisch weer hoe de verschillende elementen van de gemeentelijke Informatiearchitectuur zowel onderling als met landelijke bouwstenen kunnen samenwerken in dit scenario. Het is van belang om te onderkennen dat gemeenten de binnengemeentelijke leveringen op verschillende manieren opgelost hebben. Het is niet mogelijk om een scenario te beschrijven dat de diversiteit, die bij gemeenten voorkomt, geheel afdekt.

Afbeelding 6 - Scenario zonder distributie en gegevensmagazijn

De verstrekking van GBA gegevens aan binnengemeentelijke afnemers vindt in dit scenario plaats vanuit het burgerzakensysteem. Dit systeem bevat functionaliteit voor het uitvoeren van selecties

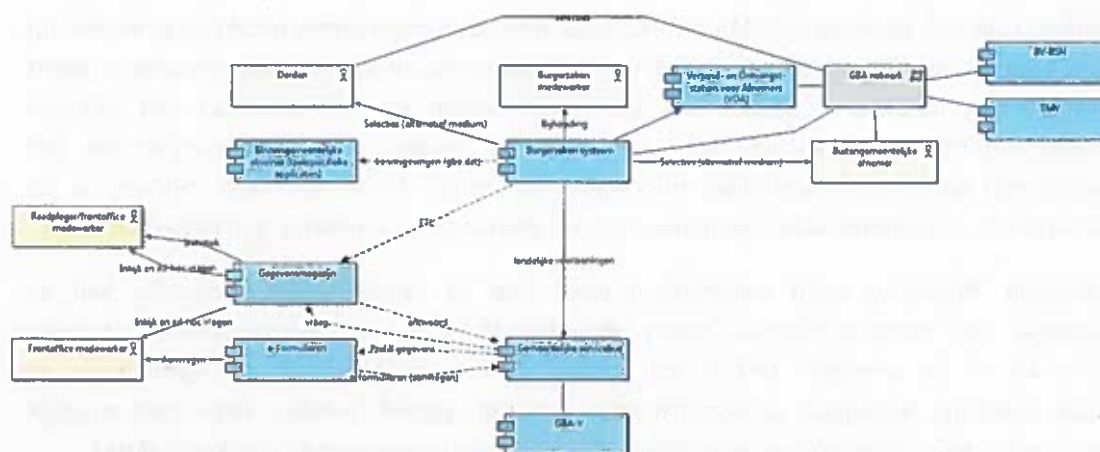
en het aanmaken van spontane verstrekkingen. Spontane verstrekkingen worden aan buitengemeentelijke afnemers geleverd via het GBA netwerk of via een alternatief medium. Binnengemeentelijke afnemers kunnen periodiek de GBA mutaties geleverd krijgen (push mechanisme) via een alternatief medium. Dit bestand wordt ingelezen door de binnengemeentelijke afnemers en de persoonsgegevens die door deze binnengemeentelijke afnemers worden bijgehouden worden op basis van het ingelezen bestand geactualiseerd. Doordat de persoonsgegevens periodiek worden gedistribueerd is het mogelijk dat de persoonsgegevens die bij binnengemeentelijke afnemers bekend zijn niet altijd actueel zijn. In sommige gevallen wordt door het burgerzakensysteem de mogelijkheid geboden om GBA gegevens via (web)services of direct via de database te leveren. In deze gevallen is het voor binnengemeentelijke afnemers mogelijk om GBA gegevens op te halen uit het burgerzakensysteem op het moment dat deze nodig zijn (pull mechanisme).

Selecties op GBA gegevens en statistische informatie worden door het burgerzakensysteem geleverd aan zowel buiten- als binnengemeentelijke afnemers. Buitengemeentelijke afnemers kunnen resultaten van selecties via GBA netwerk of via alternatief medium geleverd krijgen. Binnengemeentelijke afnemers krijgen de resultaten van selecties altijd aangeleverd via een alternatief medium.

14.2 Burgerzakensysteem i.c.m. gegevensmagazijn systeem

Gemeenten passen dit scenario met name toe in combinatie met e-dienstverlening producten. Het gegevensmagazijn wordt hierbij gebruikt voor het vooraf invullen van persoonsgegevens op e-formulieren. Concrete voorbeelden van toepassing van dit scenario: Gemeente Den Haag (dit is de kernregistratie, hetgeen gegevensmagazijn is), Dimpact, GovUnited en de MidOffices van zowel PinkRocade als Centric.

Onderstaande afbeelding geeft schematisch weer hoe de verschillende elementen van de gemeentelijke informatiearchitectuur zowel onderling als met landelijke bouwstenen kunnen samenwerken in dit scenario. Het is van belang om te onderkennen dat gemeenten de binnengemeentelijke leveringen op verschillende manieren opgelost hebben. Het is niet mogelijk om een scenario te beschrijven dat de diversiteit, die bij gemeenten voorkomt, geheel afdekt. wat de volledige diversiteit die bij gemeenten voorkomt afdekt.

Afbeelding 7- Scenario zonder distributie- en met gegevensmagazijn

Binnengemeentelijke levering van de GBA gegevens vindt in dit scenario, bij gebrek aan een gegevensdistributiesysteem plaats op basis van bestandsuitwisseling (push mechanisme). Net als in het scenario zonder gegevensmagazijn kunnen binnengemeentelijke afnemers periodiek de GBA mutaties geleverd krijgen via een alternatief medium waarna deze bestanden door de afnemers worden ingelezen en verwerkt. Het gegevensmagazijn kan op deze wijze door het burgerzakensysteem gevoed worden met de GBA mutaties.

De rol van het gegevensmagazijn in het bovenstaande afbeelding is enerzijds als bron van GBA gegevens voor het voorinvullen van e-formulieren (voorinvullen van persoonsgegevens) en anderzijds als bron voor raadplegers en frontoffice medewerkers. In de praktijk gebruiken, voor zover bekend, alle gemeenten die een gegevensmagazijn hebben deze voor het voorinvullen van persoonsgegevens op e-formulieren. Niet alle gemeenten gebruiken echter het magazijn ook voor het bieden van raadpleegfuncties aan medewerkers.

Selecties op GBA gegevens en statistische informatie ten behoeve van aan binnengemeentelijke afnemers worden in dit scenario over het algemeen door het burgerzakensysteem geleverd. Het is echter ook mogelijk dat gemeenten het gegevensmagazijn als bron voor selecties en statistische informatie gebruiken. Buitengemeentelijke afnemers krijgen ook in dit scenario resultaten van selecties van het burgerzakensysteem via het GBA netwerk of via alternatief medium geleverd.

14.3 Burgerzakensysteem i.c.m. een distributie- en gegevensmagazijn systeem

Binnen dit scenario is het mogelijk om binnengemeentelijke levering van GBA gegevens plaats te laten vinden op basis van kennisgevingen vanuit een gegevensdistributiesysteem. Het gegevensdistributiesysteem ontvangt in dit scenario mutatieberichten van een bron applicatie, in het geval van GBA gegevens dus het burgerzaken systeem, en stuurt deze berichten als kennisgevingen door naar taakspecifieke applicaties (belastingen, werk en inkomen, onderwijs, etc.). Binnengemeentelijke afnemers kunnen in dit scenario near-realtime op de hoogte worden gehouden van mutaties in GBA gegevens en kunnen hierdoor altijd beschikken over actuele gegevens. Binnengemeentelijke afnemers kunnen in het gegevensdistributiesysteem via afnemerindicaties aangeven van welke personen zij spontane kennisgevingen willen ontvangen.

leveranciers mogelijkheid bieden om raadgevers en frontoffice medewerkers mee te bedienen. Bijvoorbeeld bij Centric gemeenten biedt het gegevensmagazijn geen functionaliteit voor raadgevers en frontoffice medewerkers. Bij deze gemeenten bediend het burgerzakensysteem deze gebruikers. Ook zijn gegevensmagazijnen niet altijd geschikt gemaakt door leveranciers voor het opnemen van aangehaakte gegevens en het leveren van selecties en statistische informatie. In dat geval levert het burgerzakensysteem deze zaken.

14.4 Bevindingen ten aanzien van huidige gebruikte scenario's

De gesprekken met zowel leveranciers als gemeenten maakt duidelijk dat de diversiteit aan scenario's en strategieën op het gebied van binnengemeentelijke leveringen groot is. De gemeenten uit de werkgroep onderschrijven de in dit hoofdstuk geschetste huidige situatie scenario's voor binnengemeentelijke leveringen. Duidelijk is geworden dat gemeenten een combinatie van deze scenario's gebruiken. De belangrijkste bevindingen ten aanzien van de huidige situatie zijn de volgende:

- **Positionering door leveranciers** - Door het ontbreken van een gedetailleerde referentiearchitectuur op het gebied van informatiearchitectuur is een enorme diversiteit aan inrichtingsvarianten van de gemeentelijke informatiearchitectuur ontstaan. De basiselementen die gebruikt kunnen worden voor gegevensdistributie zoals een service bus, gegevensmagazijn en gegevensdistributiesysteem zijn bij veel gemeenten aanwezig maar de wijze waarop deze systemen door leveranciers gepositioneerd zijn in de gemeentelijke infrastructuur is niet gestandaardiseerd;
- **Strategie van leveranciers** - Leveranciers hanteren verschillende strategie ten aanzien van gegevensdistributie en gegevensmagazijnen. T&T, Centric als PinkRoccade hanteren op het gebied van gegevensdistributie een push mechanisme waarbij gemuteerde GBA gegevens actief gedistribueerd worden door het landschap van de gemeente. Procura hanteert een pull mechanisme waarbij applicaties persoonsgegevens ophalen op het moment dat die nodig zijn. Aangezien de applicaties van Procura in veel gevallen moeten acteren in een heterogene omgeving, waar ook applicaties van bijvoorbeeld Centric en PinkRoccade acteren, ondersteunt Procura ook het push mechanisme. Op het gebied van gegevensmagazijnen bestaat er geen gedeelde visie over welke gegevens er naast RSBG-gegevens in een gegevensmagazijn worden opgenomen. PinkRoccade positioneert het gegevensmagazijn als een magazijn waarin alleen RSBG gegevens opgeslagen worden terwijl bijvoorbeeld Centric ook aangehaakte gegevens in het gegevensmagazijn positioneert;
- **Functionaliteit van systemen** - De functionaliteit van systemen zoals een gegevensmagazijn en gegevensdistributiesysteem zijn niet gestandaardiseerd. Dit heeft er toe geleid dat systemen die ogenschijnlijk dezelfde functie binnen de informatiearchitectuur hebben zowel functioneel als technisch significant van elkaar verschillen;
- **Wijze van inzetten van gegevensmagazijnen** - Gegevensmagazijnen worden door veel gemeenten gebruikt. Echter de wijze waarop de gegevensmagazijnen worden ingezet en de functionaliteit die geboden wordt verschilt aanzienlijk. Sommige gegevensmagazijnen kunnen alleen worden ingezet voor het voorinvullen van e-formulieren terwijl andere gegevensmagazijnen ook raadpleegfuncties met uitgebreide autorisatie en logging mogelijkheden bieden;

15 Bijlage 5. Functies van het gemeentelijk gegevensmanagement

Deze bijlage beschrijft de verschillende aspecten van de binnengemeentelijke gegevensmanagement functie. Deze functie omvat het inwinnen en registreren van mutaties en signalen, het beheer van gegevens en signalen en de levering van gegevens aan afnemers.

15.1 Inwinnen en registreren

Het onderdeel inwinnen en registreren omvat de bijhoudingen en verwerking van terugmeldingen op gemeentelijke basis- en kenregistraties en het inwinnen van signalen uit basisregistraties ten gevolge van bijhoudingen door andere bronhouders op basisregistraties.

Bijhoudingen door de eigen gemeente

Ten aanzien van de diverse basisregistraties is vastgelegd wie de bronhouders van de basisregistraties zijn. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de bijhouding van de GBA/BRP, WOZ, BGT en BAG. Gemeenten gebruiken voor deze basisregistraties informatiesystemen die de bijwerking van de gegevens uit deze basisregistraties ondersteunen en eventuele landelijke voorzieningen zoals de LV-BAG bijwerken. De informatiesystemen voor de bijhouding van deze basisregistraties registreren naast de authentieke gegevens veelal ook aangehaakte gegevens die geen plek krijgen in de basisregistratie of landelijke voorziening. Deze aangehaakte gegevens zijn gegevens die enkel binnen de uitvoering van een (bijhoudings)proces van belang zijn maar kunnen ook gegevens zijn die voor één of meer binnengemeentelijke afnemers van belang zijn. Een voorbeeld van aangehaakte gegevens die alleen binnen een proces van nodig zijn is bijvoorbeeld de tijd waarop, en locatie waar, een huwelijk wordt voltrokken. Aangehaakte gegevens waar buiten het proces ook andere binnengemeentelijke afnemers voor de uitvoering van hun processen in geïnteresseerd zijn zouden bijvoorbeeld stembedistricten en de indicatie of een BAG object binnengemeentelijk in onderzoek staat. Beide soorten aangehaakte gegevens worden over het algemeen opgeslagen binnen de database van het informatiesysteem waarmee de bijhouding wordt verricht. In het geval van de persoonsgegevens gaat het dan nu om opslag in de GBA-systemen en in de toekomst in de Burgerzaken Modules. Bij bijvoorbeeld aangehaakte gegevens bij adressen en panden worden deze opgeslagen in de lokale BAG applicatie.

Ten aanzien van het bijhouden van basisgegevens geeft de GEMMA Informatiearchitectuur 1.0 aan dat voor basisregistraties waarbij de gemeente bronhouder is de gemeente actief moet werken aan het optimaal houden van de gegevenskwaliteit en gegevensuitwisseling met behulp van generieke voorzieningen dient uit te voeren. Hoewel aangehaakte gegevens geen onderdeel uitmaken van de gegevensset van basisregistraties gelden deze GEMMA inrichtingsprincipes uiteraard wel voor deze gegevens. Het optimaal houden van de gegevenskwaliteit betreft immers alle gegevens waarvoor de gemeente de bronhouder is. Hetzelfde geldt voor de wijze waarop gegevens worden uitgewisseld; alle gegevens, en niet alleen basisregistratiegegevens, dienen te worden uitgewisseld via een generieke voorziening.

Bijhoudingen door andere bronhouders

Naast de bijhoudingen die door de eigen gemeente worden uitgevoerd op basis- en aangehaakte gegevens zijn er ook bijhoudingen door andere bronhouders op (basis)registraties. Deze bijhoudingen kunnen leiden tot signalen die door Digilevering aan de gemeente geleverd worden. Binnengemeentelijke afnemers kunnen zich abonneren op deze Digilevering signalen

Binnen de GEMMA informatiearchitectuur 1.0 is beschreven dat gemeenten aansluiten op de landelijke basisregistraties via Digilevering en de Digikoppeling. Voor signalen geleverd vanuit Digilevering zijn gemeenten zelf verantwoordelijk voor de binnengemeentelijke distributie van de signalen van de basisregistraties aan binnengemeentelijke afnemers.

Terugmeldingen

Bij zogenaamde 'gerede twijfel' aan de juistheid van authentieke gegevens is een afnemer verplicht om aan de bron melding te maken van deze gerede twijfel. Voor niet authentieke- en aangehaakte gegevens bestaat deze verplichting niet. Hoewel de verplichting tot terugmelding van gerede twijfel enkel van toepassing is op authentieke gegevens is het in het kader van de kwaliteit van de gegevens aan te raden om binnengemeentelijk ook op niet authentieke gegevens een terugmeldvoorziening te bieden. Terugmeldingen leiden tot signalen aan bronnen welke potentieel tot bijhouding in deze bronnen kunnen leiden. Terugmeldingen worden daarom in het kader van gemeentelijk gegevensmanagement geschaard onder inwinning van gegevens.

15.2 Leveren

Het onderdeel leveren omvat de verstrekkingen van gegevens aan afnemers. De volgende leveringen worden onderkent:

- Raadpleging via schermen;
- Ad hoc bevraging via (web)services;
- Geautomatiseerde levering van kennisgevingen;
- Levering van bestanden met gegevens of signalen;
- Selecties ten behoeve van binnengemeentelijke afnemers, derden en gemeentelijke statistiek.

Bovenstaande vormen van levering worden in onderstaande paragrafen nader uitgewerkt.

Raadpleging via schermen

Binnen de gemeente kunnen bepaalde stakeholders gebruik maken van raadpleegschermen voor het raadplegen van persoonsgegevens en andere basis-, kern- en aangehaakte gegevens. Een voorbeeld hiervan is een klantcontact centrum (KCC) dat aan de hand van een BSN of andere attribuut gegevens van de burger opvraagt en combineert met andere gegevens van de burger zoals de voor de burger lopende zaken, de recente WOZ-aanslagen en verstrekkingen in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo).

Ad hoc bevraging via (web)services

Afnemers kunnen op basis van vraagberichten via een ad hoc bevraging gegevens ophalen. Deze ad hoc vragen worden door afnemers via (web)services gesteld via vigerende (open)standaarden zoals StUF en SuwiML. Een gemeente kan via een beschikbaar gestelde (web)service via ad hoc bevraging bijvoorbeeld op basis van een BSN de gegevens van een burger ophalen.

Geautomatiseerde levering van kennisgevingen

Binnengemeentelijke afnemers kunnen zich via het plaatsen van afnemersindicatoren abonneren op gegevens(groepen) en/of signalen (push mechanisme). Na het instellen van een dergelijk abonnement worden de afnemers bij mutaties op de geselecteerde gegevens(groepen) of bij binnenkomst van een signaal automatisch via een kennisgeving op de hoogte gebracht van de gegevensmutatie of signaal. Afnemers kunnen vervolgens zelf bepalen wat de actie is die ten aanzien van de ontvangen informatie opgestart wordt. Afnemers kunnen bij ontvangst van een kennisgeving bijvoorbeeld een lokale opslag bijwerken met de ontvangen gegevens maar kunnen in het geval van een ontvangen signaal ook nieuwe processen opstarten of juist lopende processen stoppen. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat een uitkeringssysteem een abonnement neemt op het (fictieve) signaal 'Persoon overleden' van de BRP. Op het moment dat de uitkeringenadministratie een dergelijk signaal ontvangt kan deze nagaan of de betreffende persoon een uitkering ontvangt en als dat het geval is kan de uitkeringen administratie deze uitkering automatisch per datum overlijden van de persoon stoppen.

Selecties

Binnen gemeenten worden voor diverse doeleinden selecties gedefinieerd en uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn selecties van inwoners die binnenkort 100-jaar worden, selecties van geregistreerde vrouwen ouder dan 50 jaar in verband met borstkanker onderzoek en selecties ten behoeve van gemeentelijke statistiek. Deze selecties leveren lijsten gegevens op welke aan afnemers geleverd worden hetzij via (web)services hetzij op alternatief medium. Selecties kunnen worden gedefinieerd op gegevens uit één administratie of op meerdere administratie. Zo is het mogelijk om in selecties bijvoorbeeld persoonsgegevens te combineren met WOZ-gegevens.

Uitkomsten van selecties kunnen zowel geleverd worden aan binnengemeentelijke afnemers als derden.

15.3 Beheren

Gemeenten zijn verplicht zich bij de vastlegging en het gebruik van (basis)gegevens te conformeren aan vigerende wetgeving en regelgeving. Hierbij kan gedacht worden aan lokale GBA- en privacy reglementen maar ook aan bijvoorbeeld aan de Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp). Gemeenten zijn vanuit dit oogpunt bijvoorbeeld verplicht om bij te houden aan wie, en om welke redenen, persoonsgegevens geleverd zijn om zodoende aan te kunnen tonen dat de algemene beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit die de Wbp aan de verwerking van persoonsgegevens stelt gevolgd zijn bij de verstrekking van persoonsgegevens. Het onderdeel beheren bevat de functies die de gemeente moet inregelen om aan bovenstaande eisen te kunnen voldoen. Daarnaast bevat dit onderdeel functies ten aanzien van de borging van de kwaliteit van de gegevens en routing van het afhandelen van gegevensverzoeken.

16 Bijlage 6. Conformiteit aan GEMMA informatiearchitectuur

In deze bijlage worden de GEMMA principes en inrichtingsprincipes opgesomd waar door de inrichting van de gegevensmanagementfunctie zoals beschreven in hoofdstuk 'Referentie-inrichting van het gemeentelijk gegevensmanagement' invulling aan gegeven kan worden.

16.1 Conformiteit aan GEMMA principes

De referentie inrichting van de gegevensmanagementfunctie geeft gemeenten de mogelijkheid invulling te geven aan de onderstaande GEMMA architectuurprincipes.

Thema 2: ontsluiting en gebruik van basisgegevens

- P2.1 Onze gemeente beschikt over voorzieningen zodat ze burgers, bedrijven en instellingen niet om gegevens vraagt die binnen het overheidsdomein al bekend zijn.
- P2.2 Onze gemeente weet van elk type gegeven dat zij gebruikt welke partij de bronhouder is. Dat wil zeggen: de zeggenschap heeft over de waarde van dat gegeven.
- P2.3 Onze gemeente weet van elk geregistreerd gegeven wat de herkomst en kwaliteitsborging is. Bij gegevens met meerdere bronhouders wordt één authentieke (landelijke) afslag gebruikt met daarin een kopie van de gegevens.
- P2.4 De termijn waarbinnen mutatieberichten worden verwerkt sluit aan bij de behoefte aan actualiteit van de afnemer.
- P2.5 Onze gemeente werkt actief mee aan het verbeteren van de kwaliteit van basisgegevens. Er wordt alleen afgeweken van het gebruik van een basisgegeven bij gerede twijfel aan de juistheid daarvan. Het gegeven wordt dan aangemerkt als "in onderzoek" en teruggemeld aan de bronhouder conform de vastgestelde terugmeldprocedure. Intern en met ketenpartners wordt op een vergelijkbare manier gewerkt aan de kwaliteitsverbetering van gegevens.
- P2.6 Onze gemeente levert gegevens aan ketenpartners conform afspraken met betrekking tot toegang en koppelvlak.
- P2.7 Onze gemeente past de landelijk vastgestelde gemeentelijke en landelijke standaarden voor basisgegevens toe zoals StUF, RSGB, RGBZ, NEN 3610.
- P2.8 Onze gemeente bewaakt de referentiële integriteit van haar informatiehuishouding.

Thema 3: naast koppelen ook kantelen en generiek maken

- P3.1 Onze gemeente voert de intake zodanig uit dat voor een bepaald proces, ongeacht het intakekanaal, altijd dezelfde gegevens worden verzameld.
- P3.2 Gegevens die al bekend zijn bij de overheid worden hergebruikt en niet opnieuw aan de klant gevraagd.
- P3.3 Onze gemeente gebruikt voor generieke informatiefuncties generieke voorzieningen.

Thema 4: de gemeente ontwikkelt zich tot dé poort van de overheid

- P4.4 Bij de inrichting van de gemeentelijke informatiehuishouding wordt expliciet rekening gehouden met het streven om zoveel mogelijk klantvragen met behulp van self service of via het KCC te laten beantwoorden.
- P4.8 Onze gemeente betreft content items vanuit landelijke bronnen voor zo ver deze geen gemeentespecifieke invulling vereisen.

Thema 5: aansluiten op e-overheidsvoorzieningen

- P5.4 Onze gemeente doet bij gerede twijfel aan de juistheid van basisgegevens een terugmelding daarvan via de Digimelding.
- P5.5 Onze gemeente sluit aan op de landelijke basisregistraties via Digilevering.
- P5.6 Onze gemeente communiceert met andere overheidsorganisaties zoveel mogelijk via de Digikoppeling.

Thema 7: groeipad naar serviceoriëntatie

- P7.1 Onze gemeente maakt gegevens, die voor meerdere taakvelden nodig zijn, beschikbaar via veilige, betrouwbare, plaats onafhankelijk te gebruiken en nagenoeg altijd beschikbare raadpleegservices.
- P7.2 Onze gemeente zorgt dat services voor gegevensuitwisseling met de landelijke portalen en ketenpartners voldoen aan geldende overheidsstandaarden.
- P7.3 Bij de inrichting van voorzieningen wordt expliciet aandacht geschonken aan het via services beschikbaar kunnen stellen van gegevens aan derden. Bijvoorbeeld via we services of rss-feeds.
- P7.4 Onze gemeente stelt voor elke controle waarbij de gemeente geautomatiseerd antwoord kan geven een service beschikbaar.
- P7.5 Onze gemeente stelt een service beschikbaar, voor elke melding die leidt tot geautomatiseerd uit te voeren wijzigingen in de eigen gegevenshuishouding. Een dergelijke melding heeft het karakter van een kennisgeving en kan worden uitgedrukt als een samenstelling van een bedrijfsobject en een gebeurtenis (bijvoorbeeld een betaling die moet worden verricht).

16.2 Conformiteit aan GEMMA inrichtingsprincipes

De in dit hoofdstuk geschetste inrichting van de gegevensmanagement functie voldoet aan de onderstaande inrichtingsprincipes uit de GEMMA informatiearchitectuur 1.0.

Ontsluiting basisgegevens

- MO5.2.1   Onze gemeente stelt het binnengemeentelijk gebruik van basisgegevens verplicht.
- MO5.2.2   Onze gemeente verplicht het gebruik van de generieke ontsluitingsvoorzieningen voor binnengemeentelijk gebruik.
- MO5.2.3   Onze gemeente stimuleert en verplicht waar mogelijk dat uitwisseling van basisgegevens gebruik maakt van generieke verbindingscomponenten.
- MO5.2.4   Onze gemeente zorgt dat basisgegevens die via generieke voorzieningen worden verstrekt zoveel mogelijk "gebruiksklaar" worden gemaakt voor afnemers.
- MO5.2.5   Onze gemeente zorgt dat applicaties door generieke voorzieningen gegevens toegestuurd kunnen krijgen via kennisgevingsberichten ("push functionaliteit").
- MO5.2.6   Onze gemeente zorgt dat applicaties gegevens van generieke voorzieningen kunnen ontvangen via vraag- en antwoordberichten ("pull functionaliteit").

Verbindingsfuncties

- MO6.1   Onze gemeente werkt met een servicegerichte architectuur.
- MO6.2   Onze gemeente streeft naar maximale standaardisatie bij de uitwisseling van gegevens.
- MO6.3   Onze gemeente zorgt dat cruciale generieke functionaliteit in samenhang via de gemeentelijke service bus wordt geleverd.
- MO6.4   Onze gemeente zorgt dat specifieke berichtenfuncties zoveel mogelijk via de gemeentelijke service bus kunnen worden geleverd.
- MO6.5   Onze gemeente zorgt dat functies voor orkestratie en publicatie beschikbaar zijn via de gemeentelijke service bus.
- MO6.6   Onze gemeente zorgt dat de gemeentelijke service bus robuust is en gebruik maakt van standaarden.
- MO6.7   Onze gemeente zorgt dat de gemeentelijke service bus aansluit op andere overheidsservicebussen zoals de Digikoppeling.

Sectorspecifieke informatiefuncties

- BO2.1   Onze gemeente zorgt dat sectorspecifieke applicaties zich beperken tot sectorspecifieke taken.
- BO2.2   Onze gemeente zorgt dat informatiefuncties in de backoffice ook de dienstverlening via front- en midoffice ondersteunen.
- BO2.3   Onze gemeente zorgt dat intakegegevens die elders zijn verworven door sectorale applicaties worden overgenomen. Binnengemeentelijk wordt intake uitgevoerd met behulp van generieke voorzieningen.
- BO2.4   Onze gemeente zorgt dat informatie- en dienstenlevering verloopt via generieke voorzieningen.
- BO2.5   Onze gemeente gebruikt bij berichtuitwisseling met sectorspecifieke applicaties landelijk vastgestelde standaarden.

Beheer basisgegevens

- BO3.1   Onze gemeente conformeert zich aan de standaarden die zijn opgesteld voor het beheer en gebruik van basisgegevens.
- BO3.2   Voor basregistraties waarbij de gemeente bronhouder is wordt actief gewerkt aan het optimaal houden van de gegevenskwaliteit.
- BO3.3   Onze gemeente voert gegevensuitwisseling uit met behulp van generieke voorzieningen.
- BO3.4   Onze gemeente hanteert bij de uitwisseling van basisgegevens open standaarden.

17 Bijlage 7 – Verklarende woordenlijst en gehanteerde afkortingen

BRP	De BRP maakt deel uit van het stelsel van basisregistraties en bevat persoonsgegevens over alle ingezetenen van Nederland en over personen die niet in Nederland wonen - of hier slechts kort verblijven - maar die een relatie hebben met de Nederlandse overheid, de 'niet-ingezetenen'. Het doel van de BRP is om kwalitatief hoogwaardige persoonsgegevens bij te houden en te verstrekken aan overheidsorganisaties en aangewezen instellingen en personen. De BRP vervangt de huidige gemeentelijke basisadministraties personen (GBA).
ETL	De term ETL staat voor 'Extract, Transform and Load'. Dit is een technologie die veelal gebruikt wordt bij de koppeling tussen systemen, waarbij er gestreefd wordt naar een minimale technische en semantische koppeling tussen de systemen. Het is een batchproces dat regelmatig gebruikt wordt.
Digikoppeling	Digikoppeling is de 'postbode' voor de overheid. De voorziening bestaat uit een set standaarden voor elektronisch berichtenverkeer tussen overheidsorganisaties.
Digimelding	Digimelding biedt een centrale "ingang" voor het terugmelden van onjuistheden naar alle basisregistraties.
Digilevering	Digilevering is een generieke voorziening voor de levering van gegevens uit basisregistraties. Het distribueren van gegevens over gebeurtenissen vanuit basisregistraties naar afnemers is de kernfunctionaliteit van Digilevering.
Diginetwerk	Diginetwerk is het besloten netwerk van de overheid dat overheidsorganisaties met elkaar verbindt. Via Diginetwerk kunnen overheden veilig gegevens uitwisselen met andere overheden.
GBA	Gemeentelijke Basisregistratie personen
GEMMA	De GEMEentelijke ModelArchitectuur (GEMMA) is de landelijke referentiearchitectuur voor het inrichten van zowel de bedrijfsvoering als de informatievoorziening van de Nederlandse gemeenten.
NUP	Het Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en e-Overheid (NUP) zorgt voor focus op het verbeteren van de dienstverlening in de e-overheidsagenda.
RGBZ	Het Referentiemodel Gemeentelijke Basisgegevens (RGBZ) modelleert de gegevens die (kunnen) worden bijhouden over - de behandeling van - Zaken.
RSGB	Referentiemodel Stelsel van Gemeentelijke Basisgegevens. Dit model ondersteunt gemeenten bij het stroomlijnen van hun gegevenshuishouding en de daarop gerichte processen voor beheer en gebruik. Ook voorziet het in standaarden voor gegevensuitwisseling, zodat gemeenten een samenhangende informatievoorziening kunnen opzetten.
StUF	StUF (Standaard Uitwisseling Formaat) is een universele berichtenstandaard voor het elektronisch en servicegericht uitwisselen van gegevens tussen applicaties. Het domein van de StUF standaard omvat informatieketens tussen overheidsorganisaties (basisregistraties en landelijke voorzieningen) en gemeentebrede informatieketens en

functionaliteit.

TMV

De TMV is een geautomatiseerd terugmeldingssysteem wat afnemers kunnen gebruiken om "gerede twijfel" aan de juistheid van actuele authentieke persoonsgegevens te melden.

18 Bijlage 8 - Gebruikte bronnen

Tijdens het uitvoeren van het onderzoek naar de binnengemeentelijke leveringen is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- interviews met leveranciers;
- werkgroep binnengemeentelijke leveringen;
- gesprekken met het programma mGBA;
- vigerende standaarden.

18.1 Interviews met leveranciers

Leverancier	Geïnterviewden
Centric	
PinkRocade Local Government	
Procura	
T&T	

18.2 Werkgroep binnengemeentelijke leveringen

Gemeente	
Gemeente Amstelveen	
Gemeente Alkmaar	
Gemeente Helmond	
Gemeente Zwolle	
Gemeente Utrecht	
Gemeente Maastricht	
Gemeente Heemskerk	
Gemeente Haarlemmermeer	
Gemeente Den Haag	
Gemeente Valkenburg aan de Geul	

18.3 Programma mGBA

Rol	Geïnterviewden
Projectleider	
Architect koppelvlak BRP	

18.4 Vigerende standa

KING
KING
Forum Standaardisatie

18.5 Reviewproces

Gedurende de totstandkoming van dit rapport zijn concept versies van het rapport ter review aan een aantal partijen aangeboden. Doel van deze reviews was enerzijds het toetsen of de inhoud van het rapport correct was en anderzijds of de in het rapport geschetste scenario's konden rekenen op steun vanuit een brede vertegenwoordiging van gemeenten en organisaties die de belangen van de Nederlandse gemeenten behartigen. Tijdens de diverse reviewrondes is gebleken dat zowel de inhoud van het rapport als de beschreven scenario's door een brede vertegenwoordiging van de partijen gedragen wordt. De auteurs bedanken alle partijen voor hun inbreng in het review proces. Uit de reviewrondes zijn echter ook nog punten naar voren gekomen die in een verdere verdiepingsslag nader zullen worden onderzocht.

De volgende partijen hebben een review uitgevoerd op één of meerdere concept versies van het rapport:

- KING e-dienstverlening,
- Het programma i-NUP,
- Het programma mGBA,
- De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- De Nederlandse Vereniging van Burgerzaken (NVVB),
- De Vereniging van coördinatoren Informatievoorziening en Automatisering in Nederlandse Gemeenten (VIAG),
- De voor het binnengemeentelijke leveringen opgerichte gemeentelijke werkgroep,
- Het architectenoverleg van de G4,
- De expertgroep Architectuur van het programma 'Implementatie BRP bij gemeenten', en
- Diverse individuele gemeenten.

De review op- en aanmerkingen van bovenstaande partijen zijn verwerkt in het nu voorliggende rapport.

**KWALITEITS
INSTITUUT
NEDERLANDSE
GEMEENTEN**

